

PROTOKÓŁ NR LIV/23

LIV zwyczajnej sesji Sejmiku Województwa Lubuskiego kadencji 2018-2024

19 czerwca 2023 roku, godz. 11⁰⁰

**Sala Kolumnowa Sejmiku Województwa Lubuskiego
Urząd Marszałkowski Województwa Lubuskiego w Zielonej Górze**

Punkt 1.

Otwarcie obrad LIV zwyczajnej sesji Sejmiku.

Przewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Waław Jan Maciuszonek:

Szanowni Państwo, otwieram LIV sesję Sejmiku Województwa Lubuskiego kadencji 2018-2024.

Przewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Waław Jan Maciuszonek wita radnych i zaproszonych gości.

Przewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Waław Jan Maciuszonek:

Szanowni Państwo, informuję, że na podstawie art. 21 ust. 1a ustawy o samorządzie województwa, obrady Sejmiku Województwa są transmitowane i utrwalane za pomocą urządzeń rejestrujących obraz i dźwięk. Nagranie obrad jest udostępniane w Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu Marszałkowskiego i na stronie internetowej samorządu województwa. Szanowni Państwo, chciałbym podziękować firmie Decowa Manufaktura Sp. z o.o. za przygotowanie poczęstunku z produktów regionalnych w sali prasowej. W czasie przerwy zapraszam Państwa na degustację. Szanowni Państwo, Sejmik Województwa Lubuskiego przyznał „Odznakę Honorową za Zasługi dla Województwa Lubuskiego” Panu Tadeuszowi Pająkowi. Dziś mamy zaszczyt wręczyć odznaczenie. Proszę Pana Mirosława Marcinkiewicza – Wiceprzewodniczącego Sejmiku Województwa Lubuskiego o wygłoszenie laudacji.

Wiceprzewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Mirosław Marcinkiewicz odczytuje laudację.

Przewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Waclaw Jan Maciuszonek wraz z Marszałek Województwa Lubuskiego Elżbietą Anną Polak wręczają „Odznakę Honorową za Zasługi dla Województwa Lubuskiego”.

Laudacja stanowi załącznik nr 1 do protokołu.

Laureat „Odznaki Honorowej za Zasługi dla Województwa Lubuskiego”

Tadeusz Pająk: Panie Przewodniczący, dziękuję za udzielenie głosu. Pani Marszałek, Szanowni Koledzy, Koleżanki Radni, bardzo dziękuję za to odznaczenie, które dzisiaj otrzymałem. W przyszłym roku będę miał 30 lat pracy samorządowej. Tak jak tu wcześniej Pan Wiceprzewodniczący czytał, wszystkie szczeble samorządu terytorialnego przeszedłem: byłem radnym gminy, powiatu, sejmiku. Wyżej raczej nie zamierzam, a to wszystko, proszę Państwa, dla rozwoju województwa lubuskiego. Wszystkim Państwu bardzo dziękuję – zarówno z prawej strony, z lewej strony, jak i ze środka – wszystkim Państwu Radnym, koleżankom moim i kolegom, z którymi przez wiele lat razem tutaj w Sejmiku współpracowałem. Bardzo wszystkim dziękuję i dzisiaj życzę Zarządowi, żeby otrzymał absolutorium. Dziękuję bardzo za uwagę.

Przewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Waclaw Jan Maciuszonek:

Dziękuję. Szanowni Państwo, 31 maja br. w sali kolumnowej Sejmiku Województwa Lubuskiego w Urzędzie Marszałkowskim w Zielonej Górze spotkali się dziecięcy radni. Towarzyszyli im dziecięcy dziennikarze, którzy po warsztatach dziennikarskich przygotowali relacje z obrad Dziecięcego Sejmiku dla swoich szkół i środowisk lokalnych. Relacje zostały przesłane do Urzędu Marszałkowskiego i ocenione. Trzy najlepsze dzisiaj nagrodzimy. Przypomnijmy, że obrady Dziecięcego Sejmiku odbywały się pod hasłem: „25-lecie Województwa Lubuskiego”. Radni Dziecięcy wypracowali uchwałę zawierającą dziesięć najistotniejszych argumentów potwierdzających tezę, że Lubuskie jest znane i lubiane. Nagrody za autentyczność i dojrzałość treści, a także oryginalne podejście do tematu zdobyli: Tomasz Markiewicz ze Szkoły Podstawowej im. Józefa Wybickiego w Bytomiu Odrzańskim, Weronika Nowak ze Szkoły Podstawowej im. Adama Mickiewicza w Małomicach i Anastazja Antończak ze Szkoły Podstawowej w Babimoście. Proszę o wystąpienie laureatów: Tomasza Markiewicza, Weronikę Nowak i Anastazję Antończak. Proszę Panią

Elżbietę Annę Polak – Marszałka Województwa Lubuskiego o wspólne ze mną wręczenie upominków.

Przewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Waław Jan Maciuszonek wraz z Marszałek Województwa Lubuskiego Elżbietą Anną Polak składają gratulacje i wręczają upominki laureatom.

Przewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Waław Jan Maciuszonek:

Jeszcze raz serdecznie gratuluję. Szanowni Państwo Radni, głosowania będą się odbywać przy wykorzystaniu systemu radni.info. Bardzo proszę, aby w czasie sesji Sejmiku nie wylogowywać się z systemu. Szanowni Państwo Radni, przechodzimy do sprawdzenia obecności. Proszę przejść do okna, w którym mają Państwo otwarty system radni.info. Rozpaczynam sprawdzanie obecności, proszę kliknąć w pole „kworum”. Stwierdzam, że na stan 30 Radnych Województwa Lubuskiego, na sesji obecnych jest 26, wobec czego Sejmik władny jest do podejmowania prawomocnych uchwał. Jednocześnie informuję, że protokół z LIII sesji Sejmiku Województwa Lubuskiego został umieszczony w systemie radni.info. Protokół przyjmujemy w końcowej części obrad sesji. Szanowni Państwo Radni, w czasie przerwy w obradach sesji w sali 108, przed 14 punktem porządku obrad, odbędzie się posiedzenie Komisji Gospodarki i Rozwoju Województwa.

Lista obecności radnych stanowi załącznik nr 2 do protokołu.

Lista obecności zaproszonych gości stanowi załącznik nr 3 do protokołu.

Punkt 2.

Przyjęcie porządku obrad sesji Sejmiku.

Przewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Waław Jan Maciuszonek:

Panie i Panowie Radni, otrzymaliście Państwo zaproszenie na sesję wraz z porządkiem obrad. Na wniosek Zarządu Województwa Lubuskiego proponuję rozszerzenie porządku obrad o punkt:

- 9.1 – Informacja o sytuacji finansowej jednostek ochrony zdrowia za okres 01 stycznia do 31 marca 2023 r.;
- 14.1 – Podjęcie uchwały w sprawie powierzenia Gminie Nowa Sól prowadzenia zadania publicznego Województwa Lubuskiego w zakresie dróg publicznych

polegającego na opracowaniu dokumentacji projektowej rozbudowy drogi wojewódzkiej nr 297 na odcinku Wrociszów – Lubieszów w zakresie budowy drogi dla rowerów – druk nr 829/23;

- 14.2 – Podjęcie uchwały w sprawie powierzenia w 2023 roku Gminie Wschowa prowadzenie zadania publicznego Województwa Lubuskiego polegającego na budowie ścieżki rowerowej, ciągów pieszo-rowerowych oraz chodników wzdłuż drogi wojewódzkiej nr 305 na odcinku Wschowa – Lgiń – granica województwa – druk nr 830/23;
- 14.3 – Podjęcie uchwały w sprawie udzielenia dotacji celowej w zakresie zadań sprzyjających rozwojowi infrastruktury i mobilności rowerowej na terenie województwa lubuskiego – druk nr 832/23;
- 17.1 – Podjęcie uchwały w sprawie udzielenia pomocy finansowej jednostkom samorządu terytorialnego – druk nr 831/23.

Na wniosek Komisji Skarg, Wniosków i Petycji, proponuję rozszerzenie porządku obrad o punkt 17.2 – Podjęcie uchwały w sprawie przekazania według właściwości petycji w sprawie natychmiastowego zakazu przetwarzania i wprowadzania do obrotu już zmagazynowanego ukraińskiego zboża, kukurydzy, mąki i innych produktów – druk nr 833/23. Materiały i projekty uchwał będące przedmiotem sesji, dostępne są w systemie radni.info. Szanowni Państwo informuję, że chęć zabrania głosu będzie możliwa w momencie zarządzenia przeze mnie dyskusji. Jeżeli wyrażą Państwo chęć zabrania głosu, proszę kliknąć w pole „zabierz głos”. Głos będzie udzielony zgodnie z kolejnością zgłaszania. Jeżeli Państwo chcą zgłosić wniosek formalny bądź zabrać głos ad vocem w czasie dyskusji, proszę kliknąć w odpowiednie pole. Zabrać głos mogą Państwo dwukrotnie w jednej sprawie. Czas jednej wypowiedzi to max 2 minuty, z wyjątkiem debaty nad „Raportem o stanie województwa”, która odbywa się bez ograniczeń czasowych. Czy mają Państwo wnioski do porządku obrad sesji? Pani Radna Aleksandra Mrozek, bardzo proszę.

Radna Województwa Lubuskiego Aleksandra Mrozek: Mam pytanie odnośnie porządku obrad. Na dzień, kiedy odbyło się spotkanie szefów klubów z Przewodniczącym, porządek obrad obejmował 20 punktów, w tym 17 to uchwały. Proszę powiedzieć, co się wydarza, że za każdym razem zmiana porządku obrad to jest wprowadzenie blisko 50% dodatkowych uchwał? Dlaczego zmieniliśmy termin tej

sesji, skoro w ostatniej chwili wprowadzacie 9 uchwał? Co stoi na przeszkodzie, żeby zaplanować tak sesję i porządek, żeby sytuacje tego typu jak zmiana porządku, były sytuacją sporadyczną, a nie normą? Dziękuję.

Przewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Waław Jan Maciuszonek:

Dziękuję, Pani Radna. Informowałem jaka była przyczyna na spotkaniu Prezydium Sejmiku, że na wniosek niektórych radnych, którzy prosili o przyspieszenie sesji o tydzień, wyraziłem na to zgodę. Natomiast jeśli chodzi o dodatkowe punkty – życie nie czeka, co chwilę są jakieś zmiany. Mamy ostatnią sesję przed wakacjami. Wydaje się, że wszystkie te sprawy, które są dodatkowo, są ważne i powinny być procedowane. Ktoś jeszcze z radnych? Proszę, Pani Radna Małgorzata Gośniowska-Kola.

Radna Województwa Lubuskiego Małgorzata Barbara Gośniowska-Kola:

Dziękuję bardzo. Panie Przewodniczący, w związku ze zmianą porządku obrad, z wniesieniem uchwały dotyczącej petycji: zakazu przetwarzania ukraińskiego zboża – tak ogólnie mówię o tym, bo to w tej chwili do nas wpłynęło – czy mamy w załącznikach kto składał taką petycję? Czy jest uzasadnienie związane z tym, że na terenie województwa lubuskiego mamy taką wiedzę o przetwarzaniu ukraińskiego zboża, które może być niebezpieczne? Dziękuję.

Przewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Waław Jan Maciuszonek:

Proszę Pani Radna Anna Synowiec.

Przewodnicząca Komisji Skarg, Wniosków i Petycji Anna Synowiec:

Ja dokładnie w tej sprawie dlatego, że rzeczywiście chciałam Państwa poinformować, że w dniu 12 czerwca wpłynęła petycja – czyli 7 dni temu – dotycząca zakazu przetwarzania i wprowadzania do obrotu już zmagazynowanego ukraińskiego zboża. Tą petycją – zgodnie z właściwością – zajęła się Komisja Skarg, Wniosków i Petycji i w tym miejscu chciałam podziękować wszystkim radnym za dyscyplinę i zapoznanie się z dokumentami i dzisiaj za posiedzenie komisji. Został zaakceptowany projekt uchwały. Jak Państwo wiedzą działaliśmy w trybie nadzwyczajnym. Taki tryb umożliwia §52 ust. 4 Statutu Województwa Lubuskiego. Stąd też wniosek o zmianę porządku obrad. W tej chwili pracownik Komisji Skarg, Wniosków i Petycji umieści również w systemie opinię prawną, która składa się z czterech elementów, w tym czy

Sejmik Województwa Lubuskiego jest organem właściwym do rozpatrzenia petycji, czy przedmiotowe pismo należy traktować jako petycję, czyli wszystkie kwestie formalne, jak również umieszczony zostanie projekt uchwały. To jest projekt, który wskazuje na to, że Sejmik Województwa Lubuskiego nie jest właściwym organem do rozpatrzenia tej petycji. Jest też postanowienie w §1 projektu uchwały o przekazaniu tej petycji do Prezesa Rady Ministrów i do właściwych ministerstw. Także za chwilę Państwo otrzymają ten projekt. Chciałam powiedzieć jeszcze jedną rzecz, że wszyscy radni byli „za” podjęciem tego projektu, obecni oczywiście na posiedzeniu.

Radna Województwa Lubuskiego Małgorzata Barbara Gośniowska-Kola: Jeżeli mogę prosić o uzupełnienie?

Przewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Waław Jan Maciuszonek: Proszę, Pani Radna.

Radna Województwa Lubuskiego Małgorzata Barbara Gośniowska-Kola: My mamy uzasadnienie do projektu uchwały, niemniej nie mamy załącznika, który wpłynął do Sejmiku – w sensie petycji, kto jest autorem tego? O to proszę.

Przewodnicząca Komisji Skarg, Wniosków i Petycji Anna Synowiec: Wszystkie dokumenty, które miała do analizy komisja, czyli: petycję, opinię prawną, jak i projekt uchwały, za chwileczkę Państwo uzyskają i będziecie mieli dostęp w serwerze. Komisja spotkała się o 10:45, jednomyślnie podjęliśmy uchwałę i dlatego Państwo otrzymają to w trybie niezwłocznym. Jak Państwo wiedzą, okres urlopowy, wakacyjny, spowodowałby wydłużenie terminu, a chcieliśmy zachować termin rozpatrzenia petycji.

Radna Województwa Lubuskiego Małgorzata Barbara Gośniowska-Kola: Wobec tego czy możemy teraz głosować za wprowadzeniem do porządku obrad, skoro nie mamy pełnych informacji?

Przewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Waław Jan Maciuszonek: Informacja będzie w trakcie tego punktu. Czy ktoś jeszcze chce zabrać głos? Nie widzę. W takim wypadku, jeśli chodzi o głosowania, to wygląda to następująco: w momencie zarządzenia przeze mnie głosowania na ekranie wyświetlać się będzie temat, który będziemy głosować oraz podświetlać się pola wyboru: „za, przeciw,

wstrzymaj się”. Klikając w odpowiednie pole, oddają Państwo głos. Szanowni Państwo, przechodzimy do głosowania. Poddaję pod głosowanie rozszerzenie porządku obrad sesji o punkt 9.1 – Informacja o sytuacji finansowej jednostek ochrony zdrowia za okres od 1 stycznia do 31 marca 2023 r. Proszę o głosowanie. Jerzy Wierchowicz jest „za”, tak?

Wiceprzewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Jerzy Wierchowicz:

Tak, ja głosuję, ale nie wychodzi.

Przewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Waław Jan Maciuszonek:

Proszę pomóc Panu Przewodniczącemu, bo jest problem. Proszę o podsumowanie. 23 radnych za, 0 przeciw, 3 wstrzymało się od głosowania.

Stwierdzam, że w wyniku głosowania porządek obrad sesji został rozszerzony o punkt 9.1.

Wynik głosowania stanowi załącznik nr 4 do protokołu.

Poddaję pod głosowanie rozszerzenie porządku obrad sesji o punkt 14.1 – Podjęcie uchwały w sprawie powierzenia Gminie Nowa Sól prowadzenia zadania publicznego Województwa Lubuskiego w zakresie dróg publicznych polegającego na opracowaniu dokumentacji projektowej rozbudowy drogi wojewódzkiej nr 297 na odcinku Wrociszów – Lubieszów w zakresie budowy drogi dla rowerów – druk nr 829/23. Proszę o głosowanie.

Wiceprzewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Jerzy Wierchowicz:

Jestem „za”.

Przewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Waław Jan Maciuszonek:

25 radnych za, 0 przeciw, 1 wstrzymał się od głosowania.

Stwierdzam, że w wyniku głosowania porządek obrad sesji został rozszerzony o punkt 14.1.

Wynik głosowania stanowi załącznik nr 5 do protokołu.

Poddaję pod głosowanie rozszerzenie porządku obrad sesji o punkt 14.2 – Podjęcie uchwały w sprawie powierzenia w 2023 roku Gminie Wschowa prowadzenia zadania publicznego Województwa Lubuskiego polegającego na budowie ścieżki rowerowej, ciągów pieszo-rowerowych oraz chodników wzdłuż drogi wojewódzkiej nr 305 na

odcinku Wschowa – Lgiń – granica województwa – druk nr 830/23. Proszę o oddawanie głosów.

Wiceprzewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Jerzy Wierchowicz:
Jestem „za”.

Radna Województwa Lubuskiego Elżbieta Anna Polak: Jestem „za”.

Przewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Waław Jan Maciuszonek:

25 radnych za, 0 przeciw, 1 wstrzymał się od głosowania.

Stwierdzam, że w wyniku głosowania porządek obrad sesji został rozszerzony o punkt 14.2.

Wynik głosowania stanowi załącznik nr 6 do protokołu.

Poddaję pod głosowanie rozszerzenie porządku obrad sesji o punkt 14.3 – Podjęcie uchwały w sprawie udzielenia dotacji celowej w zakresie zadań sprzyjających rozwojowi infrastruktury i mobilności rowerowej na terenie województwa lubuskiego – druk nr 832/23. Proszę o głosowanie.

Wiceprzewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Jerzy Wierchowicz:
Jestem „za”.

Radna Województwa Lubuskiego Elżbieta Anna Polak: Jestem „za”.

Przewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Waław Jan Maciuszonek:

25 radnych za, 0 przeciw, 1 wstrzymał się od głosowania.

Stwierdzam, że w wyniku głosowania porządek obrad sesji został rozszerzony o punkt 14.3.

Wynik głosowania stanowi załącznik nr 7 do protokołu.

Służby techniczne proponują, żeby przetestować kworum, ponieważ powoduje to prawdopodobnie, że Radny Wierchowicz nie może głosować. Bardzo proszę, naciskamy – sprawdzamy kworum ponownie. Proponuję 5 minut przerwy, żeby usunąć tę techniczną awarię. Bardzo proszę.

przerwa

Przewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Waław Jan Maciuszonek:

Wznawiam obrady. Szanowni Radni, kontynuujemy sesję. Poddaję pod głosowanie rozszerzenie porządku obrad sesji o punkt 17.1 – Podjęcie uchwały w sprawie udzielenia pomocy finansowej jednostkom samorządu terytorialnego – druk nr 831/23. Proszę o oddawanie głosu. Proszę o podsumowanie.

21 radnych za, 0 przeciw, 1 wstrzymał się od głosowania.

Stwierdzam, że w wyniku głosowania porządek obrad sesji został rozszerzony o punkt 17.1.

Wynik głosowania stanowi załącznik nr 8 do protokołu.

Poddaję pod głosowanie rozszerzenie porządku obrad sesji o punkt 17.2 – Podjęcie uchwały w sprawie przekazania według właściwości petycji w sprawie natychmiastowego zakazu przetwarzania i wprowadzania do obrotu już zmagazynowanego ukraińskiego zboża, kukurydzy, mąki i innych produktów – druk nr 833/23. Proszę o głosowanie.

19 radnych za, 0 przeciw, 6 wstrzymało się od głosowania.

Stwierdzam, że w wyniku głosowania porządek obrad sesji został rozszerzony o punkt 17.2.

Wynik głosowania stanowi załącznik nr 9 do protokołu.

Porządek obrad sesji wraz z przegłosowanymi zmianami, poddaję pod głosowanie.

24 radnych za, 0 przeciw, 1 wstrzymał się od głosowania.

Stwierdzam, że w wyniku głosowania porządek obrad sesji wraz z przegłosowanymi zmianami został przyjęty.

Przekazuję prowadzenie obrad Panu Przewodniczącemu Wierchowiczowi.

Wynik głosowania stanowi załącznik nr 10 do protokołu.

Rozszerzony porządek obrad stanowi załącznik nr 11 do protokołu.

Punkt 3.

Informacja o złożonych interpelacjach i zapytaniach.

Wiceprzewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Jerzy Wierchowicz:

Szanowni Państwo, jak ustaliliśmy wcześniej z Przewodniczącymi Klubów, interpelacje i zapytania składacie Państwo na piśmie i przesyłacie do Biura Sejmiku.

W okresie międzysesyjnym do Biura Sejmiku do dnia 16 czerwca wpłynęło interpelacji/zapytań:

- jedno Pana Radnego Jana Świrepo w sprawie poprawy bezpieczeństwa na drodze wojewódzkiej nr 156 w miejscowości Danków;
- pięć interpelacji Pani Radnej Małgorzaty Barbary Gośniowskiej-Koli: pierwsza w sprawie budowy chodnika w Tarnowie Jeziernym, gmina Sława – droga wojewódzka nr 318, druga interpelacja w sprawie budowy i remontu chodników na terenie województwa lubuskiego, wydatków na promocję Województwa Lubuskiego pn.: „Kampania informacyjno-promocyjna czasopisma samorządowego „Nasza Lubuska – Region” – druk i dystrybucja, kolejna interpelacja w sprawie wydatków poniesionych przez Urząd Marszałkowski na ekspertyzy i opinie w latach 2022-2023 i ostatnia – skargi na działania osób odpowiadających z upoważnienia Marszałka Województwa Lubuskiego – wprowadzające w błąd Radnych Województwa – dotyczy to informacji publicznej, interpelacja nr DS.0003.3.2023;
- cztery interpelacje Pana Radnego Kazimierza Łatwińskiego: pierwsza w sprawie zakupu pasażerskiego taboru kolejowego z możliwym wsparciem do 85% wydatków kwalifikowanych, druga interpelacja w sprawie konsultacji publicznych projektu Krajowego Programu Kolejowego do 2030 roku z perspektywą do roku 2032, trzecia interpelacja dotycząca przystąpienia do budowy mostu na Odrze w Połęczku, czwarta dotycząca przywrócenia statusu czynnej linii kolejowej dla dawnej linii nr 357 na odcinku Sulechów-Powodowo (Wolsztyn);
- jedna interpelacja Pani Radnej Aleksandry Mrozek w sprawie „Odznaki Honorowej za Zasługi dla Województwa Lubuskiego”.

Tyle informacji, co do interpelacji i zapytań.

Punkt 4.

Informacja na temat bieżącej pracy Zarządu Województwa Lubuskiego.

Wiceprzewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Jerzy Wierchowicz:

Informacja została zamieszczona w systemie radni.info. Czy mają Państwo pytania dotyczące przedmiotowej informacji? Proszę o zgłoszenia ze strony Państwa Radnych. Pani Aleksandra Mrozek, proszę Pani Radna.

Informacja na temat bieżącej pracy Zarządu Województwa Lubuskiego stanowi załącznik nr 12 do protokołu.

Radna Województwa Lubuskiego Aleksandra Mrozek: Dziękuję bardzo. Pani Marszałek, bardzo dziękujemy za otrzymany grafik tych wszystkich eventów, które są przewidywane na najbliższy czas, tych wydarzeń, związanych z piknikami różnego rodzaju tematycznego. Moje pytanie jest takie, ponieważ w niektórych uczestniczę nie ze sceny, a z boku: interesuje mnie ocena Zarządu Województwa, jeżeli chodzi o frekwencję na tych wszystkich wydarzeniach w stosunku do kosztów, które ponosimy jako Urząd Marszałkowski na organizację. W mojej ocenie frekwencja wygląda bardzo słabo. Czy to moje odosobnione zdanie czy Państwo je podzielacie? Jak Państwo oceniacie tę frekwencję? Dziękuję bardzo.

Wiceprzewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Jerzy Wierchowicz: Pani Marszałek, proszę bardzo.

Marszałek Województwa Lubuskiego Elżbieta Anna Polak: Bardzo dziękuję. Nie wiem jakie wydarzenia ma Pani na myśli? W mojej ocenie – nie tylko, myślę, że też mieszkańców – jest to bardzo dobra frekwencja. Uczestniczyliśmy na Święcie Województwa we Wschowie, wczoraj był Piknik Zdrowia w Gorzowie Wielkopolskim i pomimo burzy na początku wydarzenia i na końcu były tłumy chętnych, które zresztą widać na fotografiach. Przed nami kolejne wydarzenia, zapraszam w Żarach. Zobaczymy jak będzie tym razem. W zależności od tego, co się również dzieje w tym samym czasie i zależy też o której godzinie uczestniczą Państwo w tych wydarzeniach, może być to różnie, bo myślę, że chodzi o wczorajszą imprezę. Jak była burza, ulewa, to oczywiście nie było nikogo w tym momencie, wszyscy się schowali, ale później były tłumy w Parku Róż w Gorzowie, tak samo we Wschowie. Były różne momenty w tym wydarzeniu. Myślę, że czas pokaże. Przed nami kolejne wydarzenia.

Wiceprzewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Jerzy Wierchowicz: Dziękuję bardzo. W tym podpunkcie, proszę Państwa, w systemie radni.info. zostały zamieszczone informacje na temat wdrażania programów współfinansowanych ze środków Unii Europejskiej w latach: 2014-2020 i 2021-2027 oraz stanu wdrażania Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych w województwie lubuskim. Czy w tej

sprawie macie Państwo pytania do Pani Marszałek, do Zarządu? Nie widzę. Jeśli tak, przyjmuję, iż Sejmik przyjął do wiadomości informację o pracy Zarządu Województwa Lubuskiego.

Informacje na temat wdrażania programów współfinansowanych ze środków Unii Europejskiej w latach 2014-2020 i 2021-2027 oraz stanu wdrażania Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych w województwie lubuskim stanowią załącznik nr 13 do protokołu.

Punkt 5.

Rozpatrzenie raportu o stanie województwa za rok 2022 i podjęcie uchwały w sprawie udzielenia Zarządowi Województwa Lubuskiego wotum zaufania z tytułu rozpatrzenia raportu o stanie województwa:

5.1. prezentacja raportu o stanie województwa za rok 2022,

5.2. debata nad raportem,

5.3. podjęcie uchwały w sprawie udzielenia Zarządowi Województwa Lubuskiego wotum zaufania z tytułu rozpatrzenia raportu o stanie województwa – druk nr 821/23.

Wiceprzewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Jerzy Wierchowicz:

Pani Marszałek Elżbieta Anna Polak, proszę bardzo.

Raport o stanie województwa za rok 2022 stanowi załącznik nr 14 do protokołu.

Marszałek Województwa Lubuskiego Elżbieta Anna Polak: Panie

Przewodniczący, Dostojni Parlamentarzyści, Szanowni Radni, Szanowni Państwo, rok 2022 zapisał się nie tylko w historii naszego województwa lubuskiego, ale również Polski i świata jako rok wyjątkowy – myślę, że z powodów geopolitycznych przede wszystkim. To w ubiegłym roku wybuchła wojna w Ukrainie, ale to również w ubiegłym roku mieliśmy bardzo wysoką inflację, bardzo kroczącą, niepokojącą i kryzys energetyczny. Nie tylko te trzy przesłanki miały istotny wpływ na realizację budżetu, ale przede wszystkim też na stan województwa lubuskiego. Staraliśmy się więc ograniczać wydatki, zmniejszyć deficyt, nie zaciągnęliśmy kredytu w ubiegłym roku, monitorując na bieżąco stan zaangażowania realizacji wszystkich zadań. Te najważniejsze zadania, które są wpisane też do Regionalnego Programu

Operacyjnego, nasze ikony wpisane do Kontraktu Terytorialnego zostały zrealizowane bez problemu, chociaż wcześniej takie też problemy były i terminy się przeciągały. Ale ostatecznie most w Milsku został oddany do użytku w ubiegłym roku, również Centrum Kreatywnej Kultury w Regionalnym Centrum Animacji Kultury przy ul. Sienkiewicza i również Centrum Zdrowia Matki i Dziecka – szpital oczekiwany przez wszystkich Lubuszan. W prezentacji kilka informacji w oparciu o sytuację społeczno-gospodarczą, wpływ również polityk, programów i strategii, które są realizowane w różnych ośrodkach samorządu – nie tylko w Urzędzie Marszałkowskim, również w naszych jednostkach organizacyjnych. Ogółem przeanalizowaliśmy 36 dokumentów, wiele zadań, kilkadziesiąt uchwał i również miliony przekazanych środków, ale o kondycji finansowej budżetu samorządu województwa, w jaki sposób zostały rozliczone zadania w oparciu o budżet, przedstawię Państwu przy okazji prezentacji budżetowej, a w tym raporcie skupię się na najważniejszych zadaniach. To samorząd województwa lubuskiego jest kreatorem polityki regionalnej i to jaką mamy gospodarkę, również nie bez znaczenia są strategie nasze – Strategia Rozwoju Województwa – bo to samorząd tworzy warunki do rozwoju gospodarczego. Oczywiście zależy to od kondycji naszych firm, przedsiębiorstw, na co właśnie inflacja miała wpływ i wojna w Ukrainie, ale z naszych zadań, które przyjęliśmy do Strategii, do Kontraktu Programowego, staraliśmy się realizować bez zarzutu, bez opóźnień i o tym też mówią wskaźniki gospodarcze. Produkt krajowy brutto dynamicznie rośnie, stanowi za ubiegły rok 62% średniej krajowej unijnej. Dochody samorządów wojewódzkich per capita, które zostały ocenione w rankingu „Wspólnocie” – samorządowe pismo, daje regionowi lubuskiemu II miejsce w kraju. Rośnie liczba przedsiębiorstw, jest cały czas wzrost, jak widzimy, w ciągu ostatniej dekady. W poprzednim roku to było ponad 124 tys. mikro, małych, średnich firm. Za rok 2022 – ponad 127 tys. zarejestrowanych podmiotów. Jak widać Lubuszanie pomimo trudności tych geopolitycznych, makroekonomicznych, biorą sprawy w swoje ręce odważnie. I stąd też przeciętne miesięczne wynagrodzenie znacząco wzrosło. W regionie lubuskim na koniec 2022 roku to było 6.800 zł – tu nie mam podanej wartości, ale z tego, co pamiętam. 7.300 zł jest w Polsce, a w regionie lubuskim – 6.800 zł. Jeżeli chodzi o biznes lubuski, rośnie produkcja sprzedana w przemyśle. Może wszystkich kwot nie będę podawać – Państwo widzicie – tak, żeby te najważniejsze sprawy omówić. Rośnie też produkcja

sprzedana w budownictwie. Wzrosła w regionie lubuskim również ilość oddanych do użytku mieszkań. Budownictwo – zwłaszcza budownictwo mieszkaniowe – to też jest marka lubuska. Widzimy, że ten wzrost jest dosyć istotny. Stopa bezrobocia najniższa w historii 25-lecia – 4,5%. I zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw też wzrosło – wiadomo, tutaj jest mniej bezrobotnych, więc w gospodarce zatrudnienie znalazło więcej osób. Państwo doskonale wiecie, że w naszym regionie, obok budownictwa, znaczące branże to drzewna, motoryzacyjna, ale również branża innowacyjna, co daje lubuskiemu I miejsce w Polsce pod względem udziału przychodów netto w sprzedaży produktów w firmach innowacyjnych. Natomiast pod względem nakładów na badania i rozwój w firmach, jesteśmy w połowie tabeli, jak widać, w porównaniu do innych regionów. Odsetek pracujących w rolnictwie spada i jeżeli chodzi o gospodarstwa ekologiczne przodujemy, mamy spory areał gospodarstw ekologicznych. Rośnie liczba produktów regionalnych. Tylko u nas, w regionie lubuskim, działa Centrum Produktów Regionalnych jako jednostka, działa skutecznie, organizując nie tylko misje w ramach programów regionalnych, ale również promując – na liście mamy w tej chwili 84 produkty regionalne. Specjalizacja regionu wysoko notowana w Polsce, to III miejsce pod względem produkcji drobiu – głównie indyka. Ale również jesteśmy mistrzem Polski pod względem produkcji jaj, również szparagi, pomidora, ziemniaka, rzodkiewki, też I miejsce – także mamy różne tutaj sukcesy. Widać jakie święta się odbywają w regionie. To jest też właśnie Święto Pomidora, Święto Ziemniaka, itd., więc pod tym względem możemy się chwalić, że jesteśmy zagłębiem dobrej, zdrowej żywności. Pod względem turystyki często tutaj dostajemy baty na sesji Sejmiku, a jak Państwo widzicie, wskaźniki mamy bardzo dobre. Odbijamy się po pandemii. Mamy w 2022 wzrost turystów w lubuskim prawie o 200 tys. – 635 tys. i również pod względem udzielonych noclegów: 2021 r. – 207 tys., na koniec 2022 r. – 285 tys. Ale trudno jest też porównywać te lata, bo wiemy, że jesteśmy po 2 latach pandemii. Jeżeli chodzi o wykorzystanie turystycznych obiektów noclegowych – podobnie: 31,2%, było 26%, więc jest to wzrastająca liczba turystów w regionie, w stosunku do roku pandemicznego dosyć istotna. Jeżeli chodzi o inwestycje, bo to są wskaźniki gospodarcze. Region inwestuje w warunki do rozwoju gospodarczego przede wszystkim poprzez poprawę dostępności transportowej i teleinformatycznej. Tylko w ubiegłym roku, w ramach wydatków majątkowych, zainwestowaliśmy w ten priorytet ponad 62% i to ma bardzo

duży wpływ na lokowanie firm w naszym regionie i wzrost też w tych firmach nakładów inwestycyjnych. To również tworzenie stref i terenów inwestycyjnych, bo żeby mogły firmy u nas lokować, wcześniej powstała S3, mamy dobry układ komunikacyjny, również sieć dróg wojewódzkich, na co nie skąpimy środków finansowych. Pamiętajcie Państwo, jeszcze dekadę temu w Nowym Kisielinie była łąka, dziurawa dosyć, a w tej chwili mamy tam 3 parki naukowo-technologiczne. Czwarty – kończymy budowę – Park Technologii Kosmicznych, w tej chwili wyposażamy i do końca roku rozliczymy finansowo. Jesienią – wrzesień, październik – będzie oddany do użytku. Tam również znalazły swoje siedziby firmy innowacyjne, firmy wysokich technologii. Jedna z nich będzie obchodziła teraz 10-lecie, firma z kapitałem niemieckim, DGT, która świetnie sobie radzi na rynku innowacyjnym w zakresie automatyki, robotyki. Możemy się tym chwalić. Kreujemy nowoczesną gospodarkę, dyskutujemy o tym. Przez 2 lata prowadzimy Forum Innowacji. Powstało dzięki temu 8 partnerstw nauki, biznesu i samorządu w ramach naszych inteligentnych specjalizacji. Promujemy zdrowie, jakość życia, a przede wszystkim „zieloną gospodarkę” i innowacyjny przemysł. Rozmawiamy o tym, dyskutujemy z firmami na Kongresie Gospodarczym, na Forum Innowacyjnym. Przedsiębiorcy oczekują przede wszystkim od nas przewidywalności i również dialogu, traktowanie ich w sposób taki podmiotowy, dlatego konsultujemy też, jak Państwo widzicie.

Marcin Jabłoński – Członek Zarządu jest w każdym powiecie, prezentuje nasz Regionalny Program Operacyjny różnym środowiskom, nie tylko samorządom, właśnie też specjalnie przedsiębiorcom, naszemu lubuskiemu biznesowi, z którym jesteśmy często na misjach gospodarczych. W ubiegłym roku byliśmy w Dubaju i na Kongresie Astronautycznym w Paryżu. Przedsiębiorcy bardzo sobie chwalą udział w tych misjach, ponieważ sięgają również po nowe rozwiązania, zawierają kontrakty, a nie raz też w pamięci pozostaje wszystkich uczestników to, co już gdzieś zostało wykonane 10 lat temu, chociażby budownictwo pasywne, energooszczędne. U nas niestety wciąż w regionie jest niemożliwe z powodu uporu jednego pana. Kreujemy nowoczesną gospodarkę – to już powiedziałam: 62% wydatki majątkowe, uzbrajamy tereny. Zakontraktowaliśmy na gospodarkę i innowację 757 mln w ramach tej osi priorytetowej „Gospodarka i innowacja”, co miało olbrzymi wpływ właśnie na rozwój gospodarczy, na wzrost wartości produktów przemysłowych, produktów również innowacyjnych w firmach. I też dzięki temu, że te warunki spełniamy, spełniamy

standardy europejskie, przychodzą do nas inwestorzy światowi. Jest taki „boom”, można powiedzieć, inwestycyjny na region lubuski, moda na lubuskie. To u nas zainwestował Amazon Świebodzin, TJX Sulechów, Minth Group Szprotawa. Kończy również wielką inwestycję w Łowie też potężna firma światowa. Ale nie tylko oczywiście gospodarka, tworzenie warunków rozwoju gospodarczego. Realizujemy ideę zrównoważonego rozwoju, także w warunki dla biznesu, dla gospodarki, bo to z gospodarki płyną dochody w PIT-e, w CIT-e na rozwój, na edukację, na społeczeństwo obywatelskie, ale równolegle inwestujemy w społeczeństwo, inwestujemy w kapitał ludzki, co jest w dużej mierze możliwe dzięki środkom europejskim, ale również w ramach naszego budżetu. Musimy to robić, proszę Państwa, ponieważ problemy demograficzne dopadły nie tylko samorząd lubuski, w całej Polsce jest trend spadkowy. Tracimy mieszkańców również w naszym regionie. Wysysa Berlin, duże metropolie: wrocławska, poznańska. My tutaj w regionie metropolii nie mamy. Funkcje metropolitarne przejęły podregiony: zielonogórski i podregion gorzowski. I te potencjały, które realizują w innych województwach wielkie metropolie: Warszawa, Gdańsk, Łódź, Kraków – u nas właśnie te podregiony, poprzez przede wszystkim finansowanie nauki. Tutaj mają swoje siedziby uniwersytety i my pokazaliśmy już wielokrotnie jak dofinansowujemy tworzenie nowych kierunków – przykład: medycyna, pielęgniarstwo w Gorzowie, ale również wspieramy działalność wielu grup młodych. Mamy budżety obywatelskie, paraobywatelskie i mamy wiele naszych takich regionalnych programów, które niekoniecznie też znajdują się w innych regionach – za chwilę też o tym powiem parę słów. Przygotowujemy w oparciu o raport demograficzny program dla młodych, ale wiele już priorytetów z tego programu weszło do tegorocznego budżetu, one są już realizowane. Sytuacja gospodarstw domowych jest dobra w regionie lubuskim. Za ubiegły rok lubuskie awansowało znacznie, przeskoczyło kilka punktów i pod względem zamożności mieszkańców regionu mamy II miejsce w Polsce. Czyli samorząd, pod względem naszych inwestycji i zamożności samorządu wojewódzkiego, też II miejsce. Myślę, że to są bardzo dobre wskaźniki. Nigdy takich w 25-letniej historii województwa nie mieliśmy. W zakresie edukacji bardzo wzrosła liczba miejsc w przedszkolach. Za ubiegły rok to widać – olbrzymi skok. Również pod względem zdawalności egzaminów maturalnych – tu się utrzymuje poziom. Nieznacznie zmniejszyła się liczba studentów, ale to już jest takie czerwone światło,

sygnał, że potrzeba większej promocji Uniwersytetu Zielonogórskiego, również Akademii w Paradyżu. Stąd też nasze stypendia, nie tylko dla studentów medycyny, ale też "Lubuskie talenty" dla utalentowanej młodzieży, stypendia dla absolwentów medycyny, którzy wybrali psychologię kliniczną i młodych lekarzy, którzy wybrali psychiatrię dziecięcą. Ten zakres stypendiów – ciągle słyszę sygnały – że należy zwiększyć, należy również finansować młodych, genialnych studentów i to robimy. Podpisałam w ubiegłym tygodniu, tak samo w ubiegłym roku, od 3 lat realizujemy granty dla kół studenckich i widać już efekty. Dzisiaj rano podpisałam umowę na promocję województwa na światowym wydarzeniu innowacji. Nasza Młodzież z Żar w szkole Pana Sławomira Muzyki wygrała I miejsce w Polsce i reprezentuje lubuskie i Polskę w Sydney na światowym wydarzeniu, światowym konkursie. Polityka senioralna jest realizowana w naszym regionie nowocześnie – nie tylko poprzez wsparcie finansowe tego środowiska, ale poprzez partycypację, aktywizację, objęcie opieką i stworzenie bezpiecznej starości w regionie. W regionie lubuskim działa Lubuska Rada Seniorów, Sejmik Seniorów. Wprowadziliśmy Kartę Seniorów i bardzo mocno też wspieramy Uniwersytety Trzeciego Wieku. Wydaliśmy 3078 Lubuskich Kart Seniorów, prowadzimy z seniorami dialog. Te najważniejsze inwestycje, o których mówiłam, to właśnie Centrum Matki i Dziecka, które prowadzi działalność. Mamy 70 tutaj łóżek nowych, takich, których nie mieliśmy do tej pory w ogóle w regionie. Jest Oddział Intensywnej Terapii dla dzieci, oddziały wysokospecjalistyczne, np. hematologia dziecięca. Na starcie ma ten szpital dziecięcy problemy, bo nie od razu uzyskał pełne finansowanie, musi wypracować to, co widać niestety w wyniku finansowym szpitala i za chwilę będziemy to omawiać. Rozpoczęliśmy też budowę Ośrodka Dializoterapii z Oddziałem Nefrologicznym w Gorzowie Wielkopolskim. Szpital w Gorzowie realizuje za ciosem bardzo duże inwestycje, podobnie jak też nasze pozostałe jednostki, np. w Ciborzu rozpoczęliśmy termomodernizację, budowę Oddziału Rehabilitacji w Świebodzinie. Budowa idzie, będziemy w przyszłym tygodniu zakładali wiechę. W Torzymiu oddaliśmy Ośrodek Geriatrii, który cieszy się olbrzymim zainteresowaniem, bo jest to jedyny w województwie Ośrodek Geriatrii, a w Obrzykach otworzyliśmy Izbę Przyjęć i nowe poradnie, bo tutaj w Obrzykach realizujemy Centrum Zdrowia Psychicznego – również w Zaborze i w Ciborzu – i dzięki temu nasze te jednostki zdrowia psychicznego zyskały dużo większe środki finansowe w ramach kontraktu. Ale

oczywiście idzie za tym olbrzymia praca, za co dzisiaj należą się podziękowania, bo zawsze psychiatria była źle wyszacowana, a od ubiegłego roku już lepiej sobie te jednostki radzą. O problemach związanych z ochroną zdrowia debatujemy na Lubuskim Kongresie Zdrowia. Taki się odbył w ubiegłym roku, również odbyły się fora różne, onkologiczne. Bardzo dużo stanowisk przygotowujemy. Nie czekamy na mannę z nieba w ramach kontraktów, zwiększenia, lepsze finansowanie procedur medycznych, ale zgłaszamy też nasze uwagi, nasze propozycje i rozwiązania. Najwięcej stanowisk na Konwenty Marszałków oraz Związek Województw przygotowuje w obszarze zdrowia lubuskie. Realizujemy piąty rok program in vitro. Urodziło nam się 90 dzieci z tego programu. Czekamy na szczęśliwe rozwiązania 44 ciąż. Realizujemy w ramach profilaktyki bardzo dużo programów, ale na uwagę zasługuje przede wszystkim duży projekt realizowany w zakresie zdrowia psychicznego dzieci i młodzieży w Zaborze. Pozyskaliśmy 12,5 mln zł i kontynuujemy ten projekt w ramach Środowiskowego Centrum Zdrowia dla Dzieci i Młodzieży, również w Zielonej Górze, nie tylko w Zaborze. Prowadzimy tutaj poradnie. Stypendia wymieniłam, więc one są kontynuowane w bardzo dużym zakresie. Wprowadzamy co roku również nowe. Otworzyliśmy Centrum Kreatywnej Kultury, które prowadzi już dynamiczną działalność. Odbywają się tam różne kongresy, spotkania. Ostatnio mieliśmy okazję uczestniczyć w ramach Święta Wolności i Polsko-Niemieckich Dni Mediów. Także ten ośrodek nie tylko budzi zachwyt, ale jest naprawdę bardzo taki praktyczny, na miarę też naszego budżetu lubuskiego, bo przecież te obiekty musimy utrzymać. I tak też zbudowaliśmy Teatr Lalek, mogę powtórzyć za Wyspiańskim: „Teatr mój widzę ogromny”. Totalny teatr to nie mury, to przede wszystkim zespół, aktorzy, pracownicy. Wczoraj odbyła się Gala i mogę to potwierdzić, bo „Dziady” Mickiewiczowskie – „Gusła” będą prezentować lubuskie na światowym festiwalu w Edynburgu, na co Zarząd przeznaczył w tym roku 200 tys. zł i jestem przekonana, że tak jak „Gusła” podbiły publiczność w Polsce, tak samo podbiją na całym świecie. Teatr Lalek jest gotowy, teraz kończymy wyposażenie, jesienią będzie oddany do użytku. Kontynuujemy również rozbudowę i modernizację Filharmonii Zielonogórskiej, modernizujemy Zagrodę Młyńską w Bogdańcu. Muzea i kultura dostała naprawdę bardzo duży zastrzyk środków finansowych. W tym roku kończymy realizację tych inwestycji. To nie tylko rozbudowa muzeum w Zielonej Górze, wcześniej zakończona, ale teraz właśnie w Bogdańcu i również tutaj w Ochli, pałac,

którego rozpoczęliśmy rewitalizację. Dofinansujemy lubuską turystykę w ramach specjalnego też programu, takiego obywatelskiego. 9 zadań otrzymało dofinansowanie na kwotę 0,5 mln zł. Rozwijamy Lubuską Bazę Sportową, chociaż te duże środki finansowe są w tej chwili realizowane na poziomie centralnym w ramach wsparcia z Totalizatora Sportowego, ale my też utworzyliśmy taki mniejszy budżet, bo widzimy takie potrzeby. Wciąż brakuje bazy sportowej. W ubiegłym roku 29 zadań otrzymało dofinansowanie. W ramach naszych jednostek budujemy halę sportową Młodzieżowego Ośrodka Wychowawczego w Babimoście, z dużym wsparciem w ramach programu rządowego z „Polskiego Ładu”. Promocja województwa lubuskiego, to przede wszystkim jesteśmy bliżej obywateli. To nie tylko w Zielonej Górze i w Gorzowie – jesteśmy w każdym powiecie, tak samo w tym roku, w ubiegłym. To było 10 Pikników Zdrowia, gdzie promujemy markę „lubuskie”, również razem z Funduszami Europejskimi i z Lubuskim Centrum Produktów Regionalnych. W tym roku 9 Świąt Województwa, 14 takich Pikników Zdrowia, Kongresy Kobiet w Zielonej Górze, w Gorzowie, we Wschowie, ale to oczywiście nie wszystkie imprezy – ich jest o wiele więcej, chociażby tak, jak Święto Roweru w Otyniu, które zgromadziło tysiąc uczestników – w małej miejscowości tysiąc osób, także z tą frekwencją jest różnie. Nieraz jest wielkie wydarzenie i niekoniecznie budzi zainteresowanie, a nieraz w małej miejscowości są to tysiące osób, podobnie jak na „Winnicach”, które udało nam się bardzo skutecznie wypromować, ale to trwało dekadę – co najmniej 10 lat – i obecnie w ubiegłym roku na Festiwalu Otwartych Piwnic i Winnic gościliśmy tutaj ponad tysiąc uczestników – tyle voucherów rozdaliśmy. I podobnie w tym roku – było 1400 uczestników na Festiwalu Otwartych Piwnic i Winnic, podobnie na Święcie Lubuskiego Młodego Wina. Także to już jest absolutna marka. I nasze festiwale – lubuskie festiwalowe to „Muzyka w Raju”, która się rozwinęła i promieniuje na cały region, odbywa się w wielu powiatach, Festiwal „Kozzi Gangsta Film”, Lubuskie Lato Filmowe, na które zapraszam – rozpoczyna się za tydzień w niedzielę i potrwa tydzień czasu i „Solanin” – to takie najważniejsze. W zakresie infrastruktury i środowiska lubuskie zajmuje I miejsce w kraju pod względem długości ścieżek rowerowych w przeliczeniu na 10 tys. ludności. Realizujemy nasze programy w tym obszarze, m.in. program wsparcia gmin – finansujemy dokumentację, drugi rok z kolei i dzięki temu gminy mogą już odważniejsze sięgać po środki finansowe z różnych programów. W tym roku to jest 5 mln zł. VII miejsce w kraju – awans o dwa miejsca –

pod względem długości ścieżek rowerowych w przeliczeniu na 100 km². Jeżeli chodzi o infrastrukturę, bardzo mocno zwiększyliśmy nakłady na kolej. Jak Państwo widzicie, w ubiegłym roku to było 79,817 mln zł. Ciągłe słyszymy, że jakieś pociągi są odwoływane, jakieś pociągi nie jeżdżą. Wciąż są obszary, które uważają siebie za wykluczone transportowo, ale my w tym roku, proszę Państwa, wydamy na pewno – bo widzę już po realizacji i zaangażowaniu – 118 mln zł, czyli prawie podwoiliśmy nakłady. Plus 23 mln zł na modernizację taboru, a przypomnę, że zadanie realizuje spółka Skarbu Państwa, a fundusz kolejowy wynosi 6,8 mln zł, niezmiennie od wielu lat, czyli po stronie dochodów w ubiegłym roku to było 6,8 mln zł, a po stronie wydatków 79,817 mln zł na dopłaty do przewozów plus jeszcze na naprawy taborów. Jeżeli chodzi o port lotniczy, ostatnio uwagi miał Pan Prezydent Gorzowa. Bardzo byliśmy zdziwieni, ponieważ tutaj nasze nakłady inwestycyjne mogą teraz cieszyć się olbrzymim sukcesem, są jak najbardziej skuteczne, bo podwoiliśmy liczbę pasażerów za ubiegły rok z 21 tys. na 42 tys. i zwiększyliśmy też kierunki. Latamy nie tylko do Warszawy – w tej chwili też do Gdańska, do Krakowa, będą również wakacyjne czartery do Chorwacji i do Turcji. Pod względem społeczeństwa informacyjnego lubuskie bardzo szybko zainwestowało w światłowody – szerokopasmowe lubuskie, 1500 km w I perspektywie 2007-2013. I dzisiaj możemy się cieszyć dużym sukcesem, bo 91,6% – odsetek gospodarstw domowych posiada szybki internet i dostęp firmy to już mają totalny – 99%, ale jeszcze ludność cywilna nie korzysta tak z internetu, jeżeli chodzi o kontakty z administracją publiczną. Stąd też przygotowujemy kolejne projekty w zakresie również e-administracja, cały czas takie projekty realizujemy w ramach naszego Regionalnego Programu w każdej perspektywie. Przygotowujemy również do kolejnej – cyfrowe lubuskie. W ramach infrastruktury technicznej – tutaj korzystanie z wodociągów, gazociągu, kanalizacji. Jest niewielki postęp, ale to też wynika z ograniczonych środków w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich, bo tu najwięcej zostało nam jeszcze do zrobienia, ale postęp jest, tylko jeszcze za mały. W zakresie planu inwestycji drogowych – bo mamy uchwałę Zarządu w sprawie realizacji modernizacji budowy dróg i mostów – zrealizowaliśmy 31 inwestycji, które są zakończone, oddane do użytku, 3 są w trakcie realizacji. Zarząd Województwa podjął już uchwałę nową, na nową perspektywę, wyznaczając priorytety zgodne z kontraktem programowym, z Państwa również uwagami. Było to konsultowane na etapie tworzenia Strategii

Rozwoju Województwa. I nakłady na drogi wojewódzkie bardzo wzrosły. W 2022 roku stanowią 62% w wydatkach majątkowych, a Państwo widzicie – kwotowo to jest prawie trzykrotny wzrost: w 2021 r. przeznaczaliśmy na drogi wojewódzkie 73,5 mln zł, a w 2022 r. – 183,5 mln zł. I mogliśmy otworzyć most w Miłsku, oczekiwany od wielu lat, który skraca drogę do Wschowy znacząco – o pół godziny – o czym mogliśmy się ostatnio przekonać jadąc na święto. Ukończyliśmy w ubiegłym roku modernizację linii kolejowej nr 358. To zadanie finansowaliśmy z Regionalnego Programu Operacyjnego, zwiększając dwukrotnie – 3 razy dokładaliśmy środki finansowe, ostatecznie dwukrotnie zwiększyliśmy nasz udział. Inwestycja jest realizowana przez spółkę Skarbu Państwa. Również w ramach Regionalnego Programu, w tej perspektywie, którą teraz kończymy, sfinansowaliśmy dokumentację na rewitalizację linii nr 275, na liście rezerwowej jest remont linii nr 363. Jeżeli chodzi o tabor kolejowy, wciąż są pytania dotyczące małej liczby pociągów, zwłaszcza na linii nr 203. My złożyliśmy projekt do Krajowego Planu Odbudowy na zakup pociągów hybrydowych, ale niestety wiemy, że 2 lata mamy opóźnienie, nie z naszej przyczyny, w ramach wdrażania Krajowego Planu Odbudowy. Procedujemy w tej chwili postępowanie przetargowe, z pieniędzy które zyskujemy chcemy skompensować wszystkie środki, jakie jeszcze zostały na poszczególnych działaniach w ramach Regionalnego Programu i zakupić dwa pociągi. Mam nadzieję, że nam się to uda do końca roku sfinalizować. Tu specjalny slajd właśnie dedykujemy Panu Prezydentowi Wójcickiemu. Rekordowa liczba pasażerów Portu Lotniczego Zielona Góra/Babimost – 42 tys., brakuje miejsc. Jesteśmy nieraz też pasażerami na spotkania w Warszawie, więc jest pełne obłożenie w samolotach i pasażerowie proszą o dodatkowe połączenia. Polityka rowerowa jest realizowana tak, jak zaplanowaliśmy, w ramach projektu „Odra Velo”. Dofinansowujemy zadania na dokumentację dla 27 jednostek w ubiegłym roku i to bardzo mocno sprzyja, chociaż nie są to jakieś wielkie pieniądze inwestycyjne, ale to sprzyja realizacji kolejnych ścieżek rowerowych. W zakresie ochrony środowiska – mówiłam o wojnie w ubiegłym roku, o inflacji kroczącej i kryzysie energetycznym, ale w ubiegłym roku też doświadczyliśmy potężnej katastrofy w Odrze. Nie tylko lubuskie, cała Polska Zachodnia, od Śląska, aż na północ po Pomorze Zachodnie. Podpisaliśmy porozumienie razem z marszałkami w tym roku. Przeznaczaliśmy w ramach naszych środków finansowych 200 tys. zł na monitorowanie pięciu punktów pomiarowych.

Monitorujemy stan Odry. Jesteśmy bardzo zaniepokojeni opieszałością rządu w tym zakresie. Nie znamy budżetu na ratowanie Odry, nie znamy działań też w tym zakresie jakichś konkretnych, a widzimy, że katastrofa idzie, bo w Kanale Gliwickim odłowiono w ubiegłym tygodniu 500 kg martwych ryb i jest bardzo duże zasolenie znowu wody. Jeżeli poziom wody się obniży, niestety może się ta katastrofa powtórzyć. Przygotowujemy audyt krajobrazowy i takie działania też realizowaliśmy w ubiegłym roku. Już kończę, proszę Państwa. Przepraszam, to jest trochę przydługie, ale wiem jak szczegółowe są pytania, dotyczące stanu województwa, więc niektóre chciałam wyprzedzić, bo padły one już na komisjach, więc na slajdach już te odpowiedzi tutaj znalazły się. Możemy efektywnie zarządzać województwem, głównie dlatego, że Zarząd jest instytucją zarządzającą Regionalnym Programem Operacyjnym. Udało nam się wynegocjować na nową perspektywę 915 mln euro. I tu mogę powiedzieć nieskromnie o efektywności Zarządu, bo dodatkowo mamy, proszę Państwa, 53 mln euro. Gdybyśmy byli grzeczni, nie protestowaliśmy – tych 53 mln euro po prostu by nie było. A można sobie to pomnożyć i to jest prawie 250 mln zł. Dzięki interwencji Komisji Europejskiej, dzięki interwencji Zarządu, profesjonalnie złożonej skardze, rząd przyznał nam rację i dołożył 53 mln euro. Tę perspektywę, którą rozliczamy – 96% ponad, wykonanie za ubiegły rok, 1374 umowy podpisane. Wskaźniki osiągnięte myślę, więc teraz już w napięciu wielkim kończymy rozliczenie finansowe. Niestety, nie udało się wydłużyć terminu. Wszystkie regiony o to wnioskowały. Do końca tego roku pełne rozliczenie finansowe musimy zamknąć. I oczywiście w ramach informacji o stanie województwa też pożądana jest informacja nt. realizacji budżetu obywatelskiego. My mamy takie małe budżety obywatelskie, nie mamy budżetu zadaniowego, ale w ramach naszego budżetu obywatelskiego, dedykowanego różnym grupom: dla młodych, dla seniorów, dla obszarów wiejskich, dla klubów sportowych, dla ogrodów działkowych, dla pszczelarzy – mamy 12,302 mln zł. Jest możliwa dobra realizacja, taka partnerska, z różnymi środowiskami i budowanie świadomości obywatelskiej w regionie lubuskim nam wychodzi, można powiedzieć, ponieważ współpracujemy z Radą ds. Rozwoju Województwa, z Lubuską Radą Samorządową, Lubuską Radą Seniorów, z Radą Działalności Pożytku Publicznego, z Wojewódzką Radą Kobiet i Lubuską Radą Zdrowia. I działa też u nas, jako chyba jedyny w Polsce – nie znam przykładów w innych regionach – Lubuski Fundusz Samorządowy, co do którego podstawowe zdanie, opinię, ma Lubuska

Rada Samorządowa, chociaż to Zarząd podejmuje decyzje, ale ostatni podział dzisiaj będzie na sesji omawiany, bezkonfliktowy. Udało się uzyskać kompromis i porozumienie w jaki sposób podzielić te 6 mln zł na zadania gminy. W ubiegłym roku, proszę Państwa, w regionie lubuskim powitaliśmy gości z Ukrainy, z przymusowej migracji, z wojny. PESEL uzyskało prawie 50 tys. osób, a zezwolenia na pobyt – prawie 20 tys. To jest to, co figuruje w naszych księgach oficjalnie. Jak jest naprawdę, trudno to ocenić. Z pewnością jest dużo więcej osób. Samorząd wojewódzki, społeczeństwo obywatelskie, mieszkańcy naszego regionu, zdali egzamin absolutnie z tej próby człowieczeństwa. Utworzyliśmy tutaj Samorządowe Centrum Pomocy Ukrainie. W ubiegłym roku przeznaczaliśmy 6 mln zł, po równo – po 500 tys. zł dla każdego powiatu na zarządzanie kryzysowe – to się nazywa, ale chodziło przede wszystkim o skuteczną organizację pomocy uchodźcom. Przede wszystkim organizację dla nich kursów języka polskiego, co jest możliwe dzięki przekierowaniu środków z Europejskiego Funduszu Społecznego i to realizujemy, zarówno w ramach Regionalnego Programu, jak i programów krajowych. Po pierwsze: język polski, po drugie: praca i mieszkanie. To są 3 główne zadania, niesłychanie ważne. Ja pracuję też w Zespole ds. uchodźców, reprezentuję samorządy polskie w Komisji Samorządowo-Rządowej i nasze starania idą przede wszystkim w kierunku uchwalenia programu migracji, który jest w Polsce niezbędny, nie tylko z uwagi na migrację z Ukrainy, również ze Wschodu, z innych państw. I proszę Państw, inne jeszcze, ważne priorytety, które zrealizowaliśmy w ubiegłym roku, to utworzenie Europejskiego Ugrupowania Współpracy Terytorialnej w ramach polsko-niemieckiego Geoparku. Mamy dwa parki UNESCO: Geopark Łuk Mużakowa i Park Mużakowski, którymi absolutnie się chwalimy. Święto parku teraz w sobotę odbyło się, też wspieraliśmy tę imprezę. Uzyskaliśmy po raz kolejny System Zarządzania Jakością jako Urząd Marszałkowski. Tytuł „Zdrowego Samorządu” w kategorii Zdrowe Województwo uzyskaliśmy za realizację programu in vitro – mistrzowsko można powiedzieć, piąty rok. Uzyskaliśmy też tytuł „Samorząd przyjazny kobietom” za działania nasze w zakresie promocji równego traktowania kobiet i mężczyzn. Wprowadziliśmy w tym roku Europejską Kartę Równości na poziomie wojewódzkim, jako pierwsze województwo, a nagrodę dostaliśmy za to, że działa u nas Wojewódzka Rada Kobiet, powołana w ubiegłym roku i za realizację programu – mamy w ramach budżetu program wsparcia równości. Wspieramy

Instytut Równości. Wspieramy nie tylko kobiety, ale równe traktowanie kobiet i mężczyzn. I na tym bym zakończyła. Bardzo dziękuję za cierpliwość i za wysłuchanie. Dziękuję.

Przedstawiona prezentacja nt. raportu o stanie województwa za rok 2022 stanowi załącznik nr 15 do protokołu.

Wiceprzewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Jerzy Wierchowicz:

Dziękuję bardzo, Pani Marszałek. Proszę teraz o przedstawienie opinii Komisji Sejmiku Lubuskiego odnośnie zaopiniowania raportu. O pierwszą opinię poproszę Przewodniczącą Komisji Kultury, Edukacji, Sportu i Turystyki, Panią Marię Jaworską.

Przewodnicząca Komisji Kultury, Edukacji, Sportu i Turystyki Maria Jaworska:

Komisja zaopiniowała raport pozytywnie: przy 5 głosach „za”, 1 głosie „wstrzymującym się” i braku głosów „przeciw”.

Opinia komisji stanowi załącznik nr 16 do protokołu.

Wiceprzewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Jerzy Wierchowicz:

Dziękuję. Proszę o przedstawienie opinii Komisji Zdrowia, Rodziny i Spraw Społecznych Wiceprzewodniczącą Komisji, Panią Zofię Alicję Dajczak.

Wiceprzewodnicząca Komisji Zdrowia, Rodziny i Spraw Społecznych Zofia

Alicja Dajczak: Komisja Zdrowia, Rodziny i Spraw Społecznych zaopiniowała raport pozytywnie w wyniku głosowania: przy 4 głosach za i 2 głosach wstrzymujących się. Dziękuję.

Opinia komisji stanowi załącznik nr 17 do protokołu.

Wiceprzewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Jerzy Wierchowicz:

Dziękuję. Proszę o przedstawienie opinii Komisji Współpracy Zagranicznej i Promocji Województwa Przewodniczącą Komisji, Pana Sławomira Muzykę.

Przewodniczący Komisji Współpracy Zagranicznej i Promocji Województwa

Sławomir Muzyka: Komisja na posiedzeniu w dniu 2 czerwca zapoznała się z Raportem o stanie województwa i w wyniku głosowania: przy 5 głosach za i 3 głosach wstrzymujących się, pozytywnie zaopiniowała raport.

Opinia komisji stanowi załącznik nr 18 do protokołu.

Wiceprzewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Jerzy Wierchowicz:

Dziękuję. Proszę o przedstawienie opinii Komisji Rolnictwa i Ochrony Środowiska Przewodniczącego Komisji, Radnego Zbigniewa Jana Kołodzieja.

Przewodniczący Komisji Rolnictwa i Ochrony Środowiska Zbigniew Jan

Kołodziej: Komisja zapoznała się z Raportem o stanie województwa i głosami: 4 za, 2 przeciw i 1 wstrzymujący się, przegłosowała pozytywnie projekt. Dziękuję.

Opinia komisji stanowi załącznik nr 19 do protokołu.

Wiceprzewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Jerzy Wierchowicz:

Dziękuję. Proszę o przedstawienie opinii Komisji Budżetu i Finansów Przewodniczącego, Pana Marka Cieślaka.

Przewodniczący Komisji Budżetu i Finansów Marek Cieślak: Komisja Budżetu i Finansów zapoznała się z raportem w dniu 5 czerwca i pozytywnie go zaopiniowała: przy 6 głosach za i braku głosów wstrzymujących się, także braku głosów przeciw.

Opinia komisji stanowi załącznik nr 20 do protokołu.

Wiceprzewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Jerzy Wierchowicz:

Dziękuję. I ostatnia opinia Komisji Gospodarki i Rozwoju Województwa, proszę Przewodniczącego Komisji, Pana Grzegorza Michała Potęgę.

Przewodniczący Komisji Gospodarki i Rozwoju Województwa Grzegorz Michał

Potęga: Komisja Gospodarki i Rozwoju Województwa również obradowała 5 czerwca i zapoznała się z Raportem o stanie województwa za rok 2022, w wyniku głosowania: przy 8 głosach za, braku głosów wstrzymujących i przeciw, pozytywnie zaopiniowała ww. raport.

Opinia komisji stanowi załącznik nr 21 do protokołu.

Wiceprzewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Jerzy Wierchowicz:

Dziękuję. Przystępujemy do debaty. Czy są wystąpienia klubowe? Proszę o zgłoszenia. Pan Kazimierz Łatwiński, jako wystąpienie klubowe? Proszę bardzo.

Wiceprzewodniczący Klubu Radnych Prawo i Sprawiedliwość Kazimierz

Łatwiński: Pani Marszałek, Panie Przewodniczący, Wysoki Sejmiku, Szanowni Goście, chciałem odnieść się do raportu, a przede wszystkim do polityki Zarządu Województwa w 2022 roku z tego względu, że przecież raport służy właśnie ocenie Zarządu Województwa. Chciałem na wstępie powiedzieć, że raport ten jest materiałem obszernym, w który włożono wiele pracy, zebrano wiele danych statystycznych. I może zabrakło pewnych pozycji, o których zaraz powiem, ale do samego raportu o tyle niezręcznie jest się odnosić, że chodzi o rzeczy poważniejsze, tzn. o samoocenę Zarządu Województwa, a ona wynika nie tylko z raportu. Otóż chciałem powiedzieć, że mamy szereg uwag do pracy Zarządu natury zasadniczej. Pierwszą taką uwagą jest sprawa rzekomej rtęci w Odrze. I w całym tym działaniu w 2022 roku, było bardzo wiele działań, które pochłonęły środki finansowe związane z promocją województwa na przeróżnych polach. Natomiast nic tak nie uderzyło w wizerunek województwa, jak fake news podany za politykiem niemieckim o występowaniu rtęci w Odrze, bo doskonale wiemy – takie miałem nawet zapytania ludzi z zagranicy, w trosce o życie i zdrowie ludzi – rtęć, gdyby występowała w Odrze, to by zabijała ludzi albo pozbawiała ich zdrowia. To miało skutki ekonomiczne dlatego, że odstraszyło od Odry na pewien czas tych, którzy z niej korzystali – chociażby sektor gastronomiczny, który tam gdzieś jest lokowany, turystyczny, więc to przyniosło nie tylko gigantyczne straty wizerunkowe, ale również starty wymierne, ekonomiczne. Następnym takim punktem jest Państwa bierna postawa, odnosząca się do bardzo ważnej kwestii dla w ogóle funkcjonowania województwa – to sprawa Kopalni Turów. Państwo zupełnie się tym nie zainteresowali. Tymczasem, gdyby ta kopalnia została zamknięta natychmiast, to znacząca część województwa byłaby pozbawiona energii elektrycznej. I o ile województwo dolnośląskie w sposób niezwykle angażowało się w negocjacje ze stroną niemiecką, to ze strony województwa lubuskiego była cisza. Było natomiast wielkie zaangażowanie na innych polach, na przykład takie, żeby dyskredytować działania państwa polskiego, broniącego granicy unijnej na wschodzie. Państwo przygotowali nawet apel, gdzie w pierwotnej wersji wspominaliście o jakichś tam morderstwach na granicy, kiedy Polska po prostu musiała się bronić, ale tutaj była też inna okoliczność...

Wiceprzewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Jerzy Wierchowicz:

Panie Radny, proszę się do treści raportu odnosić. To są okoliczności nie dotyczące naszego województwa ani nie zawarte w raporcie. Gdyby Pan był uprzejmy do raportu...

Wiceprzewodniczący Klubu Radnych Prawo i Sprawiedliwość Kazimierz Łatwiński:

Tak, brak prądu nas nie dotyczy. Brak prądu to nie jest okoliczność dotycząca naszego województwa... Jeszcze warto powiedzieć, że to rozdmuchiwanie sprawy Odry to nie odnosi się tylko do tego czy rćć jest czy nie, ale była takim wstępem do różnych akcji ze strony naszych sąsiadów, żeby zablokować inwestycje na Odrze. I to jest skandal dlatego, że groziło nam nawet na przykład zablokowanie ogromnych inwestycji przeciwpowodziowych w Krośnie Odrzańskim. Tam się domagano nawet, żeby to zrobić natychmiast. Budowa wałów, budowa różnych kanałów – nad tym nie ma żadnej refleksji i jest takie przyzwolenie na blokowanie inwestycji na Odrze, kiedy Państwo, jako politycy, powinni też rozpoznawać takie tematy jak to, że w interesie portu w Hamburgu nie jest, żeby na przykład uruchomić żeglugę śródlądową na Odrze, jak i też wiadomym jest, że budowa stopni wodnych zatrzyma więcej wody w Odrze i wtedy te algi nie będą już stwarzać takiego zagrożenia. Jako też próba blokady dostaw węgla. Pani Marszałek na czele pochodu w Warszawie, żeby zablokować, poprzez samorządy, dostawy taniego węgla – w ogóle dostawy węgla do gospodarstw domowych. Rozradowana Pani Marszałek tam chyba z flagą województwa lubuskiego prowadziła demonstrację. Na szczęście żaden samorząd tego nie usłuchał i Lubuszanie mogli nabyć, dzięki ciężkiej pracy samorządowców szczebla podstawowego, ten węgiel. Nie sprawdziły się Państwa takie kasandryczne przepowiednie, że zamarzniemy wszyscy, zresztą to samo w Rosji mówiono. Też krytycznie oceniamy te sprawy związane z WORD-em w Gorzowie. Też negatywnie oceniamy stopień zaangażowania we współpracy z rządem – tu nie czas, żeby mówić o szczegółach. Zbyt małe zaangażowanie oczywiście w zakupy taboru. Państwo dysponujecie gigantycznymi pieniędzmi, a te zakupy w ciągu 5 lat można policzyć na palcach jednej ręki. Jak nie ma rezerwowego taboru, jak nie ma armat, to po prostu nic z tego nie wyjdzie. Napoleon powiedział swojego czasu: „dziękuję, jak brak armat, to już więcej powodów nie trzeba podawać”. Jeszcze chciałem powiedzieć o

finansowaniu służby zdrowia – Pani Marszałek też mówiła o tym. Otóż w 2015 r. świadczenia z NFZ-u wyniosły 972 mln zł w zaokrągleniu. W 2022 r. to 1,8 mld zł. Więc w ciągu tych kilku lat nastąpił wzrost o 100%. W tym wypłacono dodatkowe środki covidowe – 678 mln zł. Były to środki na świadczenia dla pacjentów, dodatkowe wynagrodzenia dla kadry medycznej oraz dodatkowe środki, jakie przekazano tworząc kwotę 767 mln zł, bo do tego doliczamy 35 mln zł na Szpital Matki Polki. I jeszcze krótko dane, które częściowo znalazły się w raporcie, a częściowo ich po prostu zabrakło. Otóż w 2022 r. przyznano 81, prawie 82 mln zł środków z Rządowego Funduszu Dróg – tam w raporcie się wspomina o tych inwestycjach – natomiast w ramach Polskiego Ładu przyznano 1,382 mld zł na inwestycje samorządowe. W tym samym czasie kontynuowano budowę, odbudowę można powiedzieć, autostrady A18, gdzie wartość tych inwestycji, prowadzonych przez Rządową Generalną Dyрекcję Dróg i Autostrad, wynosi 1,134 mld zł w województwie lubuskim. Ale jeszcze jedna rzecz: w trakcie realizacji jest „Program budowy 100 obwodnic” i to jest kwota 1,523 mld zł. Ale to jeszcze nie koniec. Pozostałe tylko takie nieco większe jeszcze inwestycje, takie jak na przykład budowa mostu nad rzeką Bóbr czy budowa MOP Niegosławice na przykład, to jest jeszcze dodatkowo 163 mln zł. Razem te wszystkie inwestycje rządowe na terenie województwa lubuskiego, będące w trakcie 2022 r., to 4,284 mld zł. I tutaj rzeczywiście należy się pochwała dla Zarządu za budowę mostu w Miłsku wraz z obwodnicami tyle, że ogólnie, zgodnie z budżetem, inwestycje drogowe województwa, również te remontowe, utrzymaniowe, itd., w pierwotnym planie budżetu to było 185 mln zł – plan wydatków po zmianach wyniósł 194 mln zł. Więc tutaj jest na pewno zaangażowanie służb, które pracują nad remontami i budowami dróg wojewódzkich, natomiast zestawienie jest takie: 4,284 mld zł w trakcie i w budżecie za rok 2022: 185 mln zł. Jeszcze Pani Marszałek tak na gorąco wspomniała o tym, że Lubuszanie wzięli sprawy w swoje ręce w 2022 r. i wbrew trudnościom makroekonomicznym mamy sukcesy, bo rzeczywiście raport o tym mówi, że są wzrosty, o których Pani Marszałek mówiła, nie tylko na terenie naszego województwa, ale w całej Polsce, jeśli chodzi na przykład o budowę mieszkań i tak dalej. I teraz, proszę Państwa, różnimy się tutaj zasadniczo. Państwo możecie mieć prawo do takiego poglądu, ale nasz klub się z tym nigdy nie zgodzi. Otóż gdyby nie polityka rządu, wyróżniająca Polskę na tle na przykład krajów Europy Południowej po covidzie, uratowania poprzez właśnie dotacje do firm, pomoc

finansową dla firm, praktycznie ogromnej większości polskich firm, to gospodarka Polski leżałaby na łąpach, tak jak niestety to się dzieje w tych krajach Europy, które do dzisiaj nie mogą pozbyć się skutków ekonomicznych covidu. I to najniższe bezrobocie w Europie, to również to, co jest napisane w raporcie, tak: wzrost ilości firm. Gdyby – tak, jak z Państwa środowisk to w telewizji czasem słycać, są postulaty, żeby docisnąć Polaków kolejnym planem Balcerowicza – gdyby taka polityka byłaby realizowana, to niestety to, co zasługuje na wielkie uznanie, to zaangażowanie lubuskich przedsiębiorców, nie udałoby się. Dlatego, że jakby ich polityką zaciskania pasa, natychmiastowego tłumienia inflacji zdusić, to po prostu niewiele firm by przetrwało. Więc tutaj chciałem zaakcentować tę różnicę oceny naszej sytuacji, że bez właściwej rządowej polityki makroekonomicznej nie byłoby tak dobrej sytuacji, gdzie słusznie w raporcie pisze się o tym, że ponad połowa Lubuszan ocenia sytuację materialną województwa lubuskiego jako dobrą i z tego wszyscy powinniśmy się cieszyć. Dziękuję bardzo.

Wiceprzewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Jerzy Wierchowicz:

Dziękuję bardzo. Jesteśmy przy wystąpieniach klubowych. Czy ktoś z Państwa w imieniu klubu? Pan Przewodniczący Grzegorz Potęga. Proszę bardzo – w imieniu Klubu Platformy Obywatelskiej.

Wiceprzewodniczący Klubu Radnych Platforma Obywatelska Grzegorz Michał

Potęga: Panie Przewodniczący, Wysoki Sejmiku, Szanowni Radni, zaproszeni Goście, raport o stanie województwa lubuskiego za rok 2022 przedstawia sytuację społeczno-gospodarczą w naszym regionie, a także przybliża nam działania Zarządu Województwa, między innymi w zakresie rozwoju regionalnego czy też wsparcia i współpracy z lubuskimi przedsiębiorcami. Jako Przewodniczący Komisji Gospodarki i Rozwoju chciałbym się odnieść do kilku ważnych kwestii w tym obszarze, a następnie również krótko skomentuję wystąpienie mojego kolegi. Jeśli chodzi o gospodarkę, to według stanu na koniec 2022 roku, w rejestrze REGON wpisanych było 127,5 tys. podmiotów gospodarki narodowej, czyli rzeczywiście 2,2% więcej niż przed rokiem. I to oznacza, że nasz region wyszedł obronną ręką ze skutków pandemii COVID 19, ponieważ przedsiębiorcy odpowiednio zareagowali również na skutki wysokiej inflacji. Warto podkreślić, że w analizowanym okresie największy wzrost liczby podmiotów odnotowano w sekcjach: informacja i komunikacja – prawie

o 8,5%, administrowanie i działalność wspierająca – prawie o 6% oraz wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę – i tu wzrost ponad 5%. Bardzo ciekawe dane mamy związane z Regionalnym Programem Operacyjnym: według stanu na dzień 31 grudnia mamy kontraktację wypełnioną na 96,56%. To jest bardzo dobry, znakomity wynik i warto zauważyć, że w samym 2022 roku kontraktacja dla RPO Lubuskie 2020 wzrosła o 254, prawie 255 mln zł, a to wynikało z tego, że program został zaktualizowany w związku z włączeniem do alokacji programu dodatkowych środków pochodzących z drugiej transzy REACT-EU. W obszarze przedsiębiorczości i wsparcia zrealizowano cykl 7 spotkań Lubuskiego Forum Innowacji – platformy, konsultacje, wymiany doświadczeń w zakresie innowacji oraz dyskusowania dalszych kierunków dla przedsiębiorców. Zakończono konkurs na obszary kluczowe w ramach Lubuskich Inteligentnych Specjalizacji. I tutaj, w efekcie połączeń i fuzji, z 11 zgłoszonych do konkursu partnerstw do końcowego etapu konkursowego weszło 8 i to z nimi Zarząd Województwa Lubuskiego podpisał porozumienia na rzecz obszarów w ramach inteligentnych specjalizacji. Rok 2022 miał być okresem powrotu do przedpandemicznego życia społeczno-gospodarczego. Niestety, nieoczekiwana agresja Rosji na Ukrainę zmieniła całkowicie sytuację geopolityczną i spowodowała kryzys humanitarny. Polska przyjęła miliony ukraińskich uchodźców, szukających schronienia przed skutkami działań wojennych. Lubuskie od samego początku zaangażowane było w pomoc skierowaną do potrzebujących pomocy, zarówno tu, na miejscu, jak i w Ukrainie. Rok 2022 to również rok szalejącej inflacji oraz katastrofy ekologicznej na Odrze. W regionie, w obszarze gospodarki, koncentrowano się na wspieraniu innowacyjności. Prowadzono szereg działań związanych z procesem przedsiębiorczego odkrywania i przygotowywaniem Programu Rozwoju Innowacji 2030, który został przyjęty 15 lutego 2022 roku. Przeprowadzona została seria działań animujących współpracę pomiędzy sektorem mikro, małych i średnich przedsiębiorstw, jednostkami naukowo-badawczymi, uczelniami, partnerami społecznymi i gospodarczymi. Zrealizowano konkurs na obszary kluczowe w ramach Lubuskich Inteligentnych Specjalizacji. Sukcesywnie realizowano Plan inwestycji priorytetowych, planowanych do realizacji na drogach wojewódzkich w ramach perspektywy finansowej na lata 2014-2020. Bez przeszkód ukończono jedną z największych inwestycji transportowych województwa, to jest most nad Odrą w

Milsku, długość ponad 360 m. A warto wiedzieć, że praca w sumie dotyczyła około 9 km trasy nowego przebiegu drogi wojewódzkiej nr 282 na odcinku od miejscowości Łaz wraz z obejściem właśnie tej miejscowości, Zaboru, Milska, Przewozu do włączenia w istniejącą drogę wojewódzką 282, za miejscowością Przewóz. Ponadto inwestowano w budowę obwodnic: Nowej Soli, Drezdenka, Kosieczyna i Chlastawy, modernizacja drogi w Miodnicy bardzo duża, rozbudowa terminala w Porcie Lotniczym Zielona Góra/Babimost i modernizację infrastruktury kolejowej. Warto podkreślić, że nasz lubuski port lotniczy obsłużył rekordową liczbę pasażerów: ponad 42 tys. osób. Sukcesem okazały się loty na trasach kolejowych do Warszawy i Gdańska, ale też na trasach zagranicznych Burgas, Rijeka, Antalya. Dużą popularnością cieszyły się ponadto loty do egipskiej Taby. I spółka lotnisko Zielona Góra/Babimost przygotowała koncepcję budowy nowego terminala lotniczego w Porcie Lotniczym Zielona Góra/Babimost. Podpisano umowę na wykonanie dokumentacji projektowej budowy tego terminala. Szanowni Państwo, to oczywiście tylko wybrane działania Zarządu Województwa w obszarze szeroko pojętego rozwoju regionalnego. Są jednak one wystarczającą przesłanką do przyjęcia raportu o stanie województwa za rok 2022 i tym samym udzielenia absolutorium Zarządowi. Niemniej warto zauważyć, że to wszystko, o czym mówił tutaj Radny Łatwiński, to ja myślę, że to są pomyłone pojęcia, dlatego, że dotyczą one absolutnie sfery ogólnopolskich problemów, z którymi mamy do czynienia, a nie regionalnymi. Regionalnych dotyczy raport, który przedstawiała dość długo i wielowątkowo Pani Marszałek Elżbieta Anna Polak. Ale jeśli mamy być choć trochę skrupulatni i odnieść się do tego, co było powiedziane, to warto zauważyć, że Wojewódzkie Inspektoraty Ochrony Środowiska robią badania – wreszcie robią badania tego, co się dzieje z wodą w Odrze i cóż – tam jest rtęć. Nie jest ona na I, II, III miejscu, ale jest tam rtęć! To są badania potwierdzone przez stację wojewódzką. I ważny jest też fakt, jeśli chodzi o Odrę, jak zachowywała się sfera rządowa w trakcie trwania samej katastrofy. Jak ignorowano nasz Sejmik Lubuski, naszą Komisję Klimatu, kiedy nie stawiał się właściwie żaden z ludzi, którzy zajmują się na co dzień w profesjonalny sposób środowiskiem. Taka komisja została zorganizowana i po prostu sobie porozmawialiśmy ze stowarzyszeniami i ludźmi, którzy byli szczerze zaangażowanymi w to, co działo się na Odrze. Kopalnia Turów i lubuskie bez prądu – to jest takie połączenie, które rzeczywiście może i zadziwiać, i śmieszyć. Zarząd Województwa Lubuskiego nie jest

winny tego, że płacimy olbrzymie kary za to, co wyprawiano z Kopalnią Turów i szkodami środowiskowymi, które zrobiono w Czechach i w konsekwencji naszej porażki na arenie międzynarodowej i tych kar, które musimy tam płacić. A jak będzie kłopot z prądem, to myślę, że my w pierwszej kolejności, ze względu choćby na położenie, otrzymamy ten prąd przy wsparciu. Od kogo? Od Niemców. A oni produkują dużo z wiatraków właśnie, które u nas poległy w gruzach, nie były stawiane i pozyskują również tę energię z innych źródeł ekologicznych, z którymi my mamy problem. Ten węgiel, który był przewożony statkami, to bym powiedział, że to najpierw ustalmy czy to był w ogóle węgiel, bo to przyływały mazie, nie wiadomo było, co z nimi zrobić. Do dzisiaj w Gdańsku zdaje się są reportaże i ludzie po prostu ze względu na przeładunki, które się odbywają w portach, pół miasta jest zakurzone i cierpi z tego powodu, ludzie okien nie mogą otworzyć. A wy mówicie o tym, że węgiel przyjeżdżał. (głosy z sali) Tabor kolejowy: to było już wykazane i powiedziane przez Panią Marszałek, ale myślę też, że na komisji o tym dużo rozmawialiśmy. W tym roku planowane są zakupy kolejnych dwóch taborów i miejmy nadzieję, że to dojdzie do skutku. To nie są tanie rzeczy, chciałoby się powiedzieć i systematycznie uzupełniamy te braki. I dobrze Kazimierz Łatwiński o tym wie, bo bardzo się tym interesuje i zajmuje. Dlatego uważam, że ta uwaga jest szczególnie jakby nie na miejscu. Mamy problem na pewno z tym, jak działa Polregio, które w taki, a nie inny sposób funkcjonuje, które ciągle – co wynika również z umów, które mamy podpisane z tą siecią – jest karane. Są kary do wykonania. To nie jest tak, że województwo nie przeznacza na to pieniędzy, bo przeznacza gigantyczne pieniądze na obsługę kolejową podróżnych. Tylko po prostu trzeba mieć trochę refleksji, umieć stanąć nad tym z boku. Jeśli chodzi o Polski Ład, to tutaj ja bym nie ruszał tego tematu, bo te inwestycje rządowe, które tutaj były powiedziane, to oczywiście można zrobić jakiś specjalny event i możecie je wykazać, że tam grube miliardy złotych płyną na ziemię lubuską, z pominięciem Samorządu Województwa Lubuskiego i wtedy możemy o tym rozmawiać, ale nie na sesji Sejmiku Województwa, bo tutaj, Panie Radny, rozmawiamy o samorządzie a nie o rządzie. (głosy z sali) Rząd niech wyprawia sobie tam w Warszawie na razie, jeszcze 3 miesiące miejmy nadzieję i się to wszystko pozmienia, bo tak dalej oczywiście być nie może. A o mikroekonomicznej sytuacji Polski, to rzeczywiście dowiadujemy się z comiesięcznych wystąpień stand-upera z Narodowego Banku Polskiego, który uczynił z tej instytucji polityczną

instytucję, a nie bank, który do tej pory trzymał się z dala od wszystkich tych sytuacji i zajmował się tylko i wyłącznie gospodarką. Jeszcze raz to, co już było powiedziane: wszystkie te przesłanki, o których mówimy, są wystarczające, jednoznacznie wskazują na to, że popieramy raport o stanie województwa lubuskiego i będziemy głosować za udzieleniem absolutorium Zarządowi Województwa. Dziękuję.

Wiceprzewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Jerzy Wierchowicz:

Dziękuję bardzo. Proponuję, byśmy się skoncentrowali na sprawach, na które mamy wpływ jako Sejmik, jako Marszałek, jako Zarząd Województwa. Sprawy ogólnopolskie należy zostawić rządowi i parlamentowi. Pan Zbigniew Kołodziej, proszę bardzo.

Przewodniczący Klubu Radnych Polskie Stronnictwo Ludowe Zbigniew Jan

Kołodziej: Panie Przewodniczący, Pani Marszałek, Szanowni Radni, ja tutaj, jak Pan Przewodniczący prosi, bardziej chciałbym się ustosunkować do raportu o stanie województwa lubuskiego. Nie będę wybiegał o sprawach centralnych, bo tu już dużo zostało powiedziane z różnych stron. Jeżeli chodzi o sam raport województwa lubuskiego, uważamy jako klub, że został bardzo fajnie przedstawiony. Wszystkie wskaźniki są na zielono, czyli kolor nadziei daje. Jedyne problem jest z demografią, ale na demografię bezpośrednio wpływu nie mamy, aczkolwiek tutaj Pani Marszałek wspomniała o in vitro. Próbuje tę demografię poprawić, być może zbyt mało, być może trzeba więcej środków na to użyć, aby tę demografię w województwie lubuskim zwiększyć i aby było wszystko na zielono. Bardzo fajna jest współpraca z samorządami powiatowymi i gminnymi przez Lubuską Bazę Samorządową. Wsparcie, które dociera bezpośrednio, czy w tamtym roku dotarło do samorządów, było bardzo fajnie odebrane, jak również różne projekty, które bez inicjatywy samorządu województwa nie byłyby realizowane. Też należy wspomnieć o stypendiach dla młodych Lubuszan, które od kilku lat funkcjonują. Chyba nawet jesteśmy liderem, jeśli chodzi o kraj, jeżeli chodzi o wydatkowanie środków i wsparcie dla młodych Lubuszan, którzy są najzdolniejsi i dzięki temu mają wsparcie bezpośrednie i myślę, że mają większą chęć do nauki, jednocześnie do rywalizacji o podniesienie wiedzy, jaką mają. Udało się, jak tutaj poprzednicy wspomnieli, zakończyć remont mostu w Milsku, Regionalne Centrum Animacji Kultury, Centrum Zdrowia Matki i Dziecka – na pewno to są sukcesy za rok 2022, o których trzeba

mówić, co się udało nam wykonać. Jeżeli chodzi o szpitale, ogólnie tu Pani Marszałek wspomniała: wsparcie w Torzymiu czy w tej chwili budowa w Świebodzinie, budynek rehabilitacji. To jest też duży sukces Zarządu i zaangażowania myślę większości radnych, bo na zdrowiu nie bardzo jest sens oszczędzać, a prędzej czy później niektórzy z nas będą chcieli z tego skorzystać i dobrze by było, żebyśmy później nie mieli uwag do tego, że na to środki nie zostały przekazane. Bardzo też ciekawa inicjatywa, o której Pani Marszałek wspomniała, dotyczy ścieżek rowerowych i też nawet byłem zdziwiony z raportu, że mamy 1 miejsce w kraju, jeżeli chodzi o wskaźnik na 10 tys. mieszkańców, czyli to jest dobry prognostyk, jak również coraz więcej ścieżek przybywa – też nie ukrywam, to jest inicjatywa Zarządu Województwa, poprzez Sejmik Województwa to wsparcie jest i ten kierunek jest dobry. Żeby nie przeciągać, na pewno jeśli chodzi o udzielenie absolutorium dla Zarządu Województwa Lubuskiego, radni PSL-u będą głosowali za. Uważamy, że wszystko jest na dzień dzisiejszy bardzo dobrze i oby tak dalej. Dziękuję bardzo.

Wiceprzewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Jerzy Wierchowicz:

Dziękuję bardzo. W ramach wystąpień klubowych, ktoś z Państwa? Bo jeśli nie, to przystępujemy do debaty Państwa Radnych. Pani Radna, proszę bardzo.

Wiceprzewodnicząca Klubu Radnych Bezpartyjni Samorządowcy Maria

Jaworska: Raport szeroko prezentuje stan województwa lubuskiego, wskazuje na dalszy rozwój naszego województwa i Klub Bezpartyjni Samorządowcy pozytywnie opiniuje działania Zarządu i Radnych Województwa Lubuskiego. Dziękuję.

Wiceprzewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Jerzy Wierchowicz:

Dziękuję bardzo. Nie ma wystąpień klubowych. Głos mają Państwo Radni. Pierwszy do debaty zgłosił się Pan Marek Surmacz. Proszę bardzo.

Radny Województwa Lubuskiego Marek Tomasz Surmacz: Dziękuję bardzo.

Panie Przewodniczący, Wysoki Sejmiku, na wstępie bym powiedział, że raport to takie sprawozdanie z wykonywania transferów, dużych transferów rządowych, znaczących pieniędzy europejskich, a polityką jest tylko sposób dysponowania tymi środkami. Niestety tam, gdzie macie Państwo za dużo swobody w dysponowaniu

tymi funduszami, to podejmujecie takie decyzje, jakie podejmujecie. Padło bardzo wiele uwag na temat funkcjonowania kolei. Nas nie interesuje to jako radnych i przedstawicieli społeczności lokalnej – lubuskiej, że zawarliście umowy, że zagwarantowane są tam umowy karne, jakieś kary umowne, że firma zawala. Zwykle jest tak, że jak się tanio płaci, to się tanio ma usługę. Ja nie znam szczegółów tej umowy, nie znam warunków tej umowy, bo to jest jakby wyłączone do dysponowania przez zawierającego umowę, ale z pewnością nie jest to umowa dobra, skoro tak wadliwie jest wykonywana. Proszę Państwa, tam, gdzie macie kompetencje, to nie spełniamie tych oczekiwań. Wojewódzki Ośrodek Ruchu Drogowego w Gorzowie w ubiegłym roku: macie kompetencje do tego, żeby odpowiednio zareagować wtedy, kiedy nastąpił bardzo dramatyczny w wymowie mobbing, kiedy nawet pojawiły się roszady personalne, motywowane moim zdaniem politycznie, z finałem bardzo dramatycznym dla pracownika i dla rodziny z Platformy Obywatelskiej, bo to był pracownik, zadeklarowany członek Platformy Obywatelskiej. Z pewnością tamte działania były niewystarczające, żeby nie powiedział zaniechania, bo nie było działań, a w efekcie skandal na cały kraj – „seks za pracę”, tytuły w mediach ogólnopolskich. Więc gdybyście nawet wydawali nie wiem jak dużo pieniędzy, to afera WORD-u i największa jednorazowa niemiecka akcja dezinformacyjna wymierzona w Polskę – chodzi o wymyślenie słynnej rtęci – i aktywna rola w popularyzowaniu tego zamiaru niemieckiego przez Panią Marszałek, to jest kompromitacja, która się nikomu właściwie w Polsce zdarzyć nie mogła. Zdarzyła się w naszym województwie. Przypomnę, że w sierpniu ubiegłego roku zaczęły padać ryby w rzekach i jeziorach, ale nie tylko w Polsce, także w Niemczech. Nie jest to zjawisko rzadkie o tej porze roku. Zdarzyło się także, że równolegle, kiedy w Polsce wykrywano rtęć i robiono z tego wokół ustami Pani Marszałek i wizerunkiem, i zaangażowaniem bardzo szerokim, to równolegle w Niemczech na Soławie, też w wyniku awarii przemysłowej padły tysiące ryb i jakoś na ten temat w tamtym czasie nie słyszeliśmy. Wręcz można przypuszczać, że akcja dezinformacyjna niemiecka o Odrze miała przykryć rzeczywistą katastrofę ekologiczną – zatrucie chemiczne, potwierdzone właśnie tam, w rzece Saale – to było Soława, w Saksonii – Anhalt, że miała związek – potwierdzono zresztą w zakładzie przemysłowym – podał portal RND. Tam też wędkarze niemieccy interweniowali i jakoś do polskiej opinii to się nie przebiło. Pani Marszałek Polak 11 sierpnia poinformowała na Twitterze, że otrzymała

od brandenburskiego ministra środowiska informacje, że stężenie rtęci w Odrze było tak wysokie, że nie można było określić skali. To było oczywiste kłamstwo. Mnie najbardziej przejmuję to, że dla Pani Marszałek autorytetem jest brandenburski minister, czyli landowy, a nie czynniki rządowe w Polsce. Nakręcenie spirali wrogości wobec kraju, wobec naszej ojczyzny, było tak widoczne, że zostało zauważone i potwierdzone przez bardzo wielu obserwatorów. Następnego dnia Radio RMF puściło w świat wstrząsające informacje – zresztą wspierane przez różnych działaczy środowiskowych w ochronie środowiska, rzekomej ochronie środowiska – o żrącej wodzie w Odrze, przeżartych rękawicach i ranach na rękach wędkarzy. To bodajże była działaczka Polskiego Związku Wędkarskiego, która wtórowała Pani Marszałek wtedy, wzmacniając sygnały dezinformacyjne. Tego samego dnia niemiecka telewizja poinformowała, że ilość rtęci w Odrze jest tak wielka, że cytując: „wybiło skalę”. Tak to było określane. Mimo, że Wojewoda w tym samym dniu informował, że rtęć w Odrze nie przekracza normy, to jednak fala dezinformacji i fake newsów w związku z pokazywaniem częstym Pani Marszałek, była rozpowszechniona bardzo, bardzo mocno. Proniemiecka opozycja w Polsce oraz wspierające ją media, tego samego dnia oskarżyły rząd o zatajenie faktów. Porównały zdychanie ryb w Odrze do Czarnobyla. Zażądano najsurowszych wyroków. Tak było przed rokiem, proszę Państwa, i trzeba o tym pamiętać, a to obciąża działalność Zarządu – osobiście Panią Marszałek, jako szefa Zarządu Województwa Lubuskiego. Katastrofa ekologiczna na Odrze – tak ją określono – jest do dziś przywoływana przez stronę niemiecką jako argument wymuszający wstrzymanie prac nad udroźnieniem tej rzeki i zbudowaniem szlaku gospodarczego wykorzystania w Polsce. Mamy z tym bardzo często do czynienia. Jest taki portal Faith Hunter, który informacje na temat rtęci jasno zakwalifikował jako fake o skali rzadko spotykanej, jeżeli chodzi o wydzwięk. Zwracam też uwagę, że znany skądinąd przecież i bardzo popularny dziennikarz Konrad Piasecki, zamieścił taki tweet: „Od wczoraj jestem w Szczecinie, 300 m od Odry, którą za chwilę przyplynie tu rtęć. Czekam na alert Rządowego Centrum Bezpieczeństwa, podobny do tych, jakie dostawałem po awarii „Czajki”. Przecież to niemożliwe, żeby względy polityczne sprawiły, że wciąż go nie dostaję”, czyli że nie potwierdzono tego, że ta rtęć występowała. I z zupełnie innej strony jeszcze: jedno pytanie, Pani Marszałek, w sprawie wydatków na in vitro. 497 tys. – to wyczytałem z dokumentów – 98 procedur było skuteczne, 44 były cięższe. Mnie interesuje

ewentualnie inna dana na ten temat. Chodzi o ilość urodzeń w kontekście tych danych podanych, czyli ile procedur łącznie wykonano, ile odnotowano ciąż, a ile jest narodzin dzieci? To tylko tak z zainteresowania, bo to wzbudziło moje zainteresowanie. I jeszcze jedno pytanie: w ramach wsparcia finansowego Zarząd dał wsparcie organizacjom pozarządowym na rzecz kultury. Proszę Państwa, rozpatrywano wnioski w trybie konkursowym i pozakonkursowym. W konkursie było 87 ofert, 18 dostało dofinansowanie, czyli skala zainteresowania ewentualnym wykorzystaniem środków samorządowych, publicznych dla popularyzowania kultury jest ogromna, bo 87 ofert – 18 tylko zakwalifikowano, na 92 tys. zł, średnio po 5 123 zł na jedną organizację. A poza konkursem 45 ofert było, z tego zakwalifikowano 9 na kwotę 55 tys. zł, czyli łącznie wsparł Samorząd Województwa organizacje pozarządowe na popularyzowanie i upowszechnianie kultury w kwocie – nie wiem czy się śmiać czy płakać – 148 238 zł. Dziękuję.

Wiceprzewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Jerzy Wierchowicz:

Dziękuję bardzo. Pani Radna Aleksandra Mrozek, proszę bardzo.

Radna Województwa Lubuskiego Aleksandra Mrozek: Bardzo dziękuję. Szanowni Państwo, Pani Marszałek, bardzo dziękuję za takie skrótowe jeszcze przypomnienie treści raportu, z którym zapoznaliśmy się wcześniej. On jest rzeczywiście bardzo obszerny. Ja tę prezentację, którą Pani Marszałek przedstawiła, oczywiście postrzegam tak, jak każda osoba, która przedstawia najbardziej zainteresowana wskazaniem wszystkich pozytywnych stron działalności. Jest to dla mnie zrozumiałe. Natomiast jeżeli chodzi o informację, którą przedstawiła Pani Marszałek, dotyczącą turystyki – bo ona mnie autentycznie interesuje – no to cóż, Pani Marszałek, to co w raporcie poświęcono turystyce, a wszyscy mamy na ustach turystykę, to są, proszę Państwa, dwa akapity dwuzdaniowe, nie mówiąc o tej króciutkiej tabeleczce z trzech rubryk składającej się. I informacja o tym, że wzrosła nam liczba wykorzystania miejsc noclegowych – ona powinna być zestawiona z tym pierwszym akapitem, a ten pierwszy brzmi, że zanotowano spadek liczby turystycznych obiektów noclegowych na przestrzeni 2022 r., blisko dziesięcioprocentowy. Ja myślę, Pani Marszałek, że to, że o tej turystyce nic nie możemy więcej w raporcie napisać, to jest wynik tego, że tak, jak mamy we wstępie tegoż raportu napisane, że „Strategia Rozwoju

Województwa umożliwi skuteczną programowanie rozwoju regionu, ale te cele strategiczne są realizowane poprzez programy, plany, dokumenty o charakterze operacyjnym". W związku z tym, Pani Marszałek, ponieważ mam przyjemność kolejny już raz oceniać raport, ogromnie ubolewam, że mimo deklaracji, chęci wsparcia, turystyka nie znajduje dokumentu, który by w jakiś sposób koordynował współpracę i kierował. Nie możemy się opierać na zapisie w celu strategicznym, bo do realizacji zadań potrzebne są programy operacyjne. Z tego też powodu nie mogę zrozumieć, że tak niewielkie środki przeznaczone na turystykę w tym rozdziale 6095, my mamy niewykorzystane środki wręcz wysokości 30%. Myślę, że gdyby była koordynacja pomiędzy poszczególnymi departamentami, spięta jakimś programem realnym, to dalibyśmy szansę przede wszystkim turystyce i przedsiębiorcom pracującym w tej branży. Nad tym ogromnie ubolewam. I Pani Marszałek, w tym raporcie to, co z obszaru, który najbardziej interesuje, to są pewne działania podjęte, których dalszy ciąg albo etap wstępny jest w ogóle niedookreślony. Mianowicie mamy zapis – ja nie wiem czy stronami Państwu podawać – 86 raportu: promocja lubuskiego dziedzictwa kulturowego. To zadanie jest w fazie koncepcji. Ponieważ promocją zajmuje się Departament Promocji i Strategii Marki, ja bym chciała zapytać: na jakim etapie jest ta koncepcja? Kto konkretnie ją opracowuje? Na ile to jest koncepcja jakaś międzydepartamentowa? Czy robi to jeden departament? Podobnie jest, jeżeli chodzi o opracowanie dokumentacji dotyczącej tworzenia uzdrowiska w gminie Łagów. Z tego, co pamiętam, to dekadę temu takie materiały, dokumenty były przygotowane, łącznie z operatem środowiskowym. My dzisiaj piszemy, że jest etap koncepcji. Czy to oznacza, że to województwo będzie realizować czy gmina, czy przy współpracy? Kto za tę koncepcję odpowiada i na jakim etapie ta koncepcja się znajduje? Pani Marszałek podkreśliła też skuteczność działalności Lubuskiej Rady Samorządowej, Lubuskiego Forum Funduszu Samorządowego. Mam pytanie dotyczące właśnie tych transz, kierowanych do powiatu w ramach tych środków, gdzie 12 powiatów otrzymało po 500 tys. zł. Pytałam swego czasu czy Zarząd Województwa rozliczył te wydatki w takiej formie, jak one zostały przedstawione, które są w obiegu i w dostępie dla nas radnych, jak podchodzi do zasadności wydatkowania tych środków? I kolejne pytanie z tym związane: czy to jest właściwe wsparcie udzielone samorządom, którego celem było wsparcie działań na rzecz emigrantów z Ukrainy, uchodźców z Ukrainy, bo niektóre zadania były podejmowane

w niektórych powiatach na przełomie grudnia, a nawet stycznia 2023 – na to wskazują faktury. W związku z czym pytanie jeszcze raz powtórzę: czy Zarząd Województwa rozliczył te sprawozdania finansowe – wszystkie, które zostały przedstawione? Pytałam miesiąc temu, jeszcze nie było rozliczone. Sesja jest przyspieszona, a zatem przyjmujemy raport, nie wiedząc czy Zarząd Województwa pobłogosławił sposób wydatkowania pieniędzy, celowość, nie mówię już o wydatkach takich, które budziły emocje – ekspresach najwyższej jakości, filiżankach złożonych... Myślę, że ta pomoc nie powinna tak wyglądać. Dziękuję bardzo w tej części.

Wiceprzewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Jerzy Wierchowicz:

Dziękuję bardzo. Kolejny głos – Pan Radny Jan Świrepo, proszę bardzo.

Radny Województwa Lubuskiego Jan Świrepo: Panie Przewodniczący, Pani Marszałek, przy przedstawieniu przez Panią Marszałek dobrych wyników w raporcie o stanie województwa lubuskiego, dyskusja skręciła w kierunku ciężkich metali, czyli ołowiu w większości. Chcę powiedzieć Radnemu Łatwińskiemu: zagospodarowanie rzek polskich leży w gestii rządu. To rząd odpowiada za to, co dzieje się na rzekach. To jest jedno. Po drugie, zabrano – Wody Polskie są poza działaniem naszego Zarządu Województwa. Chciałbym dyskutować nie na temat czy się teraz pojawią algi złote czy nie, tylko chciałbym dyskutować skąd wziąć pieniądze i jak szybko wybudować stację odsalania wód kopalnianych, bo one będą zawsze pompowane i wypompowane, a my musimy zbudować to, żeby nie czekać na deszcz, że będziemy mieli więcej wody normalnej, która zneutralizuje zasolenie Odry. I dlatego uważam, że dyskusowanie o ołowiu i tworzenie z tego mitu jest niepotrzebne. Zadbajmy o to, co zrobić, żeby nie pompowano nam wody zasolonej. Dziękuję bardzo.

Wiceprzewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Jerzy Wierchowicz:

Dziękuję bardzo. Następny z mówców – Pan Radny Zbigniew Kościak, proszę bardzo.

Radny Województwa Lubuskiego Zbigniew Kościak: Witam serdecznie. Szanowni Państwo, oczywiście my możemy tutaj argumentami przerzucać się wzajemnie, choć myślę sobie też, że w spokoju i uważnie wysłuchaliśmy jako klub wystąpienia Pani Marszałek – Państwo wcale nie odwdzięczyliście się podobnym stanem skupienia jak

do raportu odnosił się nasz kolega Kazimierz Łatwiński. Oczywiście, moi Państwo, dzisiaj, jak będziemy próbowali recenzować jakie wystąpienie jest merytoryczne, jakie jest polityczne, to wszystko, co robimy, to jest po prostu polityka. Tu nie ma pewnego rodzaju jakiegoś limes – granicy, że już za to nie będziemy wychodzić, bo się zajmujemy czymś, do czego nie jesteśmy predystynowani. Oczywiście, w tej tak zwanej atmosferze politycznej, można byłoby przyłożyć Zarządowi w wielu, wielu aspektach, w wielu, wielu kwestiach i chętnie to czynimy. I Państwo dajecie nam często argumenty do tego, żeby tak właśnie czynić, ale chciałbym Państwa w pewien sposób sprowadzić na ziemię w tej trochę radosnej, zbyt radosnej atmosferze. Powiem Państwu, że jakieś 2 lata temu, może 3, powinniśmy zwołać koniecznie nadzwyczajną sesję województwa lubuskiego, ponieważ był taki moment, bardzo ważnych historycznie, w którym nasze województwo zeszło poniżej jednego miliona mieszkańców. I w swoim wystąpieniu – tak, jak mówię, Państwo bardzo radośnie, raport o stanie województwa – ja chciałbym chwilę zająć Państwa uwagę kwestią związaną właśnie w jakiej to kondycji są ludzie w naszym województwie lubuskim, które wzajemnie obdarzamy troską. Więc po pierwsze: jest nas już tylko mniej niż 980 tys. ludności. „Dobrze” – w cudzysłowie oczywiście, że jeszcze szybciej od nas wyludnia się województwo opolskie, bo tak bylibyśmy czerwoną latarnią i stanowilibyśmy jedno jedyne województwo w kraju z ludnością poniżej miliona. Wszystkie plagi, wszystkie problemy demograficzne, moi Państwo, mają miejsce w naszym województwie. Więc ja z tym uśmiechem na twarzy, podsumowując ten raport, uważałbym generalnie. Starzejemy się, średnia wieku 43 lata. (głosy z sali) Zdecydowanie tak, jak powiedziałem – ujemny przyrost demograficzny z dużym wyróżnieniem w stosunku do kraju. Moi Państwo, jest nas z roku na rok 6 tys. mniej. I tu jest rola Zarządu, jest rola także nasza, żeby w tym zakresie proponować różnego rodzaju rozwiązania, a na pewno tak jak mówię ten uśmiech na twarzy. Naprawdę sytuacja w wielu aspektach. Ja się koncentruję na tej najtragiczniejszej, bo dla kogo zbudujemy te trasy: kolejowe, autostrady czy rowerowe, jak za chwilę ostatni wyłączy po prostu prąd w tym województwie? Spadek demograficzny, kiedy zaczynaliśmy „bawić się” – w cudzysłowie – w województwo lubuskie, to już jest przeszło 50 tys. ludzi, których po prostu nie ma w tym województwie. Przy takim tempie, moi Państwo, naprawdę strach się bać. Zresztą pamiętacie to ze Strategii – co nas czeka za parę lat? Tak, jak powiedziałem, starzejemy się. Proszę bardzo, Pani Marszałek,

jest moment, żeby w tym momencie na przykład pochwalić się, jaką mamy politykę w zakresie geriatry. Chorujemy, moi Państwo – i nie mówię za siebie tylko – choroby cywilizacyjne. Zarządzamy dwoma szpitalami wojewódzkimi. Jest miejsce, żeby także się do tej kwestii odnieść. Mamy Ukraińców, nie tylko, Pani Marszałek, skoncentrować się na wielkiej i wspaniałej akcji całego naszego społeczeństwa, jeśli chodzi o tę pomoc w ubiegłym roku, ale co zrobiliśmy dalej, jeśli chodzi na przykład o próbę zatrzymania tych ludzi tutaj? Ktoś nasze bogactwo musi też w przyszłości budować. To są naprawdę wyzwania cywilizacyjne i bardzo, bardzo istotne. Zmiana struktury rodziny w województwie lubuskim. Nie wiem czy Państwo wiecie – w województwie lubuskim dominuje jednoosobowe gospodarstwo domowe. W województwie lubuskim mamy jak w soczewce – jeden z ważniejszych problemów, czyli rodzice samotnie wychowujący dzieci. Co my w tym zakresie robimy jako region? Tych sytuacji ja mógłbym bardzo dużo mnożyć, ale wierzcie mi Państwo, że kwestia ekonomii – ona ma komuś służyć. Ma służyć ludziom, a tych ludzi za chwilę w naszym województwie po prostu nie będzie. (głosy z sali) Kolego, długo byśmy rozmawiali. Ja prosiłem o to, żeby unikać tych elementów polityki, a zająć się kwestią merytoryczną. Więc Pani Marszałek, także bym prosił wziąć pod uwagę w tym roku, w kolejnych, te kwestie demograficzne, niekorzystne zmiany, jakie następują w naszym regionie. Dziękuję.

Wiceprzewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Jerzy Wierchowicz:

Dziękuję bardzo. To są pytania egzystencjalne niemalże, Panie Radne, także boję się, że tutaj na nie, nie odpowiemy. Pani Radna Helena Hatka, proszę bardzo.

Radna Województwa Lubuskiego Helena Hatka: Szanowni Państwo, raport jest bogaty, pokazuje, w jakim miejscu jesteśmy. Po raz pierwszy rzeczywiście osiągnęliśmy liczbę ludności poniżej jednego miliona. Mamy sytuację dobrą, jeżeli chodzi o zapewnienie nam poczucia bezpieczeństwa w kontekście bezpieczeństwa zdrowotnego, w kontekście sytuacji finansowej szpitali naszego województwa i innych podmiotów, które realizują świadczenia zdrowotne. Chyba ubiegły rok, to był jeden z najlepszych lat, jeżeli chodzi o kondycję finansową jednostek ochrony zdrowia. Stuprocentowy wzrost finansowania świadczeń, porównując 2015 z rokiem 2022, mając na myśli tylko szpitale, które są spółkami prawa handlowego, to

naprawdę pokazuje, jak dobrą sytuację mają jednostki, które podlegają Samorządowi Województwa, tylko ze źródłem finansowania Narodowego Funduszu Zdrowia. To jest dobra baza, żeby mieszkańcy naszego województwa, w którym populacja się starzeje i to dosyć gwałtownie, mogli zakładać, że będą bez kolejek albo z małymi kolejkami uzyskiwali potrzebne im świadczenia zdrowotne. Pokazując kondycję finansową szpitali, dajecie Państwo sygnał do mieszkańców województwa: „Kochani, nie bójcie się, jak będziecie potrzebowali leczenia, to my wam te świadczenia w naszych szpitalach zaoferujemy”. Myślę, że to jest duże zobowiązanie dla prezesów szpitali, żeby w sytuacji, kiedy już nie będzie dodatkowych pieniędzy – a przypomnę, że ze środków rządowych na minimalizowanie skutków epidemii COVID, dostaliśmy 767 mln zł. To był ogromny zastrzyk finansowy, który został przekazany na płace dodatkowe dla lekarzy, pielęgniarek czy na inne koszty dodatkowe, które związane były z radzeniem sobie z tą epidemią. Więc baza jest dobra, jeżeli chodzi o kondycję finansową szpitali, szczególnie mam na myśli spółki, ale też inne podmioty podległe Samorządowi Województwa Lubuskiego i trzymam kciuki, żeby ten poziom finansowania nadal był utrzymany. Ja jeszcze bym chciała na jedną rzecz zwrócić uwagę, bo w mediach jest trochę nieporozumień, jeżeli chodzi o Szpital Centrum Matki i Dziecka. Rzeczywiście, to jest sukces naszego województwa, że to tak potrzebne centrum powstało, ale myślę, że warto podkreślić w tym miejscu, że tego centrum nie byłoby może w ogóle albo tak szybko, gdyby nie wsparcie, gdyby nie dobra współpraca w roku chyba 2020, gdy powstał szpital tymczasowy, z Wojewodą, z rządem. To na szpital tymczasowy, który potem przekształcił się w Centrum Matki i Dziecka, przekazano kwotę ponad 35 mln zł. Zresztą to widać, że ta informacja w raporcie, którą Państwo przekazujecie, gdzie mówicie o Centrum Zdrowia Matki i Dziecka, że tam jest jakaś taka luka finansowa. Więc ja chciałabym podkreślić, że Centrum Zdrowia Matki i Dziecka, to jest owoc współpracy z Wojewodą, z rządem Samorządu Województwa. I myślę sobie, że należy to potraktować jako wzorzec, który pokazuje, że tylko przez współpracę z rządem – bo przecież wiadomo, że my nie jesteśmy wyspą, tylko jesteśmy częścią państwa polskiego – jesteśmy w stanie pozyskać znaczące pieniądze na zaspokojenie potrzeb mieszkańców. Jeszcze kolejne przemyślenie, które mam czytając raport, powtarzam bardzo obszerny i dokładny, mam niedosyt, jeżeli chodzi o troskę Zarządu Województwa i Samorządu Województwa w sferze społecznej. Mam wrażenie, że na sferę społeczną

przeznaczamy zbyt małą ilość środków, że zbyt mało pochylamy się nad problemami, które są istotne dla mieszkańców. Podam przykład. Dobrą inicjatywą jest wsparcie policji w zakupie narkotestów, ale to jest tylko kilkanaście sztuk. (głos z sali) 50 sztuk. Proszę Państwa, a zobaczcie co się na drogach dzieje. Ja myślę, że gro wypadków albo zagrożeń, które są na drogach, wytwarzają ludzie, którzy po prostu są pod wpływem narkotyków czy pod wpływem takich środków, które zaburzają u nich ocenę sytuacji. Ja dostałam informację, że nawet na wioskach jest łatwy dostęp do narkotyków. I wybaczone Państwo, może to się niektórym nie podoba, ale ja na dwie sfery jestem szczególnie wyczulona. Po pierwsze: ochrona zdrowia i będę naprawdę szczegółowo analizowała sytuację szpitali, a druga rzecz, to jest bezpieczeństwo na drogach, bo ja na co dzień widzę, że na drogach, gdzie myśmy zainwestowali ogromne pieniądze, występują sytuacje zagrożenia życia, nie tylko zdrowia, dlatego, że ludzie po prostu nie przejmują się obowiązującymi przepisami prawa. I oczywiście, można odbić piłeczkę, powiedzieć, że jest policja, ale moi Państwo, policja nie jest wszędzie. Policja potrzebuje wsparcia w sytuacji, żeby dysponowała tymi testami, ale też my, jako samorząd, powinniśmy być rzecznikami tego, żeby maksymalnie ograniczyć możliwość dla osób nieodpowiedzialnych, żeby oni rozwinęli bardzo dużą prędkość w miejscach, gdzie myśmy zainwestowali duże pieniądze. Bo cały nasz wysiłek, który my wkładamy w remontowanie dróg, gdzie nota bene brakuje mi tam ścieżek rowerowych w tych drogach wojewódzkich, które były remontowane, przyczyniają się wbrew naszej woli do tego, że ludzie giną albo będą w przyszłości ginęli. I na koniec ja chciałabym Państwa, jako Sejmik, poprosić, żebyśmy w przyszłości zastanowili się nad uruchomieniem specjalnego takiego stanowiska albo sugestii do Zarządu Województwa, żeby we wszystkich drogach, które my remontujemy – mam na myśli drogi wojewódzkie – obligatoryjnie były realizowane ścieżki rowerowe. Ja wiem, że ten pomysł wymaga dobrej woli. Ja wiem, że to wymaga jakby przetrwania przez decydentów, bo ja już takie próby czyniłam, ale będziemy naprawdę samorządem, który myśli o ludziach, jeżeli przy inwestycjach zawsze będziemy próbowali nowe ścieżki rowerowe tworzyć. I podam konkretny przykład: przejedźcie Państwo na trasie między Drezdenkiem a Skwierzyną, gdzie myśmy za duże pieniądze zainwestowali w remont drogi wojewódzkiej. Tam strach jest jeździć na rowerze. Tam strach jest przechodzić, a sugestie, które ja wcześniej czyniłam, żeby przy tej okazji zrobić ścieżki rowerowe – niestety, nie było dobrego

klimatu, jeżeli chodzi o takie pomysły. Także generalnie proszę, żeby jeżeli przekazujemy informację o stanie województwa, jeżeli robimy audyt, w jakim miejscu jesteśmy, dla rzetelności należy uwzględnić wszystkie źródła finansowania i pokazywać mieszkańcom, że budżet województwa rośnie w sytuacji, kiedy my uwzględniamy środki unijne, uwzględniamy środki rządowe i rzeczywiście ostatni rok i ostatnie lata, jeżeli chodzi o wsparcie rządowe, był dla województwa dobry. Dziękuję.

Wiceprzewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Jerzy Wierchowicz:

Dziękuję bardzo. Pani Radna Małgorzata Gośniowska-Kola, proszę bardzo.

Radna Województwa Lubuskiego Małgorzata Barbara Gośniowska-Kola: Bardzo dziękuję, Panie Przewodniczący. Pewnie w toku dyskusji niektóre kwestie będą przeze mnie po raz kolejny poruszone, ale niemniej jednak to jest moja ocena raportu tego województwa, do tego jestem zobowiązana jako radna. Przede wszystkim myślę, że wszyscy radni tutaj, którzy biorą udział w tej debacie, kierują się troską o dobro Lubuszan i rozwój tego województwa. Ponieważ niektórzy z nas pełnią rolę radnych już po raz kolejny, myślę, że pamięć historyczna upoważnia do tego, żeby zapytać: co przez te kilkanaście czy kilka lat – od 1989 roku – zadziało się w województwie lubuskim takiego, że marka „Lubuskie warte Zachodu” jest rozpoznawalna? Bo jest ciągłość pełnienia władzy przez ten Zarząd Województwa, przez tę koalicję, przez Platformę Obywatelską, która rozumiem dominuje nad pozostałymi klubami, które ponoszą odpowiedzialność za stan naszego województwa i my, jako radni opozycyjni, mamy prawo wyrazić krytyczne uwagi, które przede wszystkim wynikają z troski o rozwój tego województwa, bo my jesteśmy wszyscy stąd. Wobec tego, po tylu latach rządzenia wydaje mi się, że marka „Lubuskie warte Zachodu” jest marne i to ile razy w działaniach promocyjnych, które są ze wszech miar nieogarnięte, nie przekłada się to na rozwój tego województwa. W raporcie oczywiście siłą rzeczy bierzecie Państwo, na podstawie danych GUS-owskich, wszystkie informacje, które są godne zauważenia, ale te informacje nie są związane z działaniami, z kompetencjami Zarządu Województwa. I to jest pewnego rodzaju manipulacja, która wpływa na nietransparentny i zaciemniany obraz w tym raporcie. Jeżeli chodzi o początek – pewnie wszyscy od takiej tezy zaczynamy, bo są tutaj

znaczące nakłady, też troska o zdrowie Lubuszan – to chcę powiedzieć, że te wskaźniki, na które się Państwo powołujecie właśnie w raporcie o tym, jaki jest odsetek dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym, o kształceniu kadry medycznej, o stanie ogólnie zdrowia w naszym województwie – mówię tu hasłowo – i o tych czynnikach, które wpływają na jakość życia, zacznę jednak od tego odsetka zgonów niemowląt na 1000 urodzeń, to rzeczywiście ten współczynnik zgonów jest ustabilizowany, jeżeli w Polsce, to jest 4,0, to u nas wahał się od 3,1 do 4,2 w 2018 roku. Ponieważ nie wszystkie dane są też z oczywistych względów przytaczane rozumiem, że tutaj sytuacja szpitali naszego województwa, jest znacznie lepsza, niż było to kilka czy kilkanaście lat temu. Ale tu należy zwrócić uwagę, ile szpitali jest pod nadzorem czy pod opieką Zarządu Województwa Lubuskiego, a ile funkcjonuje na terenie województwa lubuskiego. Z pewnością wszyscy mamy na uwadze to, że jesteśmy jednak w procesie takim, który ma związek z pandemią. Na to ma wpływ także liczba osób, które zmarły i to jakie te procesy w związku z opieką zdrowotną zostały jednak zaburzone. Mamy tego świadomość. Jeżeli chodzi o wykształcenie i dostępność edukacyjną, to nie wiem, z czego wynika samozadowolenie, ale myślę, że jednak nie z działań Zarządu Województwa, że niemal 90% dzieci jest objętych wychowaniem przedszkolnym. To nie jest zasługa, ani działania Województwa. Jeżeli mówimy także w sferze edukacji, to bardzo pozytywnym symptomem, wskaźnikiem jest to, że w przeciwieństwie do tego, co zdziałała Platforma Obywatelska, czyli likwidacja szkół zawodowych i branżowych, w tej chwili na podstawie wskaźników, które Państwo wskazujecie, zwiększa się liczba absolwentów szkół zawodowych i branżowych. Kolejne pytanie – dlaczego na uczelniach województwa lubuskiego jest tak znaczący spadek liczby studentów? Nie zadowala mnie taka informacja w raporcie, która mówi o tym, że sytuacja jest stabilna. Cóż to oznacza, że jest stabilna? To cały czas oznacza to samo, że studenci nie studiują na uczelniach wyższych naszego województwa, pomimo nakładów, które są przez Zarząd Województwa tam kierowane. Więc to nie jest prawda. Jeżeli chodzi o turystykę, tu z pewnością inni radni także wskazywali, jak mało nakładów jest finansowych i jakie mizerne są działania Zarządu Województwa w tym zakresie. Ale proszę Państwa, nie sposób mówić o raporcie, nie mówiąc o Strategii Województwa Lubuskiego, o rozwoju. I w tym odniesieniu, to jest jeden z bardzo ważnych celów w Strategii, w wizji społecznej – jakie to województwo może być, jeżeli chodzi o turystykę. Więc ja

tylko hasłowo Państwu powiem, że ponieważ działania są marne, ale zdążyliście Państwo, jako Zarząd, pod koniec roku 2022 ogłosić postępowanie i to jest zawiadomienie o wyniku postępowania, gdzie przeznaczycie na bilbordy 698 tys. One będą, proszę Państwa, realizowane w tym roku i nie jest to żadną tajemnicą z czym pewnie będą związane, z jaką sytuacją turystyczną, z polepszeniem tej sytuacji będzie to miało związek? To proszę sobie odpowiedzieć – 698 tys. Jeżeli chodzi o promocję to takim sztandarowym pewnie przykładem będzie realizacja działań przez biuro promocji tak zwanego „Duszka Lubuszka”, już tyle o tym pewnie wszyscy słyszeli, że po prostu – cóż powiedzieć. W uchwale budżetowej wtedy, kiedy Państwo planowaliście takie działanie promocyjne, miało tam być wydatkowanych 500 tys., a wyszło jak wyszło. Dostaliśmy taką książeczkę, zdaje się na poprzedniej sesji, która, że tak powiem, jest bardzo cenna i drogocenna, ale chcę też zwrócić uwagę na to w jaki sposób realizujecie zadania. Chodzi o czas wykonania tego zadania. W 2021 roku było to w uchwałach budżetowych, promowaliście województwo lubuskie poprzez zamki, będziemy tam z rodzinami jeździć, będziemy tam dzieci edukować i dostaliśmy taką książeczkę – już nawet nie powiem ile stron – ale cieniutko to wygląda. W każdym razie ten raport, według mnie, tutaj pewnie były kwestie dotyczące: spójności transportowej województwa, most w Miłsku, ja oczywiście bardzo się z tego powodu cieszę, ale odkąd pamiętam właśnie jako radna w 2015 roku, a mamy 2023 rok o ten most w Miłsku zabiegano historycznie bardzo dawno, więc po tylu latach naprawdę dla Zarządu Dróg Wojewódzkich oczywiście za wykonanie zadania uznanie. Ile interpelacji w kwestii dróg się składa to na BIP-ie też łatwo sprawdzić. W każdym razie z czego słynne jest województwo lubuskie – pewnie też się będę powtarzała – niestety z działań bardzo złych, jeżeli chodzi o politykę prowadzoną przez Panią Marszałek i Zarząd, bo wiadomo, że zasłynęliśmy z rてci, wiadomo, że chcemy mieć czystą Odrę i robimy pikniki, marsze, wszystko co tylko jest możliwe żeby było głośno. Nic z tego nie wynika. Jeżeli mówimy o ścieżkach rowerowych to te ścieżki rowerowe – też były takie zadawane pytania: o wielkości, o liczby, o długość w kilometrach, ile Zarząd Dróg Wojewódzkich buduje takich ścieżek. Proszę Państwa, wszyscy pamiętacie, kiedy było podpisane porozumienie i tak naprawdę to jest to clou. Nie zadzieje się tego w województwie lubuskim tyle, ile obieca wam Pani Marszałek: porozumienia z dolnośląskim, z zachodniopomorskim po prostu tego jest multum, multum tych porozumień, a

porozumienia, z których powinno coś wynikać, tak na prawdę są marne. Lasy Państwowe realizowały wspólnie ten program, wytyczały ścieżki, wskazywały gdzie jest jaka dostępność, co zrobił w tym znaczeniu Zarząd Dróg Wojewódzkich, ile ścieżek wybudował, jak Zarząd to widzi? To samorzady budują ścieżkę, a Państwo jak już to na dokumentację skapnie im tam – oby 50% na koszty dokumentacji, nic więcej. Jeżeli chodzi o pijar, nikt was nie przebiję, lubuskie jest niestety kiepskie. Myślę, że dane, które były przytoczone przez Pana Kazimierza Łatwińskiego, wskazują też na to, że proszę Państwa, nie wykazujecie się troską o rozwój tego województwa. Wręcz przeciwnie, po prostu te pieniądze przejadacie i to widać w budżecie, i to będzie kolejna dyskusja, bo tam są liczby, które są niekwestionowane, one są zapisane. Obserwuję działania informacyjne Zarządu Województwa Lubuskiego i jest tak zwane czasopismo „Region”, zdaje się, że w 2022 roku, czy 2023, to nie wiem czy zmieścimy się w milionie, Panie Dyrektorze, ale idziemy mocno do przodu, proszę Państwa, 600 tys., 700 tys. Jest takie czasopismo, proszę Państwa, „Region” się nazywa. Myślę, że znane są wypowiedzi Pani Marszałek, niestety z tego jesteśmy słynni, nie z działań, tylko z wypowiedzi Pani Marszałek. Ale słyszałam już o tym, że jesteśmy fanatykami jeżeli chodzi o wyznanie, katolicyzm, słyszeliśmy o aborcji, o in vitro, o Kongresach Kobiet – to są sztuczne, generowane, proszę Państwa, problemy i dzięki temu ten pijar właśnie tak się ma. Oceniam ten raport jako nierzetelny, nietransparentny i niestety nieobrazujący faktycznej troski o rozwój województwa. I już ostatnia konkluzja, bo niesamowicie, pewnie niezwykle przecież ważna jest zawsze, wszyscy znamy to słowo, po pierwsze – gospodarka, po drugie – gospodarka i po trzecie. Proszę Państwa to, że liczba podmiotów z numerem REGON wzrosła to, proszę Państwa, jaki jest Państwa związek z tym? Misje gospodarcze do Dubaju? Już nie będę mówiła o kwestiach takich jak wsparcie rządu, Premiera Morawieckiego w tarczy dla przedsiębiorstw i to jest główny powód, dlaczego te firmy funkcjonują, przetrwały tak trudny okres. A pamiętamy jak Państwo zarządzaliście grantami dla tego województwa, dla tych przedsiębiorców i jaki to był skandal. Dziękuję.

Wiceprzewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Jerzy Wierchowicz:

Dziękuję. Pan Przewodniczący Mirosław Marcinkiewicz, proszę bardzo.

Wiceprzewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Mirosław

Marcinkiewicz: Szanowni Państwo, raport był bardzo dobrze przygotowany, właściwie obrazował wszystkie dziedziny, którymi zajmuje się Sejmik Województwa Lubuskiego. Można mieć pytania, można mieć uwagi – właśnie dyskutujemy ale dyskutujemy merytorycznie. Próbowałem, przyznam się z dużym trudem, wysłuchać długiego wystąpienia Pana Łatwińskiego, który zaprezentował stanowisko PiS-u – to było jak taka nasączona gąbka, jak się tylko zaczęło ją wyciskać to okazało się, że tam właściwie nic nie zostało. Rtęć w Odrze, znany już wszystkim fake news PiS-owski, bo nie ważne są słowa wyjaśnień, tłumaczące pomyłkę tłumacza, ważne jest, że trzeba to w kółko powtarzać. Nie będę mówił czyje to są słowa, że kłamstwo powtarzane i tak dalej, i tak dalej, niech ktoś sobie doczyta, wstyd mi mówić takie nazwisko. Turów to już pomijam, węgiel z Rosji – tak to wy najwięcej tego węgla kupowaliście w Rosji, to są fakty, do dziś kupujecie gaz LPG i to nikomu nie przeszkadza, ale jak trzeba szpile włożyć to szpile wkładacie. Z wystąpienia Pana Marka Surmacza właściwie nie wiedziałem tego, że Odra nie jest słodkowodna tylko ma być słona, nie znam rzek słonych ale mało wiem, więc dziękuję za informację. Trudno to nawet komentować. Jeszcze tylko ze dwie takie konkretne rzeczy, które mnie tu bardzo zabolęły. Państwo krytykujecie program in vitro, tak za rządu Platformy Obywatelskiej, przez bodaj 3 lata z tego programu narodziło się 22 188 nowych żyć. Z waszego programu, który teraz realizujecie i który kosztował 45 mln, urodziło się – uwaga – 294 dzieci. Tak realizujecie, tak wydajecie, wyrzucacie pieniądze. Bilbordy usłyszałem od Pani Gośniowskiej-Koli – jakie nasze bilbordy? Przypomnijmy sobie 2 lata temu, ja to pamiętam, 770 mld, KPO tu już będziemy wydawać. Jeden rok minął, drugi rok minął, trzeci zaraz się skończy, nie ma tych pieniędzy, ile ta kampania kosztowała milionów? (głosy z sali) Obniżenie podatków „Polski Ład” – 7 mln to kosztowało. Wywalacie te pieniądze, jak tylko można, a czepiacie się normalnych działań promocyjnych, które każdy jeden samorząd, póki istnieje, może wydawać. Właśnie tu Pani Hatka się bardzo tym martwiła, mamy działać tylko z rządem – z kim mamy działać jak nie z rządem, to jest oczywiste. Ale ja dobrze pamiętam te czasy, kiedy do Warszawy się jeździło z koszem jajek, gąską, innymi dobrami po to żeby coś uzyskać – łaskawie, Panie Ministrze, bądź tak dobry. Nie, samorządność, Panie Radny Surmacz, polega na czymś zupełnie innym, polega na transparentności, polega na tym, że dochody tegoż samorządu to nie jest

widzimy się z za biurka, tylko to są konkretne środki, które możemy uzyskać i wydać, i być właśnie za te wydawanie rozliczonym. Jedną taką rzecz, nie na dzisiaj, tutaj Pani Radna Mrozek powiedziała o ważnej rzeczy, o problemie turystyki. To wymaga bardzo poważnej dyskusji najpierw i wyboru pewnych dróg, tylko chciałem Panią uspokoić, tak się zastanowiłem, że w ostatni weekend chociażby, w Pałacu w Mierzęcynie zjazd tych zabytkowych samochodów, w Santoku obrona Grodu Santok. Turystyka żyje, ludzie jeżdżą, ja Pani sam mogę podać parę fajnych adresów na najbliższy miesiąc w różne miejsca, nie daleko od nas bo przedsiębiorcy mają pomysły, bo przedsiębiorcy te pomysły realizują. My nie przeszkadzajmy im za bardzo, bo oni sobie poradzą. Nie chcę tu się pastwić nad niektórymi rzeczami, które są zupełnie niemerytoryczne. Podsumuję to krótko, bardzo dziękuję Zarządowi za prezentowany raport, idziemy do przodu choć nie zawsze nam rząd pomaga, niestety, ale chciałbym żeby ten czas PRL-u, kiedy trzeba było nisko głowę pochylać żeby otrzymać środki, nigdy już nie wrócił i za tym będę niedługo głosować, myślę, że większość tak zrobi i wrócimy do normalnych czasów. Dziękuję.

Wiceprzewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Jerzy Wierchowicz:

Dziękuję bardzo. Pani Radna Beata Kulczycka, proszę bardzo.

Radna Województwa Lubuskiego Aleksandra Mrozek: Bardzo dziękuję.

Wiceprzewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Jerzy Wierchowicz:

Pani Kulczycka, wcześniej jest.

Radna Województwa Lubuskiego Aleksandra Mrozek: Ale ja prosiłam ad vocem do tego, co Pan Marcinkiewicz mówił, mogę?

Wiceprzewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Jerzy Wierchowicz:

Dobrze, ale krótko jeśli można.

Radna Województwa Lubuskiego Aleksandra Mrozek: Bardzo dziękuję. Panie Radny, ja bardzo dziękuję za te podpowiedzi, które Pan mi tutaj wskazuje, równie dobrze służę Panu wskazaniem tych podmiotów, które prowadzą działalność, ale nie ma to nic wspólnego z zaangażowaniem Zarządu Województwa w rozwój turystyki z uwagi na to, że nie mamy koncepcji na rozwój turystyki, Szanowny Panie. Od 3 lat nie ma programu i nie ma podsumowania i Pan nie czuje różnicy? To, że

przedsiębiorcy działają to jest zupełnie co innego. Natomiast Zarząd Województwa jest od opracowywania: koncepcji, strategii i rozwoju, tego nie ma. Nie ma współpracy Zarządu Województwa z organizacjami, które są powołane do tego aby mogły realizować.

Wiceprzewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Mirosław

Marcinkiewicz: Z kim nie ma współpracy?

Radna Województwa Lubuskiego Aleksandra Mrozek: Pan mi przeszkadza.

Szanowny Panie, emocje są Panu niepotrzebne, a ja też znam emocje Radnych Platformy – pozwolę sobie na dygresję – i te słowne to lekceważę, ale zaczynam się obawiać czy czasami fizycznych może nie być. Myślę, że Pan wie dobrze o czym mówię. A zatem to jest rzecz, którą trzeba naprawić i jest dobra wola po stronie radnych, po stronie organizacji, nie ma woli współpracy Zarządu Województwa z organizacją do tego powołaną. Proszę spojrzeć w raport ile miejsca jest temu poświęcone. I ostatnie zdanie już, które chcę dopowiedzieć odnośnie podejmowanych przez wielu radnych kwestii związanych z Odrą. Szanowni Państwo, to, co ja bezpośrednio w odpowiedziach otrzymałam, to chcę powiedzieć, że Odrze gadanie nie pomoże. RDOŚ – sobie, WIOŚ – sobie, służby Wojewody – sobie, Marszałek – sobie, Wody Polskie – sobie. Z każdego źródła dostałam odpowiedź zupełnie inną na te same pytania. W związku z czym, dopóki nie siądziemy i nie pomyślimy o Odrze to będzie to czcza dyskusja, a swoją drogą, kiedy mieliśmy tę katastrofę to była potrzebna sesja Sejmiku żeby rozmawiać też z radnymi. Dziękuję.

Wiceprzewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Jerzy Wierchowicz:

Dziękuję. Ad vocem, Pan Radny Marek Surmacz.

Radny Województwa Lubuskiego Marek Tomasz Surmacz: Panie

Przewodniczący, Wysoki Sejmiku, tylko się odniosę bo Panu Radnemu Marcinkiewiczowi brakuje trochę wiedzy merytorycznej. Zanieczyszczenia solankami, zresztą do tego się odnosił też Pan Radny Świrepo, zanieczyszczenia solankami przemysłowymi, pogórnictwami to jest chyba koło 12%, niestety 70% zanieczyszczeń w Odrze to są skutki zaniedbań ostatnich chyba 80 lat, braku uregulowania kwestii kanalizacji, ścieków sanitarnych i przemysłowych z gmin, powiatów i województw. I tak wygląda prawda, trzeba najpierw zajrzeć w te dane i

zdać sobie sprawę z tego, jakie zadania nas jeszcze czekają i jakie nakłady powinniśmy ponosić, żeby wyizolować rzekę od wpływów nas samych, szkodzących tej rzece i tylko tyle. Dziękuję.

Wiceprzewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Jerzy Wierchowicz:

Dziękuję. Pani Radna Beata Kulczycka, proszę bardzo.

Radna Województwa Lubuskiego Beata Katarzyna Kulczycka: Szanowni

Państwo, Panie Przewodniczący, ja pozwolę sobie po tych czterech latach bytu jako Radnej Województwa ocenić ten raport nie tylko ze względu na suchą statystykę, bo tak praktycznie jest on co do treści przygotowywany. Chciałabym się odnieść do dwóch kwestii podejmowanych dzisiaj – nie powtarzać się za koleżanką i kolegami radnymi – do tej kwestii demografii, Szanowni Państwo, przecież my tak naprawdę nie mamy wpływu na te wszystkie działania, które są ogólnokrajowe, ogólnoświatowe. Ale chcę powiedzieć, że co mnie niepokoi w województwie, to jest nasza dynamika utraty mieszkańców – te 6 tysięcy rocznie to jest olbrzymi ubytek ludności. Chcę powiedzieć, że za tym pójdzie również kwestia samorządowa, bo to są dwie gminy w województwie mniej co roku. Przecież nas ta statystyka przerażać powinna w roku 2030, kiedy ma być nas ponad 100 tysięcy mniej i dlatego chcę powiedzieć, że takie działania jak chociażby in vitro, kiedy rodzi się 90 osób, to są działania potrzebne nawet w takiej skali żeby takim czynnikom i takim okolicznością przeciwdziałać. Ale odnosząc się do ubiegłego roku, Szanowni Państwo, to był rok specyficzny, wiemy, że był to rok pocovidowy, wiemy, że był to rok również stanu wojny na Ukrainie, ale też co mnie zaniepokoiło to kwestia pewnego tępa prac inwestycyjnych. Ja jako Radna Województwa od 2018 roku cały czas widzę projekt Centrum Kosmicznego i oczywiście znam obiektywne uwarunkowania dlaczego tego rodzaju rzeczy się, przepraszam, „ślimaczą”, ale ja nie mogę zrozumieć jednej rzeczy. Otóż kończyła się ta perspektywa 2014-2020, my powinniśmy tępo pewnych prac naprawdę mieć olbrzymie. Budynek pasywny to jest taki przykład tego, że o tym się mówiło, były kłótnie a tak naprawdę ten budynek nie podążał do przodu w ubiegłym roku w zakresie działań inwestycyjnych. Nie wiem co można było zrobić więcej, ale chcę powiedzieć, że dzisiaj, kiedy się kończy ten okres programowania i kiedy grozi nam nawet ryzyko niewykorzystania tych środków w tym zakresie, zrobiło się mało. Chcę powiedzieć, że Centrum Zdrowia Dziecka oczywiście to jest bardzo

dobra inwestycja, ale paradoksalnie ta kwestia covidowa i szpital tymczasowy przyspieszył inwestycję w dużej części, doposażył ją i z tego powodu w tym przypadku chociażby tego tępa prac inwestycyjnych i determinacji nie zabrakło. Ale o budynku pasywnym i o Centrum Usług Wspólnych jako dwóch sztandarowych – bardzo dużych z punktu widzenia budżetu tego województwa – projektach tu się na prawdę mało dzieje. Ja bym chciała poznać realne zagrożenia w ogóle wykonania tych inwestycji w tym roku, ponieważ mimo, że może to jest wtórna kwestia finansowania i utraty źródła finansowania i będziemy się tłumaczyć, że na KPO czekamy, ale tak naprawdę o tych projektach mówiło się w sposób realny ich wykonania z końcem ubiegłego roku i z końcem tego roku. I chcę powiedzieć, że mamy rok szczególny. Mamy budżet na poziomie ponad miliarda właśnie z tego powodu, że nastąpiła kumulacja tych ważnych inwestycji, tych wydatków budżetowych właśnie w tym roku, a ten ubiegły rok powinien być rokiem decydującym w głównej mierze o tym, żeby tym inwestycjom, tak naprawdę, nadać tępa i żeby one były realizowane. Trzecia moja kwestia to jest kwestia efektywności, nakładów czy nakładów w stosunku do efektywnych jakby wskaźników tych działań. Otóż powiem o tej Lubuskiej Radzie Samorządowej, ponieważ ona rekomenduje projekty do dofinansowania. Szanowni Państwo, ja nie mam nic przeciwko, 6 mln idzie na projekty zadaniowe. Dopóki dzieliliśmy je systemowo na powiaty wszystko było dobrze, ale ubiegły rok pokazał, że ta systemówka już nam nie wyszła, bo ja jako Radna Województwa i członek Lubuskiej Rady Samorządowej zanim podzielę następne środki – będziemy rekomendować – chciałabym zapoznać się z raportem ich wydatkowania z roku ubiegłego a wiemy, że niektóre z tych wydatków naprawdę budzą poważne wątpliwości. 6 mln zł piechotą w tym budżecie nie chodzi i chcę powiedzieć, że nadzór nad wydatkowaniem tych środków przez samorządy powinien być skuteczny. Nie interesuje mnie kwestia dzisiaj pewnych zaniedbań w tym temacie, bo samorządy zawsze znajdą lukę do wykorzystania całości tych środków, ale nie po to mamy nadzór w urzędzie żeby nie dać sobie rady z wydatkowaniem środków z własnego budżetu. Dziękuję bardzo.

Wiceprzewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Jerzy Wierchowicz:

Dziękuję bardzo. Pani Przewodnicząca Wioleta Haręźlak, proszę bardzo.

Radna Województwa Lubuskiego Wioleta Haręźlak: Dziękuję bardzo Panie Przewodniczący. Szanowni Państwo, ja chciałabym bardziej wzmocnić jeszcze te głosy, które już odnosiły się do tych kwestii demograficznych, bo rzeczywiście za chwilę zadamy sobie pytanie: dla kogo to wszystko robimy? Dla kogo te inwestycje? Kto ma z nich korzystać? Kto ma je w ogóle tworzyć? Rzeczywiście jest tak, że to jest problem nie tylko województwa lubuskiego, ale też całej Polski i to wszyscy obserwujemy i Państwo mówicie też o tym bardzo dokładnie. Ja chcę powiedzieć na przykładzie Zielonej Góry, w ubiegłym roku jest spadek liczby urodzeń o 400 dzieci. Szanowni Państwo, wystarczy to podzielić przez 25, tyle wynosi: liczba dzieci w oddziale, tyle mniej przedszkoli, tyle mniej szkół, tyle mniej pracowników, tyle mniej mieszkańców. Słuchając raportu przedstawionego przez Panią Marszałek, można by odnieść wrażenie, że tak naprawdę województwo lubuskie to kraina miodem i mlekiem płynąca, że właściwie nie mamy żadnych problemów i Pani Marszałek nawet nie dostrzega kwestii, które wymagają poprawy, naprawy, uważności naszej bo wszystko jest cudownie i wspaniale, a jeżeli coś się nie uda to jakiś bardzo tajemniczy jeden Pan jest winny. Łatwo szukać winnych poza sobą, warto też krytykować natomiast żeby krytykować też trzeba mieć argumenty i trzeba wiedzieć co się mówi. To popadanie w taki narcyzm powoduje, że usypia się naszą czujność, usypia się też naszą uważność. Szanowni Państwo, gdybyście chcieli odnieść się do tego raportu i odnieść się również do różnych instytucji, które oceniają jakość województw, miast, samorządowców to jest taki branżowy portal, który zajmuje się, proszę Państwa, stanem i kondycją lotnisk. Nie wiem czy Pani Marszałek czytała, ale branżowy portal w swoim tytule napisał: "Ten samorząd śpi na forsie. Ile lubuskie wydaje na loty?" Każdy ma swoich geniuszy, którzy zajmują się w różnych obszarach pracą w tym urzędzie, natomiast odsyłam Państwa do tego raportu, bo nie chce mi się nawet tego czytać ale jesteśmy ostatnim lotniskiem w kraju, jest przed nami nawet Radom. (głosy z sali) Ale ja odsyłam do portalu, Państwo się posiłkujecie różnymi też portalami, posiłkujecie się różnymi też instytucjami, które badają, ja odnoszę się do tego artykułu i powtarzam: „Ten samorząd śpi na forsie”, taki jest tytuł. Ale konkludując, Szanowni Państwo, już starożytni Rzymianie wiedzieli, że aby zarządzać trzeba to robić umiejętnie, a przede wszystkim mieć na względzie hasło też ze starożytnego Rzymu:” Ludzie potrzebują chleba i igrzysk” i w takiej kolejności. I chciałabym żeby Pani Marszałek o tym pamiętała, że jeśli podejmujemy inwestycję

to musimy myśleć przede wszystkim o tym jakie są potrzeby ludzi, a żeby określać te potrzeby, trzeba mieć uważność na te wszystkie badania, które są niezależne. A tutaj wracam do tych badań, które dotyczą demografii i tego spisu powszechnego, w którym wszyscy braliśmy udział i myślę sobie, że brakuje w tych wszystkich działaniach, a zatem i w tym raporcie, takich działań, które odpowiadałyby rzeczywistości, w której przyszło nam żyć. Dziękuję bardzo.

Wiceprzewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Jerzy Wierchowicz:

Dziękuję bardzo. Czy są jeszcze zgłoszenia wśród Państwa Radnych? Jeżeli nie ma, Pani Marszałek, proszę bardzo.

Marszałek Województwa Lubuskiego Elżbieta Anna Polak: Szanowni Państwo, bardzo długo reprezentowałam raport, ale również niestety długo będę odpowiadać, ponieważ pytań padło sporo. To jest raport o stanie województwa, to nie jest Strategia Rozwoju. Raport to jest podsumowanie, to są dane statystyczne, bo tak należy raport składać. Co raport o stanie województwa zawiera – mówi o tym uchwała Sejmiku Województwa i przepisy. Odnosimy się do realizacji konkretnych polityk w określonych branżach i odnosimy się również do realizacji Strategii Rozwoju Województwa. Mamy listę projektów kluczowych, więc w raporcie przedstawiam, które z tych projektów kluczowych – kamienie milowe – w tym konkretnym 2022 roku, zostały zrealizowane. To jest raport o stanie województwa za 2022 rok, nie za 25 lat. Szkoda, że Państwo Radni z Prawa i Sprawiedliwości, większości z opozycji nie uczestniczyliście w debacie na temat stanu województwa po 25 latach naszego funkcjonowania w tych granicach administracyjnych. Ja bardzo proszę Pana Przewodniczącego o poświęcenie jednej sesji Sejmiku Województwa na przykład we wrześniu wyłącznie na ten temat, uroczyste z honorami ale również z debatą na temat tego, co nam się udało w ciągu 25 lat zrobić, my natomiast dzisiaj mówimy o 2022 roku. Oczywiście zgadzam się, że statystyka może być szklanka do połowy pełna, do połowy pusta. My przedstawiliśmy te dane faktyczne i powiązanie z zadaniami samorządu, które wynikają z naszych polityk regionalnych, nie omawialiśmy strategii kraju i polityki rządu Prawa i Sprawiedliwości, tylko naszej samorządu wojewódzkiego. I tak na wszystkie pytania nie uda się może odpowiedzieć, bo byłoby naprawdę zbyt obszernie i długo. Poproszę też członków Zarządu o uzupełnienie w ważnych kwestiach, które wymagają tutaj publicznego

wyjaśnienia, dlatego, że ostatnio narzędziem w polityce Prawa i Sprawiedliwości jest dezinformacja i hejt, więc nie chciałabym niektórych pytań pozostawić bez odpowiedzi, zwłaszcza te dotyczące rtęci. Panie Radny Surmacz, Panie Radny Łatwiński, uporczywe nękanie to jest stalking a ja mam wrażenie, że wszyscy jesteśmy świadkami uporczywego nękania. Wszyscy w całej Polsce doskonale już wiedzą o tym, że to tłumacz zadał inne pytanie, niż sformułował dziennikarz. Dziennikarz w Szczecinie zapytał się o obecność rtęci w Odrze, tłumacz zapytał o żrącą wodę w Odrze i pomimo tego, że wielokrotnie wszystkie media krajowe, ogólnopolskie, które mają autorytet i kierują się zasadami etyki prawa prasowego, wyjaśniły tę kwestię wielokrotnie, to Państwo dalej z uporem maniaka wracacie do tego tematu. Dlatego poproszę obejrzyjcie raz na zawsze, co zawiera raport rządowy, jest to wykres z raportu rządu Prawa i Sprawiedliwości, który został opublikowany 30 września ubiegłego roku. Siedmiokrotne przekroczenie, w siedmiu próbach – poziom rtęci i to jest raport rządu Prawa i Sprawiedliwości (wykres z Raportu Zespołu ds. sytuacji na rzece Odrze stanowi załącznik nr 22 do protokołu). Pierwsze informacje na temat przekroczenia poziomu rtęci, pojawiły się w Wojewódzkim Inspektoracie Ochrony Środowiska w Katowicach w Kanale Gliwickim. Pierwszą osobą, która informowała o przekroczeniu poziomu rtęci był wasz Minister Pan Jacek Ozdoba, to wszystko jest w internecie, wystarczy sobie wygooglować. I proszę skończyć już z tym tematem, bo niecierpliwie czekam na rozstrzygnięcie sądu, mam nadzieję, że wolnego sądu i niezawisłego, bo oskarżał mnie Pan nawet o zdradę stanu a fakty są takie jak na tym wykresie. Kierowanie się dezinformacją, hejtem mam nadzieję, że się skończy już w tym roku jesienią. Kolejny, poproszę slajd dotyczący zarzutów stawianych przez Pana Łatwińskiego w sprawie mojego udziału w protestach przeciwko gospodarce węglowej. To niosę na sztandarze, wtedy inflacja wynosiła 6%, to był protest samorządowców przeciwko utracie dochodów w PIT-ach, CIT-ach. Już wtedy protestowaliśmy, że jest zła gospodarka finansowa, bo inflacja wynosi 6% i zżera nasze dochody w samorządach (zdjęcie stanowi załącznik nr 23 do protokołu). Co zrobiliście, za kilka miesięcy było 18%, a my już protestowaliśmy jak było 6%. (głosy z sali) Protestowaliśmy w sprawie utraconych dochodów, samorzady z całej Polski 2,5 tysiąca gmin, samorzady wojewódzkie, samorzady powiatowe solidarnie, bo Państwo powinno kierować się, zgodnie z konstytucją, zasadami konstytucyjnymi, pomocniczości i partycypować budżety samorządowe. Decentralizacja wyraźnie

pokazała, że to dzięki samorządom Polska się rozwija ale wy nie uczestniczyliście w debacie na temat: "25-lecia" i nie wiecie jakie ważne inwestycje, uczelnie – to właśnie Uniwersytet Zielonogórski powstał właśnie w tym czasie 25-lecia samorządu województwa lubuskiego z inicjatywy Sejmiku Zielonogórskiego. Ja również byłam członkiem stowarzyszenia na rzecz utworzenia Uniwersytetu Zielonogórskiego i wiele innych działań. Nagrodziłam te inwestycje, ludzi, którzy przyczynili się do rozwoju województwa. Taka debata, widzę że jest bardzo potrzebna i powinna się tutaj odbyć. Pan Radny Surmacz twierdzi również, że potrzebna jest centralizacja, bo my za mało z naszego budżetu przeznaczamy na koleje. Ja przedstawiałam w mojej prezentacji, że dochód z tytułu naszych zadań w tym zakresie wynosi: 6,8 mln zł, tyle daje państwo, rząd Prawa i Sprawiedliwości. Nasz wydatek w ubiegłym roku na przewozy regionalne wyniósł: 79 mln zł. Za mało? Dziesięciokrotnie więcej niż dochód na to zadanie. (głosy z sali) Dziesięciokrotnie więcej niż otrzymaliśmy z budżetu. Cierpliwie słuchałam, nie przeszkadzałam, chciałabym odpowiedzieć na Państwa dezinformację. Sprawa WORD-u, tutaj również została przypomniana. Skandal wykreowany przez Prawo i Sprawiedliwość, żeby przykryć skandal w Kalsku, tam pracowniczka straciła dziecko, poroniła. Nigdy tego nie przedstawialiśmy na sesji Sejmiku, bo to są sprawy zbyt wrażliwe, osobiste. Dyrektor został odwołany przez waszego ministra za mobbing, a wcześniej dwukrotnie skazany przez sąd. A wy wykreowaliście sprawę skandalu w WORD-zie, gdzie jeszcze nikomu nie postawiono żadnych zarzutów. Ciekawa jestem na jakim etapie jest postępowanie. Pani Radna Mrozek pyta o turystykę. Szkoda, że nie ma jej na sali, bo chyba nie doczytała w raporcie, bo raport to nie jest tylko ta informacja, którą ja złożyłam na sesji Sejmiku na kilku slajdach. Raport to jest kilkadziesiąt stron, wyraźnie wskazujemy, opisujemy w jaki sposób polityka w zakresie turystyki jest realizowana. Jeden tylko projekt w zakresie promocji turystyki to jest 4 mln zł. My finansujemy udział regionu lubuskiego w targach turystycznych, we wszystkich miejscowościach, gdzie te targi są znaczące: w Poznaniu, we Wrocławiu, w Katowicach, w Berlinie. Jest to możliwe dzięki funduszom europejskim, nie ma potrzeby zbyt żeby duże środki inwestować w tym zakresie z naszego budżetu. My staramy się środki z budżetu zapewniać na wkłady własne do tych projektów, dzięki temu projektowi w zakresie turystyki byliśmy obecni i widoczni na całym świecie. Realizujemy spoty reklamowe, bilbordy, bo to są klasyczne narzędzia reklamy i to dzięki skutecznej promocji w obszarze turystyki,

gdzie promujemy „szlak wina i miodu”, „szlak zamków, pałaców i dworów”, 600 jezior, dwa parki Unesco, nie tylko dzięki temu, przecież pokazywałam, że wspieramy festiwalowe lubuskie, gdzie turyści przyjeżdżają do nas z tego powodu. Tylko na festiwal otwartych piwnic i winnic, który jest znakomitym produktem turystycznym w tym roku przyjechało 1400 osób na kilka dni, w ubiegłym roku też ponad 1000. Pan Radny Kościk, poruszył tutaj drżącym głosem, bardzo przejęty, niską demografię. Pana Prezes Prawa i Sprawiedliwości odpowiedział na problemy demograficzne: „kobiety dają w szyje” – taki jest pogląd w Pana partii – dlatego nie rodzą dzieci i do tego wyrok Trybunału Przyłębskiej i mamy piekło kobiet gotowe. Kto w tym kraju, jaka kobieta czuje się bezpieczna? (głosy z sali) Kobiety umierają w szpitalach. Pani Radna Hatka, twierdzi, że bardzo dużo rząd przeznaczył w ramach Narodowego Funduszu Zdrowia na leczenie Polaków. Ma Pani złe informacje, nie na leczenie Polaków. Rząd Prawa i Sprawiedliwości podniósł wynagrodzenia, nie tylko najniższe, uregulował wynagrodzenia również: kadry technicznej, pielęgniarek z wyższym wykształceniem, pielęgniarek po licencjacie i dlatego zwiększył środki finansowe w ramach Narodowego Funduszu Zdrowia, ale w takiej wysokości, że nawet nie pokrywają wzrostu tych wynagrodzeń, dlatego się pojawiły dziury w budżetach szpitali, zwłaszcza powiatowych. Wzrost wynagrodzeń był tak duży – należnie – ale niestety nie został uregulowany z drugiej strony przez Narodowy Fundusz Zdrowia. Na narkotesty uważa Pani, że za mało 50, to może nie trzeba wydawać tyle pieniędzy na ochronę prezesa, na policję, tylko kupić narkotesty. Albo na telewizję publiczną 3 mld zł, zostanie wtedy na narkotesty. (głosy z sali) Pani Radna Gośniowska-Kola, poruszyła również temat żłobków i przedszkoli, że w tej sferze społecznej samorząd sobie nie radzi. Tylko w tej perspektywie uruchomiliśmy 3900 nowych miejsc w przedszkolach, było to możliwe dzięki Europejskiemu Funduszowi Społecznemu. Nowe miejsca w żłobkach, Kluby Seniora, Dzielne Domy Opieki, ruszyła cała gigantyczna machina w zakresie wsparcia seniorów i polityki senioralnej. Mówiłam o tym dosyć szczegółowo: poprzez partycypację, wsparcie finansowe, aktywizację, bezpieczeństwo, nawet zabezpieczyliśmy w budżecie środki na szczepienia przeciwko grypie. Ale niestety tylko 9 gmin wystąpiło do budżetu, widać też jaka jest troska faktycznie o zdrowie lubuszan. Przez całą ostatnią dekadę finansujemy programy profilaktyczne, nie tylko program in vitro, „Zdrowe płuca Lubuszan”, programy walki z rakiem, „Stop cukrzyca”. To są standardy regionu,

ponieważ jest to nasza inteligentna specjalizacja, zdrowie i jakość życia. W ramach demografii Państwo twierdzą, że nic nie robimy żeby zatrzymać studentów. Pomimo odpływu mieszkańców liczba studentów nie zmniejszyła się, jest 12 tys. Jak to nic nie robimy? Przez 7 lat współfinansowaliśmy kwotą 3 mln zł rocznie medycynę. Mamy dzisiaj 600 studentów, bo mamy pełen cykl na medycynie, mamy pełen cykl już na pielęgniarstwie, położnictwie, które też kierunki powstały w Akademii Gorzowskiej, dzięki samorządowi, to samorząd finansuje. Samorząd również wspiera w tej chwili inżynierię lotniczą, wcześniej prawo i psychologię, to są działania samorządu wojewódzkiego. Mówicie Państwo, że wzrost firm w naszym regionie i PKB to sprawa gospodarki, sprawa firm ale podałam też kwotę 800 mln w ramach Regionalnego Programu na ten cel zainwestowaliśmy. Pieniądze, które rząd przeznaczył z naszych podatków Polek i Polaków na tarcze wdrażał Wojewódzki Urząd Pracy, jednostka, instytucja samorządowa. (głosy z sali) Jednostka samorządu województwa, Wojewódzki Urząd Pracy, wdrażał tarczę dla przedsiębiorców. Pani Radna Kulczycka uważa, że tempo zbyt wolne, to Pani Radna chyba zapomniała, że przez 2 lata mieliśmy pandemię i mieliśmy inne priorytety w tym czasie – zdrowie i życie Lubuszan. To dlatego opóźniliśmy oddanie do użytku Centrum Zdrowia Matki i Dziecka, bo bez wahania oddaliśmy ten szpital, na szpital tymczasowy, gdzie mieliśmy najniższą umieralność w Polsce – niestety coś za coś. Teraz nadrabiamy ten czas i gwarantuję, że do końca tego roku rozliczymy wszystkie nasze projekty kluczowe, które wspólnie wpisaliśmy na listę projektów kluczowych, kamieni milowych do naszej Strategii. Budynek pasywny, nie wiem kiedy będzie zrealizowany, wciąż jeszcze niestety nie mamy pozwolenia na budowę. Wcześniej Park Technologii Kosmicznych, o który Państwo się pytacie, też czekał na pozwolenie na budowę pomimo spełnionych wszystkich warunków i złożenia wniosku kompletnego, niestety. Artykuły dotyczące lotniska, nie wiem jak się udało Pani Haręźlak znaleźć tego typu artykuł, bo nawet Minister Horała w rządzie Prawa i Sprawiedliwości – sama słyszałam jak w jednym z wywiadów – chwalił lotnisko w Zielonej Górze, do którego miał wcześniej obawy a dzisiaj zdumiony, że tak dynamicznie się rozwija i podwoił liczbę pasażerów. Proszę Państwa, poproszę jeszcze kolegów o uzupełnienie, starałam się odpowiedzieć na wszystkie pytania, ponieważ uważam, że z dezinformacją trzeba walczyć. Lubuskie jest regionem otwartym dla wszystkich, prowadzimy politykę regionalną w oparciu o standardy europejskie, lubuskie jest

progresywne, jesteśmy po stronie Europy, praw obywatelskich i prawdziwych wartości. Dziękuję.

Wiceprzewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Jerzy Wierchowicz:

Dziękuję bardzo. Proszę Państwa ze strony Zarządu ktoś chciałby uzupełnić wystąpienie Pani Marszałek? Nie widzę. Proszę Państwa, debata trwa, czy ktoś z Państwa jeszcze? Pan Marek Surmacz chyba już dwa razy przemawiał, tak?

Radna Województwa Lubuskiego Aleksandra Mrozek: Ale tu nie ma ograniczenia, Panie Przewodniczący, nad raportem.

Wiceprzewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Jerzy Wierchowicz:

Proszę bardzo Radny Surmacz. Nie ma ograniczenia czasowego, natomiast jest ograniczona ilość wystąpień.

Radny Województwa Lubuskiego Marek Tomasz Surmacz: Panie

Przewodniczący, Wysoki Sejmiku, uporczywe nękanie. Pani Marszałek, Pani nawiązuje ciągle wykrętem o tym błędzie, na konferencji prasowej tłumacza, ale to nie zmienia postaci rzeczy, że Pani rozpowszechniła tę informację nieprawdziwą, to Pani była przekątnikiem zasłyszanej informacji być może źle zrozumianej, ale Pani ją rozpowszechniła. Kwestia konferencji prasowej, w której uczestniczyli ministrowie była wtórna, to był błąd, który z punktu widzenia merytorycznego niczego nie wnosi, nikt tam nie zaprzeczył temu, że wykryto rtęć ponadnormatywną a w badaniu, o którym Pani mówi, to sondowanie i ta zawartość rtęci była lokalna, w ogóle nie w naszym miejscu, nie na wysokości Brandenburgii i nie na wysokości Niemiec, żeby było jasne, bo Odra na wysokości Niemiec jest stosunkowo krótka. 6% inflacja i Pani mówi, że samorzady utraciły dochody. Demonstrowaliście, już wtedy prowadziliście akcję polityczną, wykazując czemu oficjalnie potwierdził po tysiącokroć minister finansów, Premier Morawiecki w bezwzględnych liczbach, wzrosły i to radykalnie wzrosły dochody samorządów terytorialnych, radykalnie! Te wskaźnikowe sprawy to jest wasza propaganda polityczna i Pani o tym wie. 6 mln zł w dochodzie od Państwa na kolej. Pani Marszałek, jak się ma zapewnione dochody własne i ma się wyznaczone kompetencje do wypełnienia zadań własnych, to proszę nie szukać gdziekolwiek indziej, innych jak właśnie w sobie, nie zapewnienia normalnego funkcjonowania kolei w naszym województwie. Ja nie wiem czy Pani kiedykolwiek

miała taką sytuację, że spieszy się Pani do pracy albo na uczelnie i pociąg nie przyjeżdża i komunikat. Nie wtedy, kiedy była Pani Marszałkiem, kiedy ma Pani zupełnie inny normatyw pracy i nie podlega Pani dyscyplinie, tylko wtedy, kiedy Pani podlega dyscyplinie, kiedy wynagrodzenie może Pani utracić, kiedy podpadnie Pani szefowi i tak dalej. Pewnie już Pani nie pamięta, że Pani pracowała w takich warunkach kiedykolwiek. WORD zestawiała Pani propagandowo z Kalskiem. O ile ja wiem...

Marszałek Województwa Lubuskiego Elżbieta Anna Polak: To jest to samo.

Radny Województwa Lubuskiego Marek Tomasz Surmacz: Nie proszę Pani, to nie jest to samo, to jest kłamstwo, to jest wierutne kłamstwo. Nie proszę Pani, to jest dokładnie ta sama historia – nie wiem czy Pani pamięta – jak podnieśliśmy sprawę WORD-u, tu zjawiała się Pani, którą kazaliście usunąć z sali – to była Pani pracownica, która była również zwolniona z pracy pod presją mobbingu. To był wasz pracownik, ona tu była, ona podnosiła głos. (głosy z sali) Tak było! Proszę Pani, ja nie wiem, ja nie słyszałem o tym żeby w związku ze sprawą w Kalsku trwało jakieś postępowanie prokuratorskie. Tam nikt nikomu nie proponował seksu za pracę, tam nikt nikogo nie zmuszał, czy nie warunkował przedłużenia umowy o pracę za seks. Proszę Pani, nie! (głosy z sali)

Wiceprzewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Jerzy Wierchowicz: Panie Radny Surmacz, proszę do rzeczy.

Radny Województwa Lubuskiego Marek Tomasz Surmacz: Pani jest również przełożonym służbowym, ja nigdy bym się nie poważył powiedzieć, że jest Pani winna śmierci, albo dyrektor WORD-u jest winny śmierci swojej głównej księgowej, bo w tym czasie, kiedy ją zwolnił ze stanowiska i dopiero ją tam prześladował...

Wiceprzewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Jerzy Wierchowicz: Panie Radny, bo będę zmuszony przerwać Panu wypowiedź, to nie ma nic wspólnego ze stanem województwa. Proszę do raportu się odnosić.

Radny Województwa Lubuskiego Marek Tomasz Surmacz: Więc proszę nie przywoływać okoliczności fałszywych, które nie mają żadnego związku z konkretnymi osobami. Jednostronne oskarżenia o mobbing nie są karalne jako takie póki nie są

udowodnione przed sądem, jak Pani powinna wiedzieć. Jedno tylko jeszcze odnośnie Portu Zielona Góra. Dysponuję, o czym mówię publicznie i Pani Marszałek musi o tym wiedzieć, bo Pani Marszałek ma komunikaty na mój temat, co mówię i gdzie mówię. Pani Marszałek, Urząd Lotnictwa Cywilnego potwierdził rzeczywiście ponad 100% przyrost liczby pasażerów w 2022 roku, liczbę operacji również lotniczych w stosunku do 2021 roku i pozytywne wypowiedzi ministra rządu Prawa i Sprawiedliwości o lotnisku w Babimoście Port Zielona Góra związane były z tym, że lotnisko zostało zakwalifikowane do przyszłej sieci lotnisk ważnych z punktu widzenia interesów Państwa w czasie, kiedy będzie funkcjonował Centralny Port Komunikacyjny. Dlatego sugerowałbym poparcie dla CPK, bo i ranga naszego lotniska wzrośnie.

Wiceprzewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Jerzy Wierchowicz:

Dziękuję. Ostatni głos w debacie Pani Radna Mrozek. Już więcej nie udzielę głosu chyba, że ktoś po raz pierwszy będzie chciał zabrać głos, bo jest ograniczenie co do ilości wystąpień – to jest ilość dwóch wystąpień, nie ma ograniczeń czasowych, to się zgadza, ale można zabierać głos dwa razy. Pani Aleksandra Mrozek, proszę.

Radna Województwa Lubuskiego Aleksandra Mrozek: Bardzo dziękuję. Pani Marszałek, do wszystkich pytań, czy uwag odniosła się Pani na zasadzie takiej ex cathedra – pojechała po nas wszystkich, uważając, że albo niestosowne były pytania, albo nieprawdziwe, albo sprzeczne z rzeczywistością. Jeżeli chodzi o pytania o turystykę, to ja zacytuję Pani odpowiedź, Pańskiego urzędnika – Dyrektora Departamentu Promocji i Strategii Marki, którego pytałam o wydatki związane z turystyką. Tenże dyrektor zapytał dyrektora Departamentu Infrastruktury Społecznej i udzielił mi odpowiedzi, ona brzmi: „Tak było też w latach poprzednich, w budżecie będącym w dyspozycji Departamentu Infrastruktury Społecznej nie ma środków finansowych zabezpieczonych na realizację zadań polegających na promocji, walorów turystycznych regionu, czy potencjału turystycznego”. W związku z tym potwierdzają dyrektorzy Pani departamentów, że tych środków nie ma i o tym też mówiłam, że na turystykę są za małe nakłady i że brakuje współpracy. Jak bardzo mało jest tych środków, nawet projekt, który miał być sztandarowym projektem – on ciągle jest w trakcie realizacji – „Duszek Lubuszek” czy „Koszmarek Lubuszek”, bo to tyle trwa, że to tak można nazwać. Szanowna Pani Marszałek, przecież tutaj montaż,

o który będę pytać skarbnika we właściwym czasie, to montaż składający się z tego, że przedsiębiorcy mają partycypować w kosztach, środki unijne, gdzie wprost są uwagi, że opóźnienie projektu wynika z tego, że korzystać będzie z funduszy unijnych. Nie wiem na ile departament funduszy unijnych utrudniał realizację zadania, bo wydaje mi się, że jesteśmy w matrix-ie niedopowiedzianym. Panie Marszałku Porycki, Pan odpowiada za turystykę – w tym bałaganie, który macie Państwo, a tu są odpowiedzi Państwa pisane przez 2 lata, jak czytacie Państwo, co wy piszecie na jedną interpelację w 2022 roku w maju, na to, co odpowiadacie w kolejnych, jest to sprzeczność zupełna. A zatem, Pani Marszałek, nie trzeba na radnych tutaj krzyknąć z pozycji ex cathedra – jest dobrze i bardzo dobrze, tylko może się wsłuchać w głos, bo nie jesteśmy przeciwni wszystkiemu, co jest w województwie, chcemy dla tego województwa też dobra. To Pani departamenty udzielają takich odpowiedzi, które upoważniają mnie do takich stwierdzeń. Dziękuję bardzo.

Wiceprzewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Jerzy Wierchowicz:

Dziękuję bardzo. Czy ktoś po raz pierwszy chciałby zabrać głos jeszcze w debacie?

Radny Województwa Lubuskiego Kazimierz Łatwiński: Ja się zgłaszałem.

Wiceprzewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Jerzy Wierchowicz:

Ale chyba dwa razy Pan Radny zabierał głos.

Radny Województwa Lubuskiego Kazimierz Łatwiński: Nie, ja jako przedstawiciel klubu mówiłem.

Wiceprzewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Jerzy Wierchowicz:

Jako klubowy, a w debacie Pan nie brał udziału? To proszę jeszcze w debacie i to będzie ostatni głos jak rozumiem, proszę bardzo.

Radny Województwa Lubuskiego Kazimierz Łatwiński: Pani Marszałek dotknęła tematu – bo to raz to, raz to jest mówione – straszono nas rzekomo mniejszymi dochodami z PIT i z CIT. W planie dochodów, w projekcie budżetu przed rozpoczęciem roku budżetowego mieliśmy, jeśli chodzi o wpływy z PIT – 38 mln zł, wykonanie wyniosło 70 mln zł, dzięki temu, że pod koniec roku nastąpiło ze strony rządu jednorazowe zwiększenie do 32 mln zł. Czyli wracając: plan 38 mln, wykonanie z PIT-u 70 mln. Oczywiście to zostało w taki trochę sztuczny sposób, zgodnie z

obowiązującą obecnie ustawą osiągnięte, nie mniej jednak województwo żadnej tu straty nie poniosło. I podobnie jeżeli chodzi o CIT: projekt budżetu 2022 rok – 159 mln zł a wykonanie też 159 mln zł i podobna sytuacja tam, jest pewna inżynieria finansowa, jeśli chodzi o kształtowanie tych dochodów. Ja bym zakończył jednak wypowiedź tak, bo tu Pani Marszałek promuje województwo przez epatowanie tą rtęcią w Odrze, myślę, że to jest beznadziejny sposób promocji województwa. Natomiast ja bym zadał pytanie, bo to mnie nurtuje, ale tak krótko: Co Państwo myślicie o realizacji inwestycji na Odrze? Ale nie za 50 lat, tylko o tych, które już się toczą i które są przygotowywane. Chodzi mi o retencje na Odrze? Czyli stopnie wodne, które mają zatrzymać wodę na Odrze i jeżeli nawet będzie ona zasolona to rozcieńczać to zasolenie. Jakie jest Państwa zdanie? Czy Państwo popieracie tę próbę zablokowania inwestycji związanych z budową tych ostróg, z budową tych obwałowań i kanałów ulgi w Krośnie Odrzańskim, bo mam wrażenie, że Państwo bardzo akceptujecie to stanowisko niemieckie żeby z Odry zrobić dziką rzekę. Proszę odpowiedzieć, bo tak kluczymy, kluczymy. Jakie jest Państwa jasne stanowisko? Czy chcecie inwestycji na Odrze? Czy chcecie żeby żyła gospodarczo poprzez żeglugę śródlądową, żeby była retencjonowana woda? Czy też, tak jak tam słyszycie z zachodniej granicy, chcecie zrobić dziką rzekę? Proszę odpowiedzieć.

Wiceprzewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Jerzy Wierchowicz:

Dziękuję. Wystąpienie drugie Pani Marszałek, proszę bardzo.

Marszałek Województwa Lubuskiego Elżbieta Anna Polak: Bardzo dziękuję.

Proszę Państwa, jeżeli chodzi o udział w naszych dochodach: w PIT-ach i CIT-ach, faktycznie – sam Pan to przed chwilą powiedział – utraciliśmy dochody...

Radny Województwa Lubuskiego Kazimierz Łatwiński: Nie, nie, tego nie powiedziałem, proszę nie kłamać. Nie powiedziałem tego.

Marszałek Województwa Lubuskiego Elżbieta Anna Polak: ...dlatego ten protest. Sam Pan podał kwotę jaka była w budżecie.

Radny Województwa Lubuskiego Kazimierz Łatwiński: Planowana 38, zrealizowana 70 – to jest strata?

Marszałek Województwa Lubuskiego Elżbieta Anna Polak: Tak, ale planowana 38 a zrealizowana 70, dzięki temu, że samorzady protestowały, powstał Fundusz Rozwojowy, z którego zrekompensowano nam utracone dochody, kwotą jednorazowej wpłaty do dochodów – 32 mln zł. (głosy z sali) Zrekompensowano nam to, co byśmy utracili, gdyby nie solidarność wszystkich samorządów i jeden głos protestujący. Nie zrekompensowano, niestety, w dużych miastach samorządom, które o wiele więcej utraciły – samorzady wojewódzkie. My policzyliśmy, że tracimy 35 mln zł, dostaliśmy 32 mln, więc można powiedzieć, że nam to zwrócono. Natomiast jeżeli chodzi o Odrę to, Panie Radny Łatwiński, pytanie do Pana rządu. Słyszałam ostatnio, że Pan Gróbarczyk już się wycofuje z inwestycji, nie wiem jaka będzie konkluzja, ale to rząd zabrał nam te kompetencje w 2018 roku i to rząd podejmie decyzje: czy będzie realizował inwestycje pomimo wyroku sądu, czy nie. To nie jest...

Radny Województwa Lubuskiego Kazimierz Łatwiński: A jakie jest Państwa stanowisko?

Marszałek Województwa Lubuskiego Elżbieta Anna Polak: To nie jest nasza kompetencja i to nie jest nasze zadanie. (głosy z sali)

Wiceprzewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Jerzy Wierchowicz: Panowie, Panowie!

Marszałek Województwa Lubuskiego Elżbieta Anna Polak: Proszę Państwa, to jest nie do pomyślenia, bo zawsze jak zabieram głos, to Państwo cały czas przeszkadzacie, a nie chciałabym wprowadzać nerwowości, ale niestety Państwa agresja i atak powoduje, że nie jestem w stanie szybko odpowiedzieć, a nie chcę pozostałym radnym zabierać głosu. To Wojewoda Lubuski w dniu 15 czerwca tego roku zwołał zespół w zakresie zarządzania kryzysowego, w którym powołał natychmiast Zespół do monitorowania sytuacji na Odrze, zobowiązał do czasowego odcinania odcinków rzeki, wprowadzenia działań zaradczych w celu zapobiegania rozkwitowi alg, zobowiązał do napowietrzania – niestety służby zgłaszały, że nie posiadają urządzeń do napowietrzania wody w Odrze – zobowiązał do kontroli firm, które wpuszczają ścieki do Odry lub kanałów Odry, zarządzanie zrzutami wprowadził, itd., bo to jest kompetencja instytucji rządowych. RDOŚ-ów, WIOŚ-iów, Wody Polskie

– to są instytucje, które te kompetencje samorządom odebrały. Nie zgadzam się również z tezą, że to gminy trują Odrę. Mamy raport publiczny Komisji Europejskiej. W pracach tego raportu brało udział 18 Państw Unii Europejskiej, eksperci, naukowcy, którzy wyraźnie wskazali, że zasolenie wody spowodowało namnażanie toksycznych alg, jest spowodowane ściekami przemysłowymi.

Radny Województwa Lubuskiego Marek Tomasz Surmacz: Ale my nie o tym mówimy.

Marszałek Województwa Lubuskiego Elżbieta Anna Polak: Ale od razu Panu odpowiadam. Także, proszę Państwa, sytuacja jest groźna w tej chwili.

Radny Województwa Lubuskiego Kazimierz Łatwiński: Jakie jest stanowisko Pani i Zarządu, co do inwestycji na Odrze? Takie jest pytanie.

Wiceprzewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Jerzy Wierchowicz: Pani Marszałek nie musi odpowiadać na to pytanie, to jest pytanie do rządu.

Marszałek Województwa Lubuskiego Elżbieta Anna Polak: To nie są kompetencje Marszałka.

Radny Województwa Lubuskiego Kazimierz Łatwiński: Pani bardzo dużo się wypowiada o Odrze i tylko pytanie grzeczne: jakie jest Pani stanowisko?

Wiceprzewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Jerzy Wierchowicz: Pani Marszałek, Pani nie musi odpowiadać na to pytanie, to jest pytanie do PiS-owskiego rządu – co z inwestycjami na Odrze.

Radny Województwa Lubuskiego Kazimierz Łatwiński: To jest ucieczka przed odpowiedzią.

Radny Województwa Lubuskiego Marek Tomasz Surmacz: Panie Przewodniczący, do polskiego rządu!

Wiceprzewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Jerzy Wierchowicz: Do polskiego rządu. Szanowni Państwo, nie widzę... (głosy z sali) Proszę Państwa, informuję Państwa, że zgodnie z ustawą o samorządzie województwa w debacie nad

raportem może wziąć udział..., Pani już zabierała głos Pani Przewodnicząca, nie udzielię Pani głosu...

Radna Województwa Lubuskiego Małgorzata Barbara Gośniowska-Kola: Ale ja bardzo proszę o drugi głos – dyscyplinujący.

Wiceprzewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Jerzy Wierchowicz: Dobrze, ale Pani już zabierała głos dwa razy – regulamin więcej nie pozwala na zabieranie głosu.

Radna Województwa Lubuskiego Małgorzata Barbara Gośniowska-Kola: Panie Przewodniczący, w kwestii formalnej, przed chwileczką Przewodniczący Klubu Platformy Obywatelskiej – Pan Ciemnoczołowski powiedział, że: "polski rząd to rosyjski rząd".

Wiceprzewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Jerzy Wierchowicz: Dobrze, nie powinien mówić.

Radna Województwa Lubuskiego Małgorzata Barbara Gośniowska-Kola: Nie dobrze! To jest karygodne, proszę Pana, to się nadaje na dyscyplinarne zachowanie.

Wiceprzewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Jerzy Wierchowicz: To proszę zgłosić stosowny wniosek do Prezydium Sejmiku. Proszę Państwa, pozwólcie na skończenie informacji. Otóż w debacie nad raportem ma prawo wziąć udział obywatel pod warunkiem, że złoży odpowiedni wniosek.

Radna Województwa Lubuskiego Małgorzata Barbara Gośniowska-Kola: Czy Pani Marszałek, też nie może zareagować na tego rodzaju zachowanie?

Wiceprzewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Jerzy Wierchowicz: Pani Przewodnicząca, proszę złożyć stosowny wniosek na piśmie do Prezydium Sejmiku, który go rozpatrzy. Szanowni Państwo, nie zgłosił się żaden z obywateli także zamykam debatę nad raportem. I w tej chwili przechodzimy do projektu uchwały w sprawie udzielenia Zarządowi Województwa Lubuskiego wotum zaufania z tytułu rozpatrzenia raportu o stanie województwa – druk nr 821/23. Czy są wszyscy radni na sali, bo to jest przecież ważne głosowanie. Szanowni Państwo, zgodnie z art. 34a ustawy o samorządzie województwa, po zakończeniu debaty nad

raportem o stanie województwa, sejmik województwa przeprowadza głosowanie nad udzieleniem zarządowi województwa wotum zaufania. Projekt uchwały Sejmiku Województwa Lubuskiego w sprawie udzielenia Zarządowi Województwa wotum zaufania z tytułu rozpatrzenia raportu, został sporządzony zgodnie z § 48 ust. 4 pkt 2 tiret 8 Statutu Województwa Lubuskiego przez Komisję Gospodarki i Rozwoju Województwa, po zapoznaniu się z opiniami w sprawie raportu wszystkich komisji. Projekt uchwały jest umieszczony w systemie radi.info, na pewno Państwo się z tym projektem uchwały zapoznali. Czy są wystąpienia klubowe w tej sprawie? Jak rozumiem wyczerpaliśmy zapewne tematy w poprzedniej debacie. Czy ktoś z Państwa Radnych chciałby wystąpić w debacie nad projektem uchwały o wotum zaufania? Pani Radna, proszę bardzo.

Projekt uchwały w sprawie udzielenia Zarządowi Województwa Lubuskiego wotum zaufania z tytułu rozpatrzenia raportu o stanie województwa stanowi załącznik nr 24 do protokołu.

Opinia Komisji Gospodarki i Rozwoju Województwa (pozytywna) stanowi załącznik nr 25 do protokołu.

Radna Województwa Lubuskiego Małgorzata Barbara Gośniowska-Kola: To jest nad projektem uchwały?

Wiceprzewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Jerzy Wierchowicz:

Tak, teraz głosujemy...

Radna Województwa Lubuskiego Małgorzata Barbara Gośniowska-Kola: Nasze stanowisko zostało wyrażone.

Wiceprzewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Jerzy Wierchowicz:

Nad projektem uchwały o wotum zaufania.

Radna Województwa Lubuskiego Małgorzata Barbara Gośniowska-Kola:

Dziękuję bardzo.

Wiceprzewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Jerzy Wierchowicz:

Zostało wyrażone wcześniej jak rozumiem. Czy ktoś z Państwa jeszcze w tej sprawie chciałby zabrać głos? Nie widzę. Jeżeli nie to przystępujemy do głosowania.

Szanowni Państwo, kto jest za udzieleniem wotum zaufania Zarządowi Województwa Lubuskiego za okres roku 2022, proszę o głosowanie. Kto jest przeciw, kto się wstrzymał.

16 radnych za, 9 przeciw, 1 wstrzymał się od głosowania

Stwierdzam, że uchwała została podjęta.

Gratulacje Pani Marszałek, gratulacje dla całego Zarządu.

Wynik głosowania stanowi załącznik nr 26 do protokołu.

Uchwała Nr LIV/803/23 Sejmiku Województwa Lubuskiego z dnia 19 czerwca 2023 r. w sprawie udzielenia Zarządowi Województwa Lubuskiego wotum zaufania z tytułu rozpatrzenia raportu o stanie województwa stanowi załącznik nr 27 do protokołu.

Wiceprzewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Jerzy Wierchowicz:

Szanowni Państwo, ogłaszam przerwę – 30 minut. W czasie przerwy przypominam Komisja Gospodarki w sali 108 ma swoje spotkanie.

przerwa

Wiceprzewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Jerzy Wierchowicz:

Wznawiam obrady. Szanowni Państwo, rozpoczynamy.

Punkt 6.

Sprawozdanie roczne z wykonania planów finansowych za 2022 r. w poszczególnych jednostkach organizacyjnych Województwa Lubuskiego:

6.1. instytucji kultury,

6.2. jednostek ochrony zdrowia,

6.3. Wojewódzkich Ośrodków Ruchu Drogowego w Zielonej Górze i Gorzowie

Wlkp.

Sprawozdanie z wykonania planu finansowego za 2022 r. instytucji kultury stanowi załącznik nr 28 do protokołu.

Wiceprzewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Jerzy Wierchowicz:

Na sali jest obecny Pan Dyrektor Mirosław Glaz, Pan Marszałek Porycki. O przedstawienie opinii Komisji Kultury, Edukacji, Sportu proszę Przewodniczącą Panią Marię Jaworską.

Przewodnicząca Komisji Kultury, Edukacji, Sportu i Turystyki Maria Jaworska:

Komisja Kultury zapoznała się ze sprawozdaniem 1 czerwca na posiedzeniu komisji i zaopiniowała sprawozdanie pozytywnie.

Opinia komisji stanowi załącznik nr 29 do protokołu.

Wiceprzewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Jerzy Wierchowicz:

Dziękuję. O przedstawienie opinii proszę Pana Marka Cieślaka – Przewodniczącego Komisji Budżetu i finansów.

Przewodniczący Komisji Budżetu i Finansów Marek Cieślak: Komisja

zaopiniowała sprawozdanie pozytywnie.

Opinia komisji stanowi załącznik nr 30 do protokołu.

Sprawozdanie z wykonania planu finansowego za 2022 r. jednostek ochrony zdrowia stanowi załącznik nr 31 do protokołu.

Wiceprzewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Jerzy Wierchowicz:

Na sesji obecna jest Pani Mirosława Dulat – Zastępca Dyrektora Departamentu Ochrony Zdrowia. O przedstawienie opinii Komisji Zdrowia proszę Panią Radną Zofię Alicję Dajczak.

Wiceprzewodnicząca Komisji Zdrowia, Rodziny i Spraw Społecznych Zofia

Alicja Dajczak: Komisja Zdrowia, Rodziny i Spraw Społecznych Sejmiku

Województwa, zaopiniowała pozytywnie w wyniku głosowania przy: czterech głosach za, dwóch głosach wstrzymujących się.

Opinia komisji stanowi załącznik nr 32 do protokołu.

Wiceprzewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Jerzy Wierchowicz:

Dziękuję bardzo. Opinia Komisji Budżetu i Finansów – Pan Przewodniczący Marek Cieślak.

Przewodniczący Komisji Budżetu i Finansów Marek Cieślak: Opinia komisji

pozytywna.

Opinia komisji stanowi załącznik nr 33 do protokołu.

Sprawozdanie z wykonania planu finansowego za 2022 r. Wojewódzkich Ośrodków Ruchu Drogowego w Zielonej Górze i Gorzowie Wlkp. stanowi załącznik nr 34 do protokołu.

Wiceprzewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Jerzy Wierchowicz:

Na sesji obecny jest Pan Sławomir Kotylak. Proszę o przedstawienie opinii Komisji Gospodarki i Rozwoju Pana Przewodniczącego Michała Grzegorza Potęgę.

Przewodniczący Komisji Gospodarki i Rozwoju Województwa Grzegorz Michał Potęga: Opinia komisji jest pozytywna.

Opinia komisji stanowi załącznik nr 35 do protokołu.

Wiceprzewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Jerzy Wierchowicz: O przedstawienie opinii proszę Pana Marka Cieślaka – Przewodniczącego Komisji Budżetu.

Przewodniczący Komisji Budżetu i Finansów Marek Cieślak: Opinia pozytywna.

Opinia komisji stanowi załącznik nr 36 do protokołu.

Wiceprzewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Jerzy Wierchowicz: Dziękuję bardzo. Czy macie Państwo pytania, uwagi do przedstawionych sprawozdań? Jeśli nie, to przyjmuję, że Sejmik przyjął sprawozdania do wiadomości.

Punkt 7.

Rozpatrzenie sprawozdania finansowego Województwa Lubuskiego za 2022 rok oraz sprawozdania rocznego z wykonania budżetu Województwa Lubuskiego za 2022 rok wraz z informacją o stanie mienia Województwa Lubuskiego i podjęcie uchwały w sprawie zatwierdzenia sprawozdania finansowego Województwa Lubuskiego za 2022 rok oraz sprawozdania rocznego z wykonania budżetu Województwa Lubuskiego za 2022 rok:

7.1. przedstawienie sprawozdania rocznego z wykonania budżetu

Województwa Lubuskiego za 2022 rok wraz z opinią Regionalnej Izby Obrachunkowej w Zielonej Górze o sprawozdaniu rocznym z wykonania budżetu Województwa Lubuskiego za 2022 rok,

7.2. przedstawienie sprawozdania finansowego Województwa Lubuskiego za

2022 rok wraz ze sprawozdaniem niezależnego biegłego rewidenta z badania rocznego sprawozdania finansowego Województwa Lubuskiego za 2022 rok, 7.3. przedstawienie informacji o stanie mienia Województwa Lubuskiego, 7.4. debata nad sprawozdaniem rocznym z wykonania budżetu Województwa Lubuskiego za 2022 rok oraz sprawozdaniem finansowym Województwa Lubuskiego za 2022 rok, 7.5. podjęcie uchwały w sprawie zatwierdzenia sprawozdania finansowego Województwa Lubuskiego za 2022 rok oraz sprawozdania rocznego z wykonania budżetu Województwa Lubuskiego za 2022 rok – druk nr 827/23.

Wiceprzewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Jerzy Wierchowicz:

Proszę o zabranie głosu i przedstawienie sprawozdania rocznego Panią Marszałek.

Sprawozdanie roczne z wykonania budżetu Województwa Lubuskiego za 2022 rok stanowi załącznik nr 37 do protokołu.

Marszałek Województwa Lubuskiego Elżbieta Anna Polak: Panie

Przewodniczący, Szanowni Państwo, wiele kwestii związanych z wykonaniem budżetu już omówiliśmy, więc tak dla przypomnienia, postaram się bardzo skrótowo podstawowe wskaźniki omówić i też podstawowe zadania. Dochody zaplanowaliśmy w wysokości 680 mln, wykonanie ponad 100% – 100,65%. I dochody z PIT-u. My mamy teraz taką realizację 1/12 miesięcznie to nie jest odzwierciedlenie faktycznie poziomu rozwoju gospodarczego, bo to jest wskaźnik 1/12, Ministerstwo Finansów ustala i my tą 1/12 dostajemy. Jest wykonanie 70,4 mln, co już sobie wcześniej powiedzieliśmy, 32 miliony dostaliśmy takiego wyrównania. W CIT-cie 159,4 mln, jest taki sam plan, takie samo wykonanie. Kiedyś to była różnica, że zaplanowaliśmy według wskaźnika Ministerstwa Finansów a później było wykonanie dużo większe z uwagi na rozwój gospodarczy. Wydatki wykonaliśmy na poziomie 94,64%, zaraz pokażę gdzie są te procenty – 5,5% niewykonania na niektórych zadaniach, które zostały przesunięte z różnych przyczyn. Jak Państwo pamiętacie, na pierwszym slajdzie dochody ponad 100%. Wydatki majątkowe: plan wynosił 248 mln zł, wykonanie 225 mln zł w ramach wydatków majątkowych – 62%, to są wydatki na inwestycje drogowe i tu już właśnie widać to przesunięcie, różnicę 20 mln zł. Referując stan województwa też zwróciłam uwagę, że staraliśmy się zmniejszyć

deficyt, nie brać kredytu z uwagi na trudną sytuację: kryzys energetyczny, wysoką inflację, brak przewidywalności, bo w ubiegłym roku – nie wszyscy pamiętają – jak zmieniał się też w ramach Polskiego Ładu system podatkowy. Deficyt zmniejszyliśmy do kwoty 1,6 mln zł. Zadłużenie tak, jak już wcześniej mówiłam, kredyt przesunęliśmy na ten rok do zadań inwestycyjnych, w ubiegłym roku nie zaciągaliśmy kredytu. Staraliśmy się ograniczać również wydatki bieżące, monitorowaliśmy lawinowy wzrost inflacji, co było bardzo niepokojące, spowodowało też żądania płacowe. W ubiegłym roku przesunęliśmy spore środki na wzrost wynagrodzeń – 20% wypłaciliśmy w ubiegłym roku na podwyżkę w związku ze skutkami inflacji. Także zadłużenie zmniejszyliśmy o 11%. Rezerwa została rozdysponowana tak, jak były potrzeby, celowa: 19 mln zł i ogólna 5,6 mln zł, głównie na wkłady własne do wydatków inwestycyjnych ale też do projektów: Kapitał Ludzki, Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej. W ramach Funduszy Europejskich stan zaangażowania ponad 96% alokacji, 1374 umowy podpisane w tym roku, do końca roku musimy zamknąć rozliczenie finansowe. Biuro Sejmiku, to Państwo doskonale wiecie, to są podstawowe wydatki na diety oraz udało się wymienić laptopy w ubiegłym roku, ogółem 1,6 mln zł – wykonanie. Gabinet Zarządu 198 tys. zł – wykonanie: podstawowe informacje, komunikatory Biura Prasowego, nic więcej tutaj nie ma. Departament Administracyjno-Gospodarczy miał plan ponad 66,7 mln zł, wykonanie 55,4 mln zł. Najważniejsze inwestycje, które zostały realizowane w ramach tego departamentu to: modernizacja pomieszczeń pod salą kolumnową, zakup, wymiana taboru, nie dla Zarządu, tylko na podstawowe komórki organizacyjne – 473 tys. zł i zmiana systemu monitorowania – 60 tys. zł. Wynagrodzenia – tutaj duży wzrost – 20%, 43,6 mln zł wykonanie. Ogółem wydatki na administrację publiczną – 142,2 mln zł, wzrost jak Państwo widzicie, duży skok w stosunku do 2021 roku z uwagi na wysoki wzrost wynagrodzeń. Jeżeli chodzi o koszty bieżące, nie mamy aż tak dużego wzrostu z uwagi na wcześniej wykonane inwestycje, tutaj w urzędzie mamy zrobioną pełną termomodernizację, na dachu znajduje się farma fotowoltaiczna na całej powierzchni dachu, wymienione są wszystkie instalacje i budynek jest ocieplony. Departament Geodezji: 3,4 mln zł na podstawowe zadania, które realizuje, to jest: aktualizacja zbiorów danych obiektów, dokumentacja dotycząca okresowej oceny planu zagospodarowania przestrzennego. Biuro Projektów Własnych i tu właśnie środki są przesunięte w tym roku – to, o co Państwo też pytaliście – Centrum Usług

Wspólnych, inwestycja realizowana w ramach projektu regionalnego ale również w ramach budżetu własnego na rewitalizację obiektów poszpitalnych i utworzenie Centrum Kompetencji Cyfrowych, Usług Wspólnych, ogółem wykonanie 15,7 mln zł. Realizacja budowy Parku Technologii Kosmicznych etap, który był w ubiegłym roku zrealizowany kosztował 14,4 mln zł. I kolejne nasze projekty: Lubuskie Centrum Kompetencji Cyfrowych, projekt dotyczący MadBrain wsparcia diagnostyki i medycyny, sztucznej inteligencji, centralny wykonawca zakończył realizację projektu e-Urząd, zamknęliśmy ten projekt i e-Zdrowie. Departament Infrastruktury i Komunikacji: wykonanie 135,8 mln zł, tutaj główna część wydatków to jest dopłata do przewozów pasażerskich, kolejowych – 77,4 mln zł, ale też do biletów autobusowych – 30,4 mln zł, promocja województwa poprzez organizację połączeń lotniczych – 12,1 mln zł i polityka rowerowa – 3,38 mln zł, program w tym zakresie jest konsekwentnie realizowany. Zarząd Dróg Wojewódzkich wykonał 206,2 mln zł. Jak Państwo pamiętacie z informacji o stanie województwa, większość zadań jest zamknięta, zrealizowana. 31 zadań, te które są na liście projektów kluczowych, 3 są w trakcie realizacji, ale oprócz tego Zarząd Dróg Wojewódzkich realizuje konsekwentnie modernizację dróg, naprawy dywaników asfaltowych i również te duże inwestycje były rozliczone, jak: budowa mostu w Milsku – 25,7 mln zł w ubiegłym roku, to jest ostatni etap płatności, budowa nowego mostu nad kanałem Starym Krzyckim – 3,8 mln zł, rozbudowa drogi wojewódzkiej nr 132 i też rozbiórka istniejącego i budowa nowego mostu – 1,3 mln złotych – to takie niektóre tylko, bo to jest lista długa tych zadań. Przebudowa drogi wojewódzkiej nr 292 – 3 mln zł, odnowy dywanikowe – 2,7 mln zł na linii Korzuchów-Żagań. Departament Ochrony Zdrowia wykonał 44,4 mln zł – to nie wykonanie, to jest przesunięcie środków z Polskiego Ładu z uwagi też na prowadzone postępowania przetargowe. Z uwagi na wysoką inflację często robiliśmy po 3 postępowania przetargowe oczekując jednak na spadek inflacji i zmniejszenie kosztów, bo nie raz np. szpital w Gorzowie po I przetargu luka finansowa wynosiła aż 23 mln zł, dopiero w kolejnym przetargu udało się uzyskać lepszą cenę i ostatecznie dołożyć 10 mln zł, dużo mniej. Podobnie tu w Zielonej Górze, w szpitalu klinicznym też była taka sytuacja, że po 3 przetargi praktycznie prowadziliśmy. Bardzo ważne inwestycje zostały zrealizowane w ubiegłym roku w Torzymiu – to już pokazywałam, więc tak skrótowo, w szpitalu klinicznym w Zielonej Górze, Ciborzu, w Obrzycach, w Zaborze. Również w Departamencie Ochrony Zdrowia realizujemy stypendia dla

studentów medycyny, pielęgniarstwa, położnictwa, projekty w zakresie profilaktyki zdrowia w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego realizuje departament merytoryczny. I też w ramach tego departamentu rozliczamy nasz projekt taki pilotażowy w zakresie cyfryzacji procedur medycznych w ratownictwie medycznym – tu Gorzów realizował projekt prawie za milion zł w tym obszarze, taki e-lekarz, można powiedzieć, z uwagi na brak specjalistów w tym zakresie. Zakup środków medycznych na pomoc do Ukrainy walczącej – 650 tys., program in vitro w ubiegłym roku kosztował 487 tys. i szpital w Międzyrzeczu – 350 tys. To zespół realizuje tam projekt w zakresie Centrum Zdrowia Psychicznego. Departament Infrastruktury Społecznej dysponował budżetem według planu – 109 mln zł, wykonanie 122,4 mln zł, czyli z tych przesunięć z innych departamentów, ten departament miał więcej, akurat dużo. I przeznaczaliśmy dużo środków na stypendia: twórcze, artystyczne, sportowe, Lubuskie Talenty, Lubuscy Zawodowcy i dla studentów również takie stypendia były realizowane. Inwestycje w kulturę właśnie w tej kadencji są potężne, także Państwa uwagi, co do tego, że zbyt mało przeznaczaliśmy środków dla społeczeństwa nie są uzasadnione, ponieważ zadbaliśmy praktycznie o wszystkie obiekty w obszarze kultury, ale również w inwestycje w kapitał ludzki, patrząc na stypendia, granty również dla społeczeństwa. Modernizacja Lubuskiego Teatru w Zielonej Górze. Wcześniej, pamiętacie Państwo, robiliśmy systematycznie, co roku duże nakłady finansowe na rewitalizację teatru w Gorzowie. Jest to całkowicie już zakończona inwestycja, zamknięta łącznie z elewacją. Filharmonia w Zielonej Górze i rozpoczęcie realizacji dużego projektu rewitalizacji Pałacu w Ochli, to jest nasz wkład. Projekt jest realizowany w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego. Bogdaniec, to też już mówiłam, też muzea. I Babimost 1,9 mln zł, WOSIR który też realizuje projekt w zakresie odnawialnych źródeł energii. Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej realizuje projekty w zakresie Regionalnego Programu, ale też programów krajowych. Zielone Gospodarstwa Opiekuńcze to jest taki projekt w zakresie innowacji społecznych, opieką obejmuje się seniorów 65+ w gospodarstwach wiejskich. Projekt wsparcia rodziny, partnerstwo dla rodziny, również w tym roku, dzisiaj nawet, będziemy wprowadzać do budżetu środki spore dla Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej. Departament Rolnictwa – wykonanie 9,4 mln zł, tu też są rozliczane środki naszego Centrum Produktów Regionalnych. I realizujemy tutaj opracowanie w zakresie planu ochrony parków krajobrazowych, departament

nadzoruje parki narodowe, krajobrazowe i Lubuskie Centrum, które w większości środki pozyskuje z Regionalnego Programu na misje gospodarcze, również na promocję produktów regionalnych, na współpracę z producentami w ramach Regionalnego Programu jest lwią część środków. Departament Środowiska wykonał milion, w ramach tego analizę i sprawozdania dotyczące Programu ochrony powietrza oraz swoje kompetencje takie ustawowe, jak sami Państwo widzicie, to nie jest duży plan miliona złotych. Departament Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich 6,7 mln, wykonanie też trochę większe ponad 100% na działania Lubuskiej Odnowy Wsi – 839 tys. zł, wspieranie Kół Gospodyń Wiejskich – 90 tys. złotych, nawadnianie boisk piłkarskich i Rodzinne Ogrody Działkowe. To praktycznie są takie projekty, które trafiają bezpośrednio do organizacji pozarządowych, bliżej obywatela. Departament Rozwoju Innowacji – 10,5 mln zł, ten departament ma dosyć teraz spory budżet z uwagi na środki dla samorządowej rady to 6 mln zł jest w ramach konkursu w tym roku, w ubiegłym po równo, po 500 tys. dla powiatów na zarządzanie kryzysowe. Udział w targach w ramach misji gospodarczych, co było finansowane z Regionalnego Programu Operacyjnego i w tej kwocie wykonania 90 mln zł też są środki właśnie, Fundusze Europejskie. Udział w Dubaju, udział w targach astronautycznych w Paryżu, to najważniejsze wydarzenia, ale również w mniejszych, i te głównie 6 mln zł na zarządzanie kryzysowe w powiatach. Ten departament również prowadzi działalność w zakresie innowacji, nie tylko rozwoju wspierania przedsiębiorczości i wspieramy koła naukowe, tylko Uniwersytet Zielonogórski ma 200 takich kół naukowych. Na granty przeznaczaliśmy w ubiegłym roku dla kół naukowych 327 tys. zł na wsparcie bieżącej działalności laboratorium dynamiki, manipulatorów satelitarnych w Centrum Badań Kosmicznych Polskiej Akademii Nauk. Wzmacnianie zdolności gmin w przygotowaniu programów rewitalizacyjnych i na promocję gospodarczą – 302 tys. zł. Prowadzenie również punktów informacyjnych w zakresie Funduszy Europejskich, krajowych – 997 tys. zł. Biuro Współpracy Zagranicznej dysponowało budżetem 6,1 mln zł. W ramach swojego budżetu organizowało siódmy szczyt partnerstwa Odry, zajmowało się też pomocą dla uchodźców, finansowało składkę na EUWT i w ramach tego budżetu, wyjątkowo był wysoki w ubiegłym roku, kupiliśmy budynek z przeznaczeniem na Centrum Edukacji Ekologicznej. To centrum też jest wpisane do kontraktu programowego i nowej perspektywy jako projekt kluczowy, który chcemy też realizować w ramach

Regionalnego Programu Operacyjnego. W tej chwili jest przygotowywana koncepcja, będzie projekt złożony do programu. Departament Promocji i Strategii Marki w ubiegłym roku miał budżet 5,3 mln zł łącznie z Funduszami Europejskimi. W ramach tego budżetu był sfinansowany Festiwal Otwartych Piwnic i Winnic, Święto Województwa Lubuskiego: w Słubicach, Pszczewie, Dąbiu, Żarach, Kożuchowie, Święto Młodego Wina. Również finansowaliśmy festiwale, o których mówiłam też wcześniej: Solanin, Muzyka w Raju, Lubuskie w Łagowie. I w ramach tego budżetu też jest finansowane Lubuskie Centrum Winiarstwa i promocja winiarstwa, Szlaku Wina i Miodu oraz udział regionu lubuskiego w targach i misjach turystycznych, w targach turystycznych głównie. Lubuskie Centrum Informacyjne – 1,6 mln zł. W ramach tego budżetu finansujemy wydawnictwo samorządowe „Nasza Lubuska – Region” – 711 tys. zł oraz portale społecznościowe, wytwarzanie reporterskich programów. Sporą kwotę z tego budżetu przeznaczaliśmy na transmisje meczów Zastalu – 200 tys. zł i umowę z nadawcami telewizyjnymi. Budżet Obywatelski to, co staramy się zawsze na zakończenie też pokazać. Mamy budżet dla seniorów, dla młodych, dla środowisk wiejskich, na zadania w obszarze też turystyki regionalnej – 100 tys. zł. Finansujemy również modernizację, remonty zabytków, to było 1,2 mln zł. Budżet w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom, patologiom społecznym – 6 mln zł dla gmin i realizacja też wsparcia osób z niepełnosprawnościami, to są środki adresowane głównie do organizacji pozarządowych. Zadania na rzecz kultury, zadania w obszarze integracji europejskiej, rodziny zastępczej i pieczy oraz kluby sportowe – 2,9 mln zł. Ten budżet też dla tych organizacji cały czas się zwiększa, cały czas rośnie. Dlaczego są realizowane zadania i w jaki sposób Zarząd Województwa ustala priorytety, to już przedstawiłam omawiając stan województwa w oparciu o nasze polityki regionalne. Także to ta część finansowa pokazuje wykonanie w poszczególnych obszarach, już konkretnie finansowo. Dziękuję bardzo.

Prezentowana informacja nt. wykonania budżetu Województwa Lubuskiego za 2022 r. stanowi załącznik nr 38 do protokołu.

Wiceprzewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Jerzy Wierchowicz:

Dziękuję bardzo. Było to przedstawienie sprawozdania rocznego z wykonania budżetu Województwa za 2022 rok. Poproszę o odczytanie uchwały nr 247/2023 Składu Orzekającego Regionalnej Izby Obrachunkowej w Zielonej Górze z dnia 24

kwietnia 2023 r. w sprawie wydania opinii o przedłożonym przez Zarząd Województwa Lubuskiego sprawozdaniu rocznym z wykonania budżetu Województwa Lubuskiego za 2022 rok, Pana Wiceprzewodniczącego Mirosława Marcinkiewicza. Proszę bardzo Panie Przewodniczący.

Wiceprzewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Mirosław Marcinkiewicz przedstawił uchwałę nr 247/2023.

Uchwała stanowi załącznik nr 39 do protokołu (opinia pozytywna).

Wiceprzewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Jerzy Wierchowicz:

Dziękuję bardzo. Proszę o przedstawienie opinii Komisji Kultury Edukacji, Sportu – Pani Przewodnicząca Komisji Maria Jaworska, proszę bardzo.

Przewodnicząca Komisji Kultury, Edukacji, Sportu i Turystyki Maria Jaworska:

Opinia komisji pozytywna.

Opinia komisji stanowi załącznik nr 40 do protokołu.

Wiceprzewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Jerzy Wierchowicz:

Proszę o przedstawienie opinii Wiceprzewodniczącą Komisji Zdrowia, Rodziny i Spraw Społecznych – Pani Zofia Alicja Dajczak, proszę bardzo.

Wiceprzewodnicząca Komisji Zdrowia, Rodziny i Spraw Społecznych Zofia

Alicja Dajczak: Opinia Komisji Zdrowia, Rodziny i Spraw Społecznych jest pozytywna.

Opinia komisji stanowi załącznik nr 41 do protokołu.

Wiceprzewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Jerzy Wierchowicz:

Dziękuję. Opinia Komisji Współpracy Zagranicznej i Promocji Województwa – Przewodniczący Komisji Pan Sławomir Muzyka.

Przewodniczący Komisji Współpracy Zagranicznej i Promocji Województwa

Sławomir Muzyka: Opinia pozytywna.

Opinia komisji stanowi załącznik nr 42 do protokołu.

Wiceprzewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Jerzy Wierchowicz: O opinię Komisji Rolnictwa i Ochrony Środowiska proszę Przewodniczącego Komisji Pana Zbigniewa Jana Kołodzieja.

Przewodniczący Komisji Rolnictwa i Ochrony Środowiska Zbigniew Jan

Kołodziej: Opinia komisji pozytywna: 5 głosów za, 2 głosy przeciw.

Opinia komisji stanowi załącznik nr 43 do protokołu.

Wiceprzewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Jerzy Wierchowicz:

Dziękuję. Proszę o przedstawienie opinii Komisji Gospodarki i Rozwoju Województwa Pana Przewodniczącego Grzegorza Potęgę.

Przewodniczący Komisji Gospodarki i Rozwoju Województwa Grzegorz Michał

Potęga: Opinia pozytywna: 6 głosów za, 2 głosy wstrzymujące, brak głosów przeciw.

Opinia komisji stanowi załącznik nr 44 do protokołu.

Wiceprzewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Jerzy Wierchowicz:

Dziękuję. I ostatnia opinia Komisji Budżetu i Finansów – Przewodniczący Komisji Pan Marek Cieślak.

Przewodniczący Komisji Budżetu i Finansów Marek Cieślak: Opinia pozytywna z 1 głosem wstrzymującym się.

Opinia komisji stanowi załącznik nr 45 do protokołu.

Wiceprzewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Jerzy Wierchowicz:

Dziękuję bardzo. O przedstawienie sprawozdania finansowego Województwa Lubuskiego za rok 2022, proszę Panią Alicję Woźniak – Skarbnika Województwa Lubuskiego.

Skarbnik Województwa Lubuskiego Alicja Woźniak: Proszę Państwa, jeśli chodzi o sprawozdanie finansowe, to składa się ono z bilansu z wykonania budżetu oraz bilansów jednostek budżetowych – siedemnastu i zakładu budżetowego, a także łącznego rachunku zysków i strat oraz łącznego zestawienia zmian funduszu, oraz informacji dodatkowej. Jest to liczbowe zestawienie wykonania aktywów i pasywów.

Także bardzo proszę o przyjęcie sprawozdania, które też posiada pozytywną opinię biegłego rewidenta. Bardzo dziękuję.

Sprawozdanie finansowe Województwa Lubuskiego za 2022 rok stanowi załącznik nr 46 do protokołu.

Wiceprzewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Jerzy Wierchowicz:

Dziękuję bardzo. O odczytanie sprawozdania niezależnego biegłego rewidenta z badania rocznego sprawozdania finansowego Województwa Lubuskiego za 2022 rok, proszę Pana Mirosława Marcinkiewicza – Wiceprzewodniczącego Sejmiku Województwa Lubuskiego.

Wiceprzewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Mirosław Marcinkiewicz przedstawił sprawozdanie.

Sprawozdanie stanowi załącznik nr 47 do protokołu.

Wiceprzewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Jerzy Wierchowicz:

Dziękuję. O opinię Komisji Budżetu i Finansów poproszę Przewodniczącego, Pana Marka Cieślaka.

Przewodniczący Komisji Budżetu i Finansów Marek Cieślak: Komisja zaopiniowała tę sprawę pozytywnie.

Opinia komisji stanowi załącznik nr 48 do protokołu.

Wiceprzewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Jerzy Wierchowicz:

Dziękuję. Przedstawienie informacji o stanie mienia Województwa Lubuskiego. Proszę Pana Romana Bąka – Dyrektora Departamentu Geodezji, Gospodarki Nieruchomościami i Planowania Przestrzennego.

Dyrektor Departamentu Geodezji, Gospodarki Nieruchomościami i Planowania

Przestrzennego Roman Bąk: Informacje o stanie mienia Województwa Lubuskiego według stanu na dzień 31 grudnia 2022 roku. Województwo Lubuskie posiada łącznie 37 jednostek organizacyjnych, w tym 10 to są jednostki opieki zdrowotnej, 7 edukacji i oświaty, 10 kultury i sportu oraz 10 jednostek jest o innym przeznaczeniu. Wśród tych jednostek możemy wyróżnić 10 jednostek samodzielnych, 9 jednostek instytucji kultury, 17 jednostek budżetowych i jeden zakład budżetowy. Jeżeli chodzi

o wartość mienia na dzień 31 grudnia 2022 r, to wynosiła ona 4 369 357 159 zł, w tym nieruchomości gruntowe o łącznej powierzchni 3746 ha miały wartość 380 522 650 zł, natomiast budynki i budowle miały łączną wartość 3 988 834 508 zł. Jeśli chodzi o mienie, jakie znajdowało się we władaniu jednostek organizacyjnych województwa lubuskiego, to jednostki organizacyjne łącznie posiadały w swoich zasobach 187 ha gruntów i ponad pół miliona metrów kwadratowych budynków i budowli, w tym łączna wartość tego mienia wynosiła 439 879 783 zł, w tym nieruchomości gruntowe to było 20 822 391 zł, a wartość budynków i budowli 419 057 392 zł. Jeśli chodzi o drogi, to województwo lubuskie na dzień 31 grudnia 2022 roku posiadało 1515 km dróg o łącznej wartości 3 440 164 985 zł, w tym grunty posiadał o łącznej powierzchni 2998 ha, posiadały wartość 330 544 000 zł. Jeśli chodzi o nieruchomości, to województwo lubuskie posiada 447 ha takich nieruchomości i łączna ich wartość wynosi 18 806 166 zł. Oprócz tych nieruchomości Województwo Lubuskie posiada również jeszcze grunty pod wałami, jest to taka zaszłość, która nam została po sprawach, kiedy już wprowadziliśmy Wojewódzki Zarząd Melioracji Wodnych i mamy 113 ha takich gruntów o łącznej wartości 7 349 943 zł. Oprócz nieruchomości Województwo Lubuskie posiada akcje oraz udziały na łączną kwotę 106 960 200 zł, w tym akcje mają wartość 18 545 200 zł, natomiast udziały w spółkach – ich wartość łączna wynosi 88 915 000 zł. Jeśli chodzi o zmiany, jakie nastąpiły rok do roku, co do wartości mienia, to wartość mienia Województwa Lubuskiego wzrosła w stosunku do roku 2021 o kwotę 57 735 826 zł na co generalnie złożyły się inwestycje drogowe, gdzie tutaj wartość dróg wojewódzkich wzrosła o 47 000 000 zł. Oprócz tego również inwestycje w naszych jednostkach budżetowych i tak w szpitalu w Międzyrzeczu wartość inwestycji wynosiła 4 000 000 zł, Centrum Leczenia Dzieci i Młodzieży w Zaborze pół miliona złotych, Regionalne Centrum Animacji Kultury w Zielonej Górze zwiększyło wartość swojego posiadania o 800 000 000 zł, a Wojewódzka i Miejska Biblioteka Publiczna w Zielonej Górze wykonała pracę na wartość 400 000 000 zł. Jeśli chodzi o dochody, jakie uzyskaliśmy z mienia: opłaty za władanie nieruchomościami, trwały zarząd, to było 135 291 zł, opłaty za użytkowanie wieczyste 101 980 zł, z tytułu najmu dzierżawy składników majątkowych było 6 524 013 zł. Natomiast wpływy z tytułu sprzedaży nieruchomości wyniosły 2 386 585 zł.

Informacja o stanie mienia Województwa Lubuskiego stanowi załącznik nr 49 do protokołu.

Wiceprzewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Jerzy Wierchowicz:

Dziękuję bardzo. Pytania być może będą po zakończeniu tego punktu, także proszę poczekać Panie Dyrektorze. Poproszę o przedstawienie opinii Komisji Kultury, Edukacji, Sportu i Turystyki Panią Przewodniczącą Marię Jaworską.

Przewodnicząca Komisji Kultury, Edukacji, Sportu i Turystyki Maria Jaworska:

Opinia komisji pozytywna: przy 6 głosach za, braku głosów wstrzymujących i braku głosów przeciw.

Opinia komisji stanowi załącznik nr 50 do protokołu.

Wiceprzewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Jerzy Wierchowicz:

Dziękuję. Poproszę o opinię Komisji Zdrowia, Rodziny, Spraw Społecznych, Wiceprzewodniczącą Komisji, Panią Zofię Alicję Dajczak.

Wiceprzewodnicząca Komisji Zdrowia, Rodziny i Spraw Społecznych Zofia

Alicja Dajczak: Komisja Zdrowia, Rodziny i Spraw Społecznych – opinia pozytywna: przy 4 głosach za i 2 wstrzymujących się.

Opinia komisji stanowi załącznik nr 51 do protokołu.

Wiceprzewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Jerzy Wierchowicz:

Poproszę o przedstawienie opinii Komisji Współpracy Zagranicznej i Promocji Województwa Przewodniczącego, Pana Sławomira Muzykę.

Przewodniczący Komisji Współpracy Zagranicznej i Promocji Województwa

Sławomir Muzyka: Opinia komisji jest pozytywna: przy 6 głosach za, jednym głosem wstrzymującym się.

Opinia komisji stanowi załącznik nr 52 do protokołu.

Wiceprzewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Jerzy Wierchowicz:

Dziękuję. Opinia Komisji Rolnictwa Ochrony Środowiska – Przewodniczący Zbigniew Jan Kołodziej.

Przewodniczący Komisji Rolnictwa i Ochrony Środowiska Zbigniew Jan

Kołodziej: Opinia komisji pozytywna: przy 5 głosach za, jednym przeciw i jednym wstrzymującym.

Opinia komisji stanowi załącznik nr 53 do protokołu.

Wiceprzewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Jerzy Wierchowicz:

Dziękuję. O przedstawienie opinii poproszę Przewodniczącego Komisji Gospodarki i Rozwoju Województwa, Pana Grzegorza Potęgę.

Przewodniczący Komisji Gospodarki i Rozwoju Województwa Grzegorz Michał

Potęga: Opinia komisji jest pozytywna: 7 głosów za, jeden wstrzymujący.

Opinia komisji stanowi załącznik nr 54 do protokołu.

Wiceprzewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Jerzy Wierchowicz:

Dziękuję. I opinia Komisji Budżetu Finansów – Pan Przewodniczący Marek Cieślak.

Przewodniczący Komisji Budżetu i Finansów Marek Cieślak: Opinia pozytywna.

Opinia komisji stanowi załącznik nr 55 do protokołu.

Wiceprzewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Jerzy Wierchowicz:

Dziękuję bardzo. Przystępujemy do ewentualnej debaty. Czy są wystąpienia klubowe dotyczące sprawozdania rocznego z wykonania budżetu za rok 2022, informacji o stanie mienia Województwa Lubuskiego i sprawozdania finansowego Województwa Lubuskiego za 2022 rok. Proszę o zgłoszenia. Czy są wystąpienia klubowe? Nie widzę. Czy są wystąpienia indywidualne Państwa Radnych? Klubowe, Pani Przewodnicząca? Proszę bardzo.

Przewodnicząca Klubu Radnych Prawo i Sprawiedliwość Małgorzata Barbara

Gośniowska-Kola: Dziękuję bardzo, Panie Przewodniczący. My zgodnie z konsekwencją wyrażoną w ocenie raportu o stanie województwa lubuskiego, jesteśmy przeciwni tej uchwale i w imieniu klubu, to chce zdanie wyrazić.

Jednocześnie, Panie Przewodniczący, zwracam uwagę, że jako radni opozycyjni nigdy nie zwracamy się do Zarządu Województwa i do Pani Marszałek, chociaż tak jest, że reprezentują „platformerski Zarząd”, tylko zwracamy się do Pani Marszałek

jako Przewodniczącej Zarządu Województwa. Wobec tego proszę także z szacunkiem podchodzić do kwestii już poruszanej wcześniej, że jesteśmy i żyjemy w państwie polskim i rząd jest nie PiS-owski, ale Polski w państwie polskim. Dziękuję.

Wiceprzewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Jerzy Wierchowicz:

Dziękuję bardzo. Czy są jeszcze inne zgłoszenia w ramach wystąpień klubowych? Pan Mirosław Marcinkiewicz, proszę bardzo.

Wiceprzewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Mirosław

Marcinkiewicz: W imieniu Klubu Platformy Obywatelskiej, chciałbym powiedzieć do Pani Gośniowskiej-Koli, że w Polsce jest jeszcze wolność wypowiedzi i jeżeli ktoś chce powiedzieć, że jest to rząd PiS-owski, to ma prawo tak powiedzieć, bo tak jest. Prawda się broni sama. Ale wracając do rzeczy, w pełni utożsamiamy się i wierzymy w zdanie Regionalnej Izby Obrachunkowej oraz biegłego rewidenta, który przeglądał dokumenty finansowe. W związku z powyższym przyjmujemy to do wiadomości i chcemy tylko zauważyć, że był to rok wyjątkowo oszczędny, rok popandemiczny i pragnę tylko odnotować, że deficyt budżetowy uległ zmniejszeniu o 40 mln zł. Brawo dla Zarządu, że w tym trudnym czasie, kiedy trzeba było się po pandemii pozbierać, potrafił w sposób oszczędny gospodarować naszymi środkami. Dziękuję uprzejmie.

Radna województwa Lubuskiego Beata Katarzyna Kulczycka: W którym punkcie jesteśmy: 7.3 czy 7.5?

Wiceprzewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Jerzy Wierchowicz:

7.3. Czy ktoś z Państwa w ramach wystąpień klubowych? Nie widzę. W ramach wystąpień indywidualnych? Nie widzę, proszę Państwa. Wobec braku pytań i uwag, uznaję, że Sejmik przyjął sprawozdania oraz informację o stanie mienia do wiadomości. Projekt uchwały macie Państwo w systemie radni.info. Poddaję pod głosowanie projekt uchwały w sprawie sprawozdania finansowego Województwa Lubuskiego za 2022 rok oraz sprawozdania rocznego z wykonania budżetu Województwa Lubuskiego za 2022 rok – druk nr 827/23. Proszę bardzo, kto jest za podjęciem uchwały?

Projekt uchwały w sprawie zatwierdzenia sprawozdania finansowego Województwa Lubuskiego za 2022 rok oraz sprawozdania rocznego z wykonania budżetu Województwa Lubuskiego za 2022 rok stanowi załącznik nr 56 do protokołu.

Radna Województwa Lubuskiego Aleksandra Mrozek: Czy można mieć pytanie formalne, Panie Przewodniczący?

Wiceprzewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Jerzy Wierchowicz:

Jest głosowanie, proszę głosować, już jest za późno. Jesteśmy w trakcie głosowania. Kto jest za, kto jest przeciw, kto się wstrzymuje.

17 radnych za, 7 przeciw, 1 wstrzymał się od głosowania.

Stwierdzam, że uchwała została podjęta.

Wynik głosowania stanowi załącznik nr 57 do protokołu.

Uchwała Nr LIV/804/23 Sejmiku Województwa Lubuskiego z dnia 19 czerwca 2023 r. w sprawie zatwierdzenia sprawozdania finansowego Województwa Lubuskiego za 2022 rok oraz sprawozdania rocznego z wykonania budżetu Województwa Lubuskiego za 2022 rok stanowi załącznik nr 58 do protokołu.

Punkt 8.

Rozpatrzenie i podjęcie uchwały w sprawie udzielenia absolutorium Zarządowi Województwa Lubuskiego z tytułu wykonania budżetu Województwa Lubuskiego za 2022 rok:

8.1. wniosek Komisji Rewizyjnej Sejmiku Województwa Lubuskiego w sprawie udzielenia absolutorium Zarządowi Województwa Lubuskiego z tytułu wykonania budżetu Województwa Lubuskiego za 2022 rok,

8.2. uchwała Regionalnej Izby Obrachunkowej w Zielonej Górze w sprawie wydania opinii o wniosku Komisji Rewizyjnej Sejmiku Województwa Lubuskiego o udzielenie Zarządowi Województwa Lubuskiego absolutorium z tytułu wykonania budżetu Województwa za rok 2022,

8.3. dyskusja,

8.4. podjęcie uchwały w sprawie udzielenia absolutorium Zarządowi Województwa Lubuskiego z tytułu wykonania budżetu Województwa Lubuskiego za 2022 rok – druk nr 828/23.

Wiceprzewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Jerzy Wierchowicz: O przedstawienie wniosku Komisji Rewizyjnej Sejmiku Województwa Lubuskiego w sprawie udzielenia absolutorium Zarządowi Województwa Lubuskiego z tytułu wykonania budżetu Województwa Lubuskiego za 2022 rok wraz z załącznikiem – opinią Komisji Rewizyjnej, proszę Panią Helenę Hatkę – Przewodniczącą Komisji Rewizyjnej.

Przewodnicząca Komisji Rewizyjnej Helena Hatka: Szanowni Państwo, Panie Przewodniczący, uzasadnienie do stanowiska Komisji Rewizyjnej, mam na myśli opinię i wniosek, oczywiście Państwo znajdziecie, w materiałach radni.info. Ja tylko chciałabym przekazać informację, że Komisja Rewizyjna w wyniku głosowania, w którym wzięło udział sześciu członków przy: 4 głosach za, braku głosów przeciw i 2 głosach wstrzymujących, pozytywnie zaopiniowała wykonanie budżetu Województwa Lubuskiego za 2022 rok, w tym sprawozdanie finansowe Województwa Lubuskiego za 2022 rok, sprawozdanie roczne z wykonania budżetu Województwa Lubuskiego za 2022 rok oraz informację o stanie mienia Województwa Lubuskiego według stanu na dzień 31 grudnia 2022 roku. Komisja Rewizyjna wnioskuje do Sejmiku Województwa Lubuskiego o udzielenie absolutorium Zarządowi Województwa Lubuskiego z tytułu wykonania budżetu Województwa Lubuskiego za 2022 rok. Przy 6 osobach obecnych na posiedzeniu Komisji Rewizyjnej, 4 osoby były za wnioskiem, 2 osoby się wstrzymały. Szczegółowe uzasadnienie oczywiście Państwo znajdziecie też na portalu, chyba, że ktoś chce, żeby przeczytała to oczywiście jestem do dyspozycji. Dziękuję.

Wniosek Komisji Rewizyjnej w sprawie udzielenia absolutorium Zarządowi Województwa Lubuskiego z tytułu wykonania budżetu Województwa Lubuskiego za 2022 rok wraz z opinią w sprawie wykonania budżetu Województwa Lubuskiego za 2022 rok stanowi załącznik nr 59 do protokołu.

Wiceprzewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Jerzy Wierchowicz: Nie ma potrzeby chyba, dziękuję. O odczytanie uchwały nr 388/2023 Składu Orzekającego Regionalnej Izby Obrachunkowej w Zielonej Górze z 12 czerwca 2023 r. w sprawie wydania opinii o wniosku Komisji Rewizyjnej Sejmiku Województwa Lubuskiego w sprawie udzielenia Zarządowi Województwa Lubuskiego absolutorium

z tytułu wykonania budżetu Województwa za rok 2022, proszę Pana Mirosława Marcinkiewicza – Wiceprzewodniczącego Sejmiku Województwa Lubuskiego.

Wiceprzewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Mirosław Marcinkiewicz przedstawił uchwałę nr 388/2023.

Uchwała stanowi załącznik nr 60 do protokołu (opinia pozytywna).

Wiceprzewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Jerzy Wierchowicz:

Dziękuję bardzo. Proszę Państwa, zwrócono mi uwagę, że w punkcie 7.4, miała być debata nad sprawozdaniem rocznym z wykonania budżetu Województwa Lubuskiego za 2022 rok oraz sprawozdaniem finansowym Województwa Lubuskiego za 2022 rok. Czy ktoś w tej sprawie chciałby zabrać głos z Państwa? Jak pamiętam, to dyskutowaliśmy już w poprzednim punkcie. Pani Radna Mrozek, proszę bardzo.

Radna Województwa Lubuskiego Aleksandra Mrozek: Bardzo dziękuję. Panie Przewodniczący, Szanowni Państwo, wykonanie budżetu to nie tylko strony, które się zgadzają po jednej i po drugiej stronie zestawienia, to jeszcze taki wymiar tego głosowania ma charakter szerszy. Mianowicie wykonanie budżetu to wykonanie zadań w interesie wszystkich mieszkańców z uwagi na to, że wnioski do budżetu nie zostały uwzględnione, a zatem i zadania też nie. Ale ja chcę bardziej uszczegółowić swoje pytanie, mianowicie o pewne konstrukcje, które w budżecie są dopuszczalne albo nie i mam tutaj pytanie do Pani Skarbnik. Pani Skarbnik, dyskutowany wielokrotnie już ten „Duszek Lubuszek”, ten projekt, o którym pisze dyrektor, że miał bardzo szeroki zakres przedmiotowy, to tutaj źródła finansowania tego projektu, który w 2022 roku de facto nie został zrealizowany, bo tu są różne okoliczności i usprawiedliwienia, czy może być taki montaż? To środki z budżetu, środki unijne i jeszcze, jak czytam też w odpowiedziach, że ogromny entuzjazm wyrazili przedsiębiorcy, którzy byli w stanie współfinansować – jednak potem tylko część współfinansowała. Jeszcze jest informacja, że dołożyły się do tego gminy. To jest odpowiedź na interpelację dyrektora departamentu. Ten „Duszek Lubuszek” miał nas wprowadzić, niezależnie od tego, co to ma znaczyć, w erę 2.0 turystyki, taki rozmach tego projektu. Proszę powiedzieć czy możliwy jest taki montaż i czy rzeczywiście – do Pana Marszałka Jabłońskiego – fakt, że ten projekt był ze środków po części unijnych, opóźnił realizację tego zadania. Pani Skarbnik, czy takie montaż i na jakiej

zasadzie te podmioty przedsiębiorcy mieliby współfinansować projekt, na podstawie jakich umów, bo to jest bardzo dziwny twór?

Wiceprzewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Jerzy Wierchowicz:

Pani Skarbnik, jest Pani gotowa odpowiedzieć?

Marszałek Województwa Lubuskiego Elżbieta Anna Polak: Mam taką prośbę, pytanie jest tak szczegółowe, jest Pan Dyrektor, który udzielał odpowiedzi, więc proszę bardzo.

Radna Województwa Lubuskiego Aleksandra Mrozek: Bardzo proszę.

Dyrektor Departamentu Promocji i Strategii Marki Janusz Rewers: Dzień dobry. Odpowiadając na pytanie Pani Radnej, tego rodzaju montaż jest myślę czymś, co powinno być wręcz nagrodzone, ponieważ jest to jak najsensowniejsze i jak najbardziej gospodarne dysponowanie środkami, które się posiada. Były na początku zapytania do instytucji zarządzających zamkami, pałacami, które braliśmy pod uwagę i tak jakby Pani raczyła dobrze zacytować: oni wyrazili entuzjazm, co do samego projektu, ale niestety nie dysponowali za bardzo środkami, żeby go współfinansować. Dlatego poszukaliśmy innej formy finansowania i stąd na przykład wydruk książeczki, którego koszt wynosił około 100 tys. zł, robiliśmy właśnie z projektu unijnego, bo to bardzo dużo pieniędzy a książeczka cieszy się popularnością i myślę, że w ciągu tych pierwszych dni rozdaliśmy około tysiąca książek. Więc jeśli Państwu się wydaje, że 20 tys. to jest dużo, to się okazuje, że chyba będziemy musieli robić dodruk. Ja nie widzę przeciwwskazań dla takiego montażu finansowego, wręcz uważam, że jest logiczny, słuszny i powinien być jak najbardziej pochwalany. Nie wiem, czy wyczerpałem?

Radna Województwa Lubuskiego Aleksandra Mrozek: Nie. To ja jeszcze dopytam Panią prawnik wobec tego. Pani prawnik, na jakiej podstawie przedsiębiorcy będą partycypować w projekcie, który był zaplanowany w budżecie przy wsparciu środków unijnych? Jaka to była umowa? W jaki sposób i na czyje konto te środki zostaną przelane?

Dyrektor Departamentu Promocji i Strategii Marki Janusz Rewers: Pani Radna, jeszcze raz.

Radna Województwa Lubuskiego Aleksandra Mrozek: Nie, Pan już odpowiedział. Z uwagi na to, że Pan nic nie odpowiedział, proszę nie zajmować czasu radnym.

Dyrektor Departamentu Promocji i Strategii Marki Janusz Rewers: Ale ja mogę Pani odpowiedzieć, jak Pani mi tylko pozwoli.

Wiceprzewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Jerzy Wierchowicz: Pani Radna, Pan Dyrektor odpowiada Pani.

Radna Województwa Lubuskiego Aleksandra Mrozek: Słyszysz to, co mówi.

Dyrektor Departamentu Promocji i Strategii Marki Janusz Rewers: Szanowna Pani Radna, proszę usłyszeć to, co mówię i powtórzę spokojnie jeszcze raz: nie było takiej sytuacji, o którą Pani pyta, były przymiarki do takiej sytuacji, ale taka sytuacja nie miała miejsca w żadnym przypadku. To wszystko.

Wiceprzewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Jerzy Wierchowicz: To wszystko. Dziękuję bardzo, zamykam...

Dyrektor Departamentu Promocji i Strategii Marki Janusz Rewers: Czy mogę jeszcze dwa zdania?

Radna Województwa Lubuskiego Aleksandra Mrozek: A czy ja mogę też jeszcze jedno mieć pytanie?

Wiceprzewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Jerzy Wierchowicz: Myślę, że nie ma potrzeby.

Radna Województwa Lubuskiego Aleksandra Mrozek: Ale to jest bardzo ważne, Panie Przewodniczący, pozwólmy radnym...

Wiceprzewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Jerzy Wierchowicz: Dobrze, proszę zadać pytanie...

Radny Województwa Lubuskiego Sebastian Sylwester Ciemnoczołowski: Wniosek formalnych. Przepraszam, jaki to jest punkt – zadawanie pytań czy debata?

Wiceprzewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Jerzy Wierchowicz: Debata do punktu 7.4.

Dyrektor Departamentu Promocji i Strategii Marki Janusz Rewers: Wszystkie te informacje Pani Radna ma w odpowiedzi na interpelację.

Radna Województwa Lubuskiego Aleksandra Mrozek: Proszę Pana, mam takie odpowiedzi, które naprawdę kabaretowo brzmią i dlatego ja korzystam z tego i Pana pytam. Proszę jeszcze powiedzieć, jak wygląda etap II tego projektu, czyli ta maskotka – 18 maja, miesiąc temu, odpowiedział Pan, że ona jest w procesie procedowania. Proszę odpowiedzieć, Panie Dyrektorze.

Radny Województwa Lubuskiego Sebastian Sylwester Ciemnoczołowski: Panie Przewodniczący, ja w kwestii formalnej.

Wiceprzewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Jerzy Wierchowicz: Pan Dyrektor odpowie i na tym zamykamy debatę w tym punkcie, proszę.

Dyrektor Departamentu Promocji i Strategii Marki Janusz Rewers: Trwa postępowanie, ponieważ 5 razy musieliśmy poprawiać opis przedmiotu zamówienia. Nie będę wchodził w szczegóły.

Radna Województwa Lubuskiego Aleksandra Mrozek: To trzeba się nauczyć tych opisów w zamówieniach.

Dyrektor Departamentu Promocji i Strategii Marki Janusz Rewers: Właśnie się uczę. Dziękuję Pani bardzo. Jedno zdanie na koniec, jeśli mogę. Chciałem tylko poinformować Państwa i Panią też, że w związku z różnymi komentarzami, które tutaj też z Państwa strony padają, ja wystosowałem prawie rok temu pismo do Pana Prezydenta Kubickiego z zapytaniem: czy on sobie życzy żeby Zatonie było w tym projekcie „Duszek Lubuszek”? Pan Prezydent Kubicki odpisał, że bardzo się cieszę i bardzo dziękuję. I ja dziękuję za wypowiedź.

Wiceprzewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Jerzy Wierchowicz: To wszystko, dziękuję za odpowiedź. Czy w tym punkcie są jeszcze pytania? Pan Marek Surmacz, proszę bardzo.

Radny Województwa Lubuskiego Marek Tomasz Surmacz: Panie Przewodniczący, Wysoki Sejmiku, do Pana Dyrektora mam pytanie: jaki jest nakład

przewidziany wydrukowania tego egzemplarza, samego wydawnictwa na piśmie, czyli książeczki i jaki jest średni koszt wytworzenia jednego takiego egzemplarza?

Wiceprzewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Jerzy Wierchowicz:

Pan Dyrektor może odpowiedzieć na to pytanie, Panie Dyrektorze? (głosy z sali)

Dyrektor Departamentu Promocji i Strategii Marki Janusz Rewers: Jak już mówiłem wcześniej, wydrukowaliśmy 20 tys. egzemplarzy, średni koszt jednego egzemplarza to jest około 5 zł. Dziękuję bardzo.

Wiceprzewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Jerzy Wierchowicz:

Dziękuję bardzo. Zamykam debatę. Przechodzimy, Szanowni Państwo, do punktu, w którym Pan Przewodniczący Marcinkiewicz odczytał uchwałę Składu Orzekającego Regionalnej Izby Obrachunkowej w sprawie wydania opinii o wniosku Komisji Rewizyjnej w sprawie udzielenia Zarządowi Województwa absolutorium z tytułu wykonania budżetu. Czy są w tej sprawie, Szanowni Państwo, pytania, uwagi, wystąpienia klubowe? Nie ma. Czy są wystąpienia indywidualne? Nie ma. Jeżeli tak, proszę, przechodzimy do podjęcia uchwały w sprawie udzielenia absolutorium Zarządowi Województwa Lubuskiego z tytułu wykonania budżetu Województwa Lubuskiego za 2022 rok – druk 828/23.

Marszałek Województwa Lubuskiego Elżbieta Anna Polak: Przepraszam, Panie Przewodniczący, chciałabym odpowiedzieć, zanim uchwała będzie podjęta na jedno pytanie.

Wiceprzewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Jerzy Wierchowicz:

Proszę bardzo, oczywiście.

Marszałek Województwa Lubuskiego Elżbieta Anna Polak: Bardzo proszę o wyświetlenie slajdu w odpowiedzi dla Pani Przewodniczącej Klubu Radnych PiS, która nas pouczyła przed chwilą, że rząd jest polski, a nie Prawa i Sprawiedliwości, ale to Wojewoda Lubuski na billboardach używa właśnie takiego określenia, że rząd jest Prawa i Sprawiedliwości (zdjęcie billboardu stanowi załącznik nr 61 do protokołu).

Wiceprzewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Jerzy Wierchowicz:

Faktem jest, rzeczywiście używacie Państwo tej nazwy: rząd Prawa i

Sprawiedliwości. Czy w tej sprawie, to proszę krótko, bo to już nie jest, co do meritum.

Przewodnicząca Klubu Radnych Prawo i Sprawiedliwość Małgorzata Barbara Gośniowska-Kola: A ja odpowiem Pani Marszałek, że nie będę wchodziła w tę dyskusję, bo ona nie jest w tym momencie oczekiwana.

Projekt uchwały w sprawie udzielenia absolutorium Zarządowi Województwa Lubuskiego z tytułu wykonania budżetu Województwa Lubuskiego za 2022 rok stanowi załącznik nr 62 do protokołu.

Wiceprzewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Jerzy Wierchowicz:

Dziękuję bardzo. Podjęcie uchwały w sprawie udzielenia absolutorium Zarządu Województwa Lubuskiego z tytułu wykonania budżetu Województwa Lubuskiego za 2022 rok – druk nr 828/23. Projekt Państwo macie w systemie radni.info, z którym na pewno się Państwo zapoznaliście. Poddaję pod głosowanie projekt uchwały w sprawie udzielenia absolutorium Zarządowi Województwa Lubuskiego z tytułu wykonania budżetu Województwa Lubuskiego za 2022 rok – druk nr 828/23. Proszę o głosowanie. Kto jest za, kto jest przeciw, kto się wstrzymuje. Proszę o wyniki głosowania.

17 radnych za, 9 przeciw, 0 wstrzymało się od głosowania

Stwierdzam, że absolutorium zostało udzielone. Gratuluję Zarządowi Województwa Lubuskiego uzyskania absolutorium.

Wynik głosowania stanowi załącznik nr 63 do protokołu.

Uchwała Nr LIV/805/23 Sejmiku Województwa Lubuskiego z dnia 19 czerwca 2023 r. w sprawie udzielenia absolutorium Zarządowi Województwa Lubuskiego z tytułu wykonania budżetu Województwa Lubuskiego za 2022 rok stanowi załącznik nr 64 do protokołu.

Punkt 9.

Sprawozdanie za 2022 rok z wykonania Uchwały Nr XXXVII/270/2005 Sejmiku Województwa Lubuskiego z dnia 19 grudnia 2005 r. w sprawie określenia zasad wnoszenia wkładów, a także obejmowania, nabywania i zbywania udziałów i akcji w spółkach prawa handlowego przez Województwo Lubuskie.

Wiceprzewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Jerzy Wierchowicz: O przedstawienie opinii Komisji Budżetu i Finansów proszę Przewodniczącego, Pana Marka Cieślaka.

Sprawozdanie za 2022 rok z wykonania Uchwały Nr XXXVII/270/2005 Sejmiku Województwa Lubuskiego z dnia 19 grudnia 2005 r. w sprawie określenia zasad wnoszenia wkładów, a także obejmowania, nabywania i zbywania udziałów i akcji w spółkach prawa handlowego przez Województwo Lubuskie stanowi załącznik nr 65 do protokołu.

Przewodniczący Komisji Budżetu i Finansów Marek Cieślak: Opinia komisji jest pozytywna.

Opinia stanowi załącznik nr 66 do protokołu.

Wiceprzewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Jerzy Wierchowicz: Dziękuję. Czy macie Państwo pytania, uwagi do przedstawionego sprawozdania? Proszę o zgłoszenia. Na pytania radnych, jeżeli takie będą, odpowie Pan Wojciech Filipczak – Dyrektor Biura Audytu, Kontroli i Nadzoru Właścicielskiego. Nie ma, nie widzę, a więc Sejmik przyjął sprawozdanie do wiadomości.

Punkt 9.1.

Informacja o sytuacji finansowej jednostek ochrony zdrowia za okres 01.01.2023-31.03.2023.

Wiceprzewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Jerzy Wierchowicz: O przedstawienie opinii Komisji Zdrowia, Rodziny i Spraw Społecznych proszę Wiceprzewodniczącą Komisji, Panią Zofię Alicję Dajczak.

Informacja o sytuacji finansowej jednostek ochrony zdrowia za okres 01.01.2023-31.03.2023 stanowi załącznik nr 67 do protokołu.

Wiceprzewodnicząca Komisji Zdrowia, Rodziny i Spraw Społecznych Zofia Alicja Dajczak: Opinia pozytywna.

Opinia komisji stanowi załącznik nr 68 do protokołu.

Wiceprzewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Jerzy Wierchowicz:

Dziękuję. O przedstawienie opinii Komisji Budżetu i Finansów proszę Przewodniczącego, Pana Marka Cieślaka.

Przewodniczący Komisji Budżetu i Finansów Marek Cieślak: Opinia komisji jest pozytywna.

Opinia komisji stanowi załącznik nr 69 do protokołu.

Wiceprzewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Jerzy Wierchowicz:

Dziękuję bardzo. Czy macie Państwo pytania dotyczące informacji, uwagi? Proszę o zgłoszenia. Nie widzę. Wobec braku pytań, uwag, uznaję, że Sejmik przyjął informację do wiadomości.

Punkt 10.

Sprawozdanie z realizacji „Strategii Polityki Społecznej Województwa Lubuskiego na lata 2023-2030” w 2022 roku.

Wiceprzewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Jerzy Wierchowicz: O przedstawienie opinii Komisji Zdrowia, Rodziny i Spraw Społecznych proszę Wiceprzewodniczącą Komisji, Panią Zofię Alicję Dajczak.

Sprawozdanie z realizacji „Strategii Polityki Społecznej Województwa Lubuskiego na lata 2023-2030” w 2022 roku stanowi załącznik nr 70 do protokołu.

Wiceprzewodnicząca Komisji Zdrowia, Rodziny i Spraw Społecznych Zofia Alicja Dajczak: Opinia pozytywna.

Opinia komisji stanowi załącznik nr 71 do protokołu.

Wiceprzewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Jerzy Wierchowicz:

Dziękuję. Czy macie Państwo pytania, uwagi do przedstawionego sprawozdania? W razie pytań odpowiadać będzie Pan Jakub Piosik – Dyrektor Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej w Zielonej Górze, ale nie widzę pytań do Pana Dyrektora. Wobec tego przyjmujemy, że Sejmik przyjął sprawozdanie do wiadomości.

Punkt 11.

Ocena zasobów pomocy społecznej za rok 2022 i rekomendacje na 2023 rok dla województwa lubuskiego.

Wiceprzewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Jerzy Wierchowicz: O przedstawienie opinii Komisji Zdrowia, Rodziny i Spraw Społecznych poproszę Wiceprzewodniczącą Komisji, Panią Zofię Alicję Dajczak.

Informacja nt. oceny zasobów pomocy społecznej za rok 2022 i rekomendacje na 2023 rok dla województwa lubuskiego stanowi załącznik nr 72 do protokołu.

Wiceprzewodnicząca Komisji Zdrowia, Rodziny i Spraw Społecznych Zofia Alicja Dajczak: Opinia pozytywna.

Opinia komisji stanowi załącznik nr 73 do protokołu.

Wiceprzewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Jerzy Wierchowicz: Dziękuję. Czy macie Państwo pytania, uwagi, zastrzeżenia? Nie widzę. Jeżeli tak, to Pan Dyrektor Piosik nie będzie odpowiadał, bo nie ma pytań. Uznaję, że Sejmik przyjął informację do wiadomości.

Punkt 12.

Podjęcie uchwały w sprawie udzielenia pomocy finansowej jednostce samorządu terytorialnego z przeznaczeniem na dofinansowanie zadania własnego gminy z zakresu poprawy infrastruktury boisk piłkarskich – druk nr 822/23.

Wiceprzewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Jerzy Wierchowicz: O przedstawienie opinii o tym projekcie poproszę Pana Marka Cieślaka – Przewodniczącego Komisji Budżetu.

Projekt uchwały stanowi załącznik nr 74 do protokołu.

Przewodniczący Komisji Budżetu i Finansów Marek Cieślak: Opinia pozytywna.

Opinia komisji stanowi załącznik nr 75 do protokołu.

Wiceprzewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Jerzy Wierchowicz:

Dziękuję. Czy są wystąpienia klubowe? Czy są wystąpienia indywidualne? Nie widzę.

Ewentualnych odpowiedzi udzielałby Pan Arkadiusz Dąbrowski – Dyrektor

Departamentu Programów Rozwoju Obszarów Wiejskich, ale pytań nie ma, dlatego

też uznałem, że tych uwag nie ma. Przechodzimy do głosowania, proszę Państwa,

projektu uchwały w sprawie udzielenia pomocy finansowej jednostek samorządu

terytorialnego z przeznaczeniem na dofinansowanie zadania własnego gminy z

zakresu poprawy infrastruktury boisk piłkarskich – druk nr 822/23. Poddaję projekt

pod głosowanie. Kto jest za, kto jest przeciw, kto się wstrzymuje.

23 radnych za, 0 przeciw, 0 wstrzymało się od głosowania.

Uchwała została podjęta.

Wynik głosowania stanowi załącznik nr 76 do protokołu.

Uchwała Nr LIV/806/23 Sejmiku Województwa Lubuskiego z dnia 19 czerwca 2023 r.

w sprawie udzielenia pomocy finansowej jednostce samorządu terytorialnego z

przeznaczeniem na dofinansowanie zadania własnego gminy z zakresu poprawy

infrastruktury boisk piłkarskich stanowi załącznik nr 77 do protokołu.

Punkt 13.

Podjęcie uchwały w sprawie powierzenia w 2023 roku Gminie Santok

prowadzenia zadania publicznego Województwa Lubuskiego w zakresie dróg

publicznych – druk nr 820/23.

Wiceprzewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Jerzy Wierchowicz: O

przedstawienie opinii Komisji Gospodarki i Rozwoju Województwa poproszę Pana

Michała Potęga – Przewodniczącego Komisji, proszę bardzo.

Projekt uchwały stanowi załącznik nr 78 do protokołu.

Przewodniczący Komisji Gospodarki i Rozwoju Województwa Grzegorz Michał

Potęga: Opinia komisji jest pozytywna.

Opinia komisji stanowi załącznik nr 79 do protokołu.

Wiceprzewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Jerzy Wierchowicz:

Dziękuję bardzo. Czy są wystąpienia klubowe bądź indywidualne? Nie ma.

Udzielałby odpowiedzi Pan Sławomir Kotylak – Dyrektor Departamentu Infrastruktury i Komunikacji, ale nadal nie ma pytań, nie ma uwag, a więc przechodzimy do głosowania. Kto z Państwa jest za przyjęciem projektu uchwały?

24 radnych za, 0 przeciw, 0 wstrzymało się od głosowania.

Uchwała została podjęta.

Wynik głosowania stanowi załącznik nr 80 do protokołu.

Uchwała Nr LIV/807/23 Sejmiku Województwa Lubuskiego z dnia 19 czerwca 2023 r. w sprawie powierzenia w 2023 roku Gminie Santok prowadzenia zadania publicznego Województwa Lubuskiego w zakresie dróg publicznych stanowi załącznik nr 81 do protokołu.

Punkt 14.

Podjęcie uchwały w sprawie pozbawienia kategorii dróg wojewódzkich drogi wojewódzkiej nr 155 na odcinku od skrzyżowania z drogą wojewódzką nr 156 do miejscowości Pławin – druk nr 823/23.

Projekt uchwały stanowi załącznik nr 82 do protokołu.

Wiceprzewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Jerzy Wierchowicz: O przedstawienie opinii o projekcie poproszę Przewodniczącego Komisji Gospodarki i Rozwoju, Pana Grzegorza Potęgę.

Przewodniczący Komisji Gospodarki i Rozwoju Województwa Grzegorz Michał Potęga: Opinia komisji jest pozytywna.

Opinia komisji stanowi załącznik nr 83 do protokołu.

Wiceprzewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Jerzy Wierchowicz:

Dziękuję. Czy są wystąpienia klubowe w tej sprawie? Wystąpienia indywidualne? Nie ma. Także Pan Dyrektor Kotylak udzielałby odpowiedzi, ale nie ma pytań, więc przystępujemy do głosowania. Projekt uchwały w sprawie pozbawienia kategorii dróg wojewódzkich drogi wojewódzkiej nr 155 na odcinku od skrzyżowania z drogą wojewódzką nr 156 do miejscowości Pławin – druk nr 823/23, poddaję pod głosowanie. Głosujemy, proszę Państwa. Kto jest za, kto jest przeciw, kto się wstrzymuje?

24 radnych za, 0 przeciw, 0 wstrzymało się od głosowania.

Uchwała została podjęta.

Wynik głosowania stanowi załącznik nr 84 do protokołu.

Uchwała Nr LIV/808/23 Sejmiku Województwa Lubuskiego z dnia 19 czerwca 2023 r. w sprawie pozbawienia kategorii dróg wojewódzkich drogi wojewódzkiej nr 155 na odcinku od skrzyżowania z drogą wojewódzką nr 156 do miejscowości Pławin stanowi załącznik nr 85 do protokołu.

Punkt 14.1.

Podjęcie uchwały w sprawie powierzenia Gminie Nowa Sól prowadzenia zadania publicznego Województwa Lubuskiego w zakresie dróg publicznych polegającego na opracowaniu dokumentacji projektowej rozbudowy drogi wojewódzkiej nr 297 na odcinku Wrociszów – Lubieszów w zakresie budowy drogi dla rowerów – druk nr 829/23.

Wiceprzewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Jerzy Wierchowicz: O przedstawienie opinii o projekcie proszę Przewodniczącego Komisji Gospodarki i Rozwoju, Pana Grzegorza Potęgę.

Projekt uchwały stanowi załącznik nr 86 do protokołu.

Przewodniczący Komisji Gospodarki i Rozwoju Województwa Grzegorz Michał Potęga: Opinia komisji jest pozytywna.

Opinia komisji stanowi załącznik nr 87 do protokołu.

Wiceprzewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Jerzy Wierchowicz: Dziękuję. Czy są wystąpienia klubowe, wystąpienia indywidualne? Nie widzę. Wobec tego także Pan Dyrektor Sławomir Kotylak nie będzie udzielał odpowiedzi, gdyż pytań nie ma. Przechodzimy do głosowania. Jest to projekt uchwały w sprawie powierzenia Gminie Nowa Sól prowadzenia zadania publicznego Województwa Lubuskiego w zakresie dróg publicznych polegającego na opracowaniu dokumentacji projektowej rozbudowy drogi wojewódzkiej nr 297 na odcinku Wrociszów – Lubieszów w zakresie budowy drogi dla rowerów – druk nr 829/23, poddaję pod głosowanie. Kto jest za, kto jest przeciw, kto się wstrzymuje?

24 radnych za, 0 przeciw, 0 wstrzymało się od głosowania.

Wynik głosowania stanowi załącznik nr 88 do protokołu.

Uchwała Nr LIV/809/23 Sejmiku Województwa Lubuskiego z dnia 19 czerwca 2023 r. w sprawie powierzenia Gminie Nowa Sól prowadzenia zadania publicznego Województwa Lubuskiego w zakresie dróg publicznych polegającego na opracowaniu dokumentacji projektowej rozbudowy drogi wojewódzkiej nr 297 na odcinku Wrociszów – Lubieszów w zakresie budowy drogi dla rowerów stanowi załącznik nr 89 do protokołu.

Punkt 14.2.

Podjęcie uchwały w sprawie powierzenia w 2023 roku Gminie Wschowa prowadzenie zadania publicznego Województwa Lubuskiego polegającego na budowie ścieżki rowerowej, ciągów pieszo-rowerowych oraz chodników wzdłuż drogi wojewódzkiej nr 305 na odcinku Wschowa – Lgiń – granica województwa – druk nr 830/23.

Wiceprzewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Jerzy Wierchowicz: O przedstawienie opinii o projekcie uchwały poproszę Przewodniczącą Komisji Gospodarki i Rozwoju, Pana Grzegorza Potęgę.

Projekt uchwały stanowi załącznik nr 90 do protokołu.

Przewodniczący Komisji Gospodarki i Rozwoju Województwa Grzegorz Michał Potęga: Opinia komisji jest pozytywna.

Opinia komisji stanowi załącznik nr 91 do protokołu.

Wiceprzewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Jerzy Wierchowicz:

Dziękuję bardzo. Czy są wystąpienia klubowe? Wystąpienia indywidualne? Nie widzę. Odpowiedzi udzieliłaby Pan Dyrektor Kotylak, ale pytań ani uwag nie ma. Przychodzi do głosowania. Chodzi o projekt uchwały w sprawie powierzenia w 2023 roku Gminie Wschowa prowadzenie zadania publicznego Województwa Lubuskiego polegającego na budowie ścieżki rowerowej, ciągów pieszo-rowerowych oraz chodników wzdłuż drogi wojewódzkiej nr 305 na odcinku Wschowa – Lgiń – granica województwa – druk nr 830/23, poddaję pod głosowanie. Kto jest za, kto jest przeciw,

kto się wstrzymuje?

25 radnych za, 0 przeciw, 0 wstrzymało się od głosowania.

Uchwała została podjęta.

Wynik głosowania stanowi załącznik nr 92 do protokołu.

Uchwała Nr LIV/810/23 Sejmiku Województwa Lubuskiego z dnia 19 czerwca 2023 r. w sprawie powierzenia w 2023 roku Gminie Wschowa prowadzenie zadania publicznego Województwa Lubuskiego polegającego na budowie ścieżki rowerowej, ciągów pieszo-rowerowych oraz chodników wzdłuż drogi wojewódzkiej nr 305 na odcinku Wschowa – Lgiń – granica województwa stanowi załącznik nr 93 do protokołu.

Punkt 14.3.

Podjęcie uchwały w sprawie udzielenia dotacji celowej w zakresie zadań sprzyjających rozwojowi infrastruktury i mobilności rowerowej na terenie województwa lubuskiego – druk nr 832/23.

Wiceprzewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Jerzy Wierchowicz: O przedstawienie opinii o projekcie uchwały proszę Przewodniczącego Komisji Budżetu i Finansów, Pana Marka Cieślaka.

Projekt uchwały stanowi załącznik nr 94 do protokołu.

Przewodniczący Komisji Budżetu i Finansów Marek Cieślak: Komisja zaopiniowała projekt pozytywnie.

Opinia komisji stanowi załącznik nr 95 do protokołu.

Wiceprzewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Jerzy Wierchowicz: Dziękuję. Kolejna opinia – Komisji Gospodarki i Rozwoju Województwa, proszę Przewodniczącego Komisji, Pana Grzegorza Potęga.

Przewodniczący Komisji Gospodarki i Rozwoju Województwa Grzegorz Michał Potęga: Opinia komisji jest pozytywna.

Opinia komisji stanowi załącznik nr 96 do protokołu.

Wiceprzewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Jerzy Wierchowicz:

Dziękuję. Czy są wystąpienia klubowe? Czy są wystąpienia indywidualne? Nie widzę. Pan Sławomir Kotylak także nie będzie miał okazji do wystąpienia. Przechodzimy do głosowania. Projekt uchwały w sprawie udzielenia dotacji celowej w zakresie zadań sprzyjających rozwojowi infrastruktury i mobilności rowerowej na terenie województwa lubuskiego – druk nr 832/23, poddaję pod głosowanie. Kto jest z Państwa za, kto jest przeciw, kto się wstrzymuje? Czekamy na wyniki.

Radny Województwa Lubuskiego Jan Świrepo: „Za” jestem.

Wiceprzewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Jerzy Wierchowicz:

25 radnych za, 0 przeciw, 0 wstrzymało się od głosowania.

Uchwała została podjęta.

Wynik głosowania stanowi załącznik nr 97 do protokołu.

Uchwała Nr LIV/811/23 Sejmiku Województwa Lubuskiego z dnia 19 czerwca 2023 r. w sprawie udzielenia dotacji celowej w zakresie zadań sprzyjających rozwojowi infrastruktury i mobilności rowerowej na terenie województwa lubuskiego stanowi załącznik nr 98 do protokołu.

Punkt 15.

Podjęcie uchwały w sprawie dokonania zmian uchwały budżetowej

Województwa Lubuskiego na 2023 rok – druk nr 824/23.

Wiceprzewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Jerzy Wierchowicz: O

przedstawienie opinii Komisji Budżetu i Finansów poproszę Przewodniczącego Komisji, Pana Marka Cieślaka.

Projekt uchwały stanowi załącznik nr 99 do protokołu.

Przewodniczący Komisji Budżetu i Finansów Marek Cieślak: Komisja

zaopiniowała projekt pozytywnie.

Opinia komisji stanowi załącznik nr 100 do protokołu.

Wiceprzewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Jerzy Wierchowicz:

Dziękuję. Czy są wystąpienia? Czy są głosy w dyskusji? Nie ma. W razie pytań, ale

tych pytań nie widzę, odpowiadałaby Pani Skarbnik Alicja Woźniak ale pytań nie ma. Przechodzimy do głosowania w sprawie projektu uchwały w sprawie dokonania zmian uchwały budżetowej Województwa Lubuskiego na 2023 rok – druk nr 824/23, wersja 2, poddaję pod głosowanie. Kto jest za, kto jest przeciw, kto się wstrzymuje? 19 radnych za, 2 przeciw, 3 wstrzymało się od głosowania.

Uchwała została podjęta.

Wynik głosowania stanowi załącznik nr 101 do protokołu.

Uchwała Nr LIV/812/23 Sejmiku Województwa Lubuskiego z dnia 19 czerwca 2023 r. w sprawie dokonania zmian uchwały budżetowej Województwa Lubuskiego na 2023 rok stanowi załącznik nr 102 do protokołu.

Punkt 16.

Podjęcie uchwały w sprawie dokonania zmian Wieloletniej Prognozy Finansowej Województwa Lubuskiego na lata 2023-2041 – druk nr 825/23.

Wiceprzewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Jerzy Wierchowicz: O przedstawienie opinii Komisji Budżetu i Finansów poproszę Przewodniczącego, Pana Marka Cieślaka.

Projekt uchwały stanowi załącznik nr 103 do protokołu.

Przewodniczący Komisji Budżetu i Finansów Marek Cieślak: Komisja pozytywnie oceniła ten projekt.

Opinia komisji stanowi załącznik nr 104 do protokołu.

Wiceprzewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Jerzy Wierchowicz: Dziękuję. Czy są wystąpienia klubowe, wystąpienia indywidualne? Nie widzę. Także Pani Skarbnik nie będzie miała okazji do wystąpienia. Przechodzimy do głosowania w sprawie projektu uchwały w sprawie dokonania zmian Wieloletniej Prognozy Finansowej Województwa Lubuskiego na lata 2023-2041 – druk nr 825/23, wersja 2, poddaję pod głosowanie. Kto z Państwa jest za, kto z Państwa jest przeciw, kto się wstrzymuje?

19 radnych za, 2 przeciw, 4 wstrzymało się od głosowania.

Stwierdzam, że uchwała została podjęta.

Wynik głosowania stanowi załącznik nr 105 do protokołu.

Uchwała Nr LIV/813/23 Sejmiku Województwa Lubuskiego z dnia 19 czerwca 2023 r. w sprawie dokonania zmian Wieloletniej Prognozy Finansowej Województwa Lubuskiego na lata 2023-2041 stanowi załącznik nr 106 do protokołu.

Punkt 17.

Podjęcie uchwały w sprawie udzielenia Gminie Świdnica pomocy finansowej – druk nr 826/23.

Wiceprzewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Jerzy Wierchowicz: O przedstawienie opinii Komisji Budżetu i Finansów poproszę Przewodniczącego Komisji, Pana Marka Cieślaka.

Projekt uchwały stanowi załącznik nr 107 do protokołu.

Przewodniczący Komisji Budżetu i Finansów Marek Cieślak: Opinia komisji pozytywna.

Opinia komisji stanowi załącznik nr 108 do protokołu.

Wiceprzewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Jerzy Wierchowicz: Dziękuję. Czy są wystąpienia klubowe, indywidualne? Nie widzę. Odpowiadałby na ewentualne pytanie Pan Mirosław Glaz – Dyrektor Departamentu Infrastruktury Społecznej, ale pytań nie ma. Przystępujemy do głosowania dotyczącego projektu uchwały w sprawie udzielenia Gminie Świdnica pomocy finansowej – druk nr 826/23, poddaję pod głosowanie. Kto jest za, kto jest przeciw, kto się wstrzymał?

25 radnych za, 0 przeciw, 0 wstrzymało się od głosowania.

Stwierdzam, że uchwała została podjęta.

Wynik głosowania stanowi załącznik nr 109 do protokołu.

Uchwała Nr LIV/814/23 Sejmiku Województwa Lubuskiego z dnia 19 czerwca 2023 r. w sprawie udzielenia Gminie Świdnica pomocy finansowej stanowi załącznik nr 110 do protokołu.

Punkt. 17.1.

Podjęcie uchwały w sprawie udzielenia pomocy finansowej jednostkom samorządu terytorialnego – druk nr 831/23.

Wiceprzewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Jerzy Wierchowicz: O przedstawienie opinii Komisji Budżetu i Finansów poproszę Przewodniczącego Komisji, Pana Marka Cieślaka.

Projekt uchwały stanowi załącznik nr 111 do protokołu.

Przewodniczący Komisji Budżetu i Finansów Marek Cieślak: Opinia pozytywna.

Opinia komisji stanowi załącznik nr 112 do protokołu.

Wiceprzewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Jerzy Wierchowicz: Dziękuję. O przedstawienie opinii Komisji Gospodarki i Rozwoju Województwa proszę Przewodniczącego Grzegorza Potęgę.

Przewodniczący Komisji Gospodarki i Rozwoju Województwa Grzegorz Michał Potęga: Opinia komisji jest pozytywna.

Opinia komisji stanowi załącznik nr 113 do protokołu.

Wiceprzewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Jerzy Wierchowicz: Dziękuję. Czy są wystąpienia klubowe, indywidualne? Nie widzę. Także Pan Sławomir Kotylak – Dyrektor Departamentu Infrastruktury i Komunikacji, nie ma okazji do wystąpienia. Przechodzimy do głosowania dotyczącego projektu uchwały w sprawie udzielenia pomocy finansowej jednostkom samorządu terytorialnego – druk nr 831/23. Proszę o głosowanie. Kto jest za, kto jest przeciw, kto się wstrzymał? 24 radnych za, 0 przeciw, 0 wstrzymało się od głosowania.

Stwierdzam, że uchwała została podjęta.

Wynik głosowania stanowi załącznik nr 114 do protokołu.

Uchwała Nr LIV/815/23 Sejmiku Województwa Lubuskiego z dnia 19 czerwca 2023 r. w sprawie udzielenia pomocy finansowej jednostkom samorządu terytorialnego stanowi załącznik nr 115 do protokołu.

Punkt 17.2.

Podjęcie uchwały w sprawie przekazania według właściwości petycji w sprawie natychmiastowego zakazu przetwarzania i wprowadzania do obrotu już zmagazynowanego ukraińskiego zboża, kukurydzy, mąki i innych produktów – druk nr 833/23.

Wiceprzewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Jerzy Wierchowicz:

Czy są wystąpienia klubowe, indywidualne? Nie widzę. Odpowiadać będzie na ewentualne pytania, uwagi Pani Anna Synowiec – Przewodnicząca Komisji Skarg, Wniosków i Petycji. Pan Marek Surmacz.

Projekt uchwały stanowi załącznik nr 116 do protokołu.

Radny Województwa Lubuskiego Marek Tomasz Surmacz: Jestem w komisji właściwej i głosowałem za podjęciem uchwały, jednak chciałbym zwrócić uwagę, że w tej sytuacji występujemy w charakterze listonosza. Opinia prawna w tej sprawie jest jednoznaczna. Nie obowiązuje nas w sytuacji przymus doręczania w przypadku, jeżeli adresat skierował jednocześnie do nas i do właściwych organów, do których my w tej chwili chcemy kierować.

Przewodnicząca Komisji Skarg, Wniosków i Petycji Anna Synowiec: Ja powiem w ten sposób: petycja wpłynęła do organu, do Sejmiku i my mamy formalny obowiązek przekazania i podjęcia uchwały w tej sprawie. Komisja nie ma żadnej możliwości decyzyjności, tak samo jak Przewodniczący Sejmiku. Władnym do przekazania takiej petycji, do podjęcia jakiegokolwiek decyzji odnośnie przekazania choćby takiej petycji jest wyłącznie Sejmik, a Sejmik w tej sytuacji może podjąć wyłącznie też uchwałę jako organ właściwy.

Radny Województwa Lubuskiego Marek Tomasz Surmacz: Ja tylko zwracam uwagę, że takich petycji, które były niewłaściwe, nie odsyłaliśmy w wielu przypadkach.

Wiceprzewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Jerzy Wierchowicz:

Ale chodzi tylko o przekazanie tego, podjęcie uchwały o przekazaniu petycji – to nie zmienia niczego, przecież. Proszę bardzo, Pani Radna.

Przewodnicząca Komisji Skarg, Wniosków i Petycji Anna Synowiec: Powiem w ten sposób: formalnie wpłynęła petycja, formalnie komisja musiała się zająć, podjąć decyzję w zakresie przyjęcia projektu uchwały i tylko i wyłącznie Sejmik może przekazać. Nie możemy, nigdy tego nie robiliśmy indywidualnie, petycja jest złożona i tak jak wskazuje opinia prawna w punkcie 1 wskazano, czy organ właściwy to jest Sejmik i tutaj jest odpowiedź negatywna.

Radny Województwa Lubuskiego Marek Tomasz Surmacz: Ostatnie zdanie w tej opinii.

Przewodnicząca Komisji Skarg, Wniosków i Petycji Anna Synowiec: W ocenie, tak jak powiedziałam, Przewodniczącej Komisji, komisja podjęła też decyzję w zakresie przekazania projektu uchwały Sejmikowi i w mojej ocenie nie ma żadnych możliwości, żebyśmy my indywidualnie przekazali to jako komisja do właściwego organu.

Wiceprzewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Jerzy Wierchowicz:
Pan Radny Kościk, proszę bardzo.

Radny Województwa Lubuskiego Zbigniew Kościk: No właśnie, ja mam pytanie takie, czy w ogóle mamy jakiegokolwiek potwierdzenie, że taki stan rzeczy ma miejsce? Czy my się nie będziemy odnosić do jakichś martwych bytów i tak dalej. Czy nie reagujemy zbyt pochopnie w tym zakresie? Moi Państwo, tak sobie wyobraźmy, że powstanie jakiejś stowarzyszenie ochrony kóz i świstaków górskich, napisze do nas petycję, żebyśmy chronili świstaki górskie, nie wiem, czy się po prostu na jakąś śmieszność nie narażamy, oczywiście tylko i wyłącznie teoretycznie. Czy mamy potwierdzenie, że takie zagrożenie istnieje, że trzeba tutaj odpowiednio...

Wiceprzewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Jerzy Wierchowicz:
Panie Radny, chodzi o przekazanie tej petycji, my nic w sprawie meritum się nie wypowiadamy, tylko uchwała, żeby przekazać tę petycję, jak rozumiem, tak Pani Przewodnicząca?

Przewodnicząca Komisji Skarg, Wniosków i Petycji Anna Synowiec: Powiem wprost: my merytorycznie tej petycji dzisiaj nie rozstrzygamy, tym się ma zająć organ kompetentny, właściwy do rozstrzygnięcia petycji. Nie mamy żadnej decyzyjności, co

do ustalenia czy ta petycja jest słuszna, czy nie. Ja jako Przewodnicząca komisji też tego nie mam prawa robić.

Wiceprzewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Jerzy Wierchowicz:

Dziękuję. Jeszcze coś w tej sprawie? (głosy z sali) Chodzi po prostu o przekazanie uchwały, my przekazujemy do właściwego organu, do którego jest skierowana ta petycja. Nie możemy ani nic zmienić ani ustalać czy ona jest słuszna, czy nie. Jak widzę dalszych pytań nie ma. Przechodzimy do głosowania w sprawie projektu uchwały w sprawie przekazania według właściwości petycji w sprawie natychmiastowego zakazu przetwarzania i wprowadzania do obrotu już zmagazynowanego ukraińskiego zboża, kukurydzy, mąki i innych produktów – druk nr 833/23. Proszę o głosowanie. Kto jest za projektem uchwały, kto jest przeciw, kto się wstrzymuje?

18 radnych za, 1 przeciw, 5 wstrzymało się od głosowania.

Stwierdzam, że uchwała została podjęta.

Wynik głosowania stanowi załącznik nr 117 do protokołu.

Uchwała Nr LIV/816/23 Sejmiku Województwa Lubuskiego z dnia 19 czerwca 2023 r. w sprawie przekazania według właściwości petycji w sprawie natychmiastowego zakazu przetwarzania i wprowadzania do obrotu już zmagazynowanego ukraińskiego zboża, kukurydzy, mąki i innych produktów stanowi załącznik nr 118 do protokołu.

Punkt 18.

Przyjęcie protokołu z LIII sesji Sejmiku.

Wiceprzewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Jerzy Wierchowicz:

Przypominam, że protokół z LIII sesji Sejmiku jest dostępny do wglądu w systemie radni.info. Od czasu udostępnienia Państwu do wiadomości protokołu nie zostały zgłoszone przez Państwa uwagi. Przyjęcie protokołu z LIII sesji Sejmiku, poddamę pod głosowanie. Kto jest za przyjęciem protokołu, kto jest przeciw, kto się wstrzymuje?

23 radnych za, 0 przeciw, 1 wstrzymał się od głosowania.

Wynik głosowania stanowi załącznik nr 119 do protokołu.

Punkt 19.

Sprawy różne.

Wiceprzewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Jerzy Wierchowicz:

Kto z Państwa ma w sprawach różnych pytania, opinie, uwagi? Pani Przewodnicząca Gośniowska-Kola, proszę bardzo.

Przewodnicząca Klubu Radnych Prawo i Sprawiedliwość Małgorzata Barbara

Gośniowska-Kola: Panie Przewodniczący, krótko. Na przyszłość jednak bardzo prosiłabym w imieniu klubu o to, żeby Pan Przewodniczący Maciuszonek odpowiadał na pytania pełnej – to znaczy, którzy radni zgłosili wniosek o to, żeby termin sesji Sejmiku przesunąć, takiej odpowiedzi nie otrzymałam. Dla transparentności, uważam, że tak być powinno. Jeżeli chodzi też o wolność wypowiedzi – ad vocem do Pani Marszałek, do Pana Marcinkiewicza – skoro jest wolność wypowiedzi, to zwracam uwagę na to, żeby trzymać nerwy na wodzy, zwłaszcza po wypowiedziach Pana Ciemnoczołowskiego. Skandaliczne zachowanie co do tego, że to jest prorosyjski albo rosyjski rząd w Polsce. Uważam, że to jest niedopuszczalne i skandaliczne. I tak jak nie pozwoliłabym sobie na to, żeby powiedzieć po wypowiedziach, działaniach Pani Marszałek o tym, że Sejmik jest proniemiecki, a działania wskazują na to, że Państwo często reprezentujecie interes Niemiec, chociażby w przypadku Odry, to nie pozwoliłabym...

Wiceprzewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Jerzy Wierchowicz:

Pani Przewodnicząca, na koniec takie słowa?

Radna Województwa Lubuskiego Małgorzata-Barbara Gośniowska-Kola: ...sobie

na to i dlatego też proszę o to, żeby uwzględniać poziom, co do dyskusji i do takich słów, żeby nie dochodziło, Panie Kazimierzu Marcinkiewicz. (głosy z sali)

Wiceprzewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Jerzy Wierchowicz:

Szanowni Państwo, czy są jeszcze w sprawach różnych ... (głosy z sali) Dobrze w ramach wolności wypowiedzi, ale proszę o krótkie, merytoryczne wystąpienie, proszę bardzo.

Wiceprzewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Mirosław

Marcinkiewicz: Po pierwsze, po kilku latach warto się nauczyć imienia i nazwiska

kogoś, kto siedzi w tym Sejmiku, Koleżanko Radna, bo to jest bardzo nieprzyjemne i nie widzę najmniejszego powodu, żebyś tutaj takie rzeczy mówiła o tym, że jakieś działania proniemieckie. Czyli Radna PiS-u, może to mówić, my nie możemy być na to oburzeni? Co przed chwilą padło? Wypraszam sobie takie gadanie, a w zamian za to mogę powiedzieć, że tylko i wyłącznie obserwuję jak działacie jak ruscy agenci. Dziękuję. (głosy z sali)

Wiceprzewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Jerzy Wierchowicz:
Pan Radny Kołodziej.

Radny Województwa Lubuskiego Zbigniew Jan Kołodziej: Chciałbym tu wspomnieć, że miałem okazję 2 tygodnie temu uczestniczyć w Augustowie w podsumowaniu działalności COBOR-u i tam w imieniu Sejmiku odebrałem podziękowanie dla radnych za wsparcie dotyczące Porejestrowego Doświadczalnictwa Odmianowego, i tak tutaj razem wspieramy niektóre inicjatywy.

Wiceprzewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Jerzy Wierchowicz:
Dziękuję Panie Radny. Informuję, w imieniu Pana Przewodniczącego Maciuszonka, że kolejna sesja Sejmiku odbędzie się 11 września o godzinie 11:00.

Punkt 20.

Zamknięcie obrad LIV sesji Sejmiku.

Wiceprzewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Jerzy Wierchowicz:
Szanowni Państwo, zamykam obrady LIV zwyczajnej sesji Sejmiku kadencji 2018-2024. Dziękuję Radnym, Parlamentarzystom i zaproszonym gościom za udział w jej obradach.

Protokół sporządzili:

Małgorzata Pieczyńska

Syntia Derewońko

Ewa Węgiekiewicz-Bieniarz

Obrady prowadzili:

Przewodniczący Sejmiku

Wiceprzewodniczący Sejmiku

Wacław Jan Maciuszonek

Jerzy Wierchowicz